

Helyi Esélyegyenlőségi Program

**Székesfehérvár
Megyei Jogú Város Önkormányzata**

2023 – 2027

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk	10
Célok	11
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése	12
1. Jogszályi háttér bemutatása.....	12
2. Stratégiai környezet bemutatása	12
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	14
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	44
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	65
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	73
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	81
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	89
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	94
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	94

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján a Belügyminisztérium által kiadott „**Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához**” című dokumentummal, Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata jelen Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében teendő szükséges feladatokat.

A település bemutatása

Magyarország egyik legnagyobb múltú és az egyik legősibb városa Székesfehérvár. Székesfehérvár a Közép-Dunántúl régió központja, Fejér megye és Székesfehérvári járás székhelye. Három hegység, a Velencei - hegység, a Vértes és a Bakony ölelésében, Budapest és a Balaton között félúton fekszik a Móri-árok déli végénél, a Velencei-tótól 10 km-re. Budapest felől a 7-es főúton, illetve az M7-es autópályán érhető el. A Dunántúl második legnagyobb kiterjedésű települése, közigazgatási területe 171 km², 2021. január 1-jei adatok alapján lakónépessége 94.893 fő.

Székesfehérvár jelentős ipari és kereskedelmi központ, a város az ország egyik legdinamikusabban fejlődő települése, ahol jelentős összegű tőkebefektetés történt az elmúlt évtizedekben. A hangsúlyozottan környezetkímélő tevékenységet folytató új üzemek a város külterületein elhelyezkedő ipari zónákban kaptak helyet. A 18-19. században épült belváros megőrizte régi formáját, hangulatát. Székesfehérvárt történelmi emlékü, méltóságteljes templomai, művészi értékű barokk, copf és rokokó stílusú patrícius házai, gazdag múzeumai, képtárai és számos – zömében ingyenesen látogatható – nagyszabású rendezvényei teszik vonzó idegenforgalmi célponttá.

Székesfehérvár gazdasága a legsokrétűbb a vidéki nagyvárosi gazdaságok közül, a megyei jogú városok közül Győr és Székesfehérvár rendelkezik a legnagyobb gazdasági potenciállal az országban. Székesfehérvár nincs ráutalva egyik vállalat kizárólagos teljesítményére sem, így nincs kitéve egy-egy piaci szereplő kiszámíthatatlan viselkedésének vagy esetleges termelési, bevételi visszaesésének. A városban ma már az egyik legnagyobb probléma a munkaerőhiány, amit a helyi ipar és szolgáltató szektor is megérez.

Nemzetiségek

A 2011-es népszámlálás adatai alapján a város lakossága 100.570 fő volt. A magyar nemzetiség mellett voltak még: német (1.274 fő), cigány - romani, beás (829 fő), orosz (209 fő), román (149 fő), lengyel (111 fő), arab (25 fő), bolgár (42 fő), görög (19 fő), horvát (67 fő), kínai (22 fő), örmény (36 fő), ruszin (26 fő), szerb (75 fő), szlovák (69 fő), szlovén (26 fő), ukrán (77 fő), valamint vietnámi (4 fő) nemzetiségűek a városban.

Vallások

Székesfehérvárt Mária Terézia tette püspöki székhellyé, jelenleg is a 12 magyarországi római katolikus egyházmegye egyikének, a Székesfehérvári egyházmegyének a székhelye. A 2011-es népszámlálási adatok alapján a város lakosságának közel fele kötődik valamelyik valláshoz, mely alapján a városban jelen lévő vallások: evangélikus, görög katolikus, izraelita, ortodox keresztény, református, római katolikus.

A város helyzete napjainkban

A város földrajzi fekvése kedvező a gazdasági fejlődés szempontjából, elsősorban az ipar és a kereskedelem számára fontos logisztikai-közlekedési központ. A megyében működő vállalkozások fele Székesfehérváron és a székesfehérvári kistérségben található. A város munkahelyein az utolsó ismert adatok szerint 75.000 fő dolgozik, akik között nagy számban találhatóak a környező településeken élők. A munkaerő képzettségét, foglalkoztathatósági szintjét mutatja, hogy a strukturális munkanélküliség aránya a városban alacsony.

Székesfehérvár Magyarország egyik legiparosodottabb városa, önálló gazdaságszervezési központ sajátos gazdasági térrel, melyben számos multinacionális gyártóvállalat és a hozzájuk kapcsolódó vállalkozás van jelen. Székesfehérvár az ipari alkalmazottak kiemelkedő aránya, valamint a munkahelyek koncentrációja okán a megyeszékhely tágabb térsége foglalkoztatásában is kiugró szerepet játszik. Foglalkoztatási szerkezetében a járműipari, műanyagipari, gépipari, valamint a számítógép, elektronikai, optikai termék gyártását végző vállalkozások alkalmazott létszáma dominál.

A gazdaságfejlesztés szempontjából a Székesfehérváron jelenleg működő ipari parkoknak regionálisan komoly szerepe van a foglalkoztatásban, jelentős gazdaságszervező erőt tudnak felmutatni. A Sóstó Ipari Parkban zömmel több ezer embert foglalkoztató multinacionális vállalatok működnek, míg az Alba Ipari Zóna vagy a Déli Ipari Park többnyire a magyar tulajdonú közép- és nagyvállalatoknak ad otthont. A korábbi Videoton telephelyi bázisán működő Videoton Ipari Park pedig hazai és multinacionális elektronikai vállalkozásoknak ad otthont. A székesfehérvári székhelyű cégek közül az éves értékesítési nettó árbevétele, valamint a foglalkoztatottak létszáma alapján legjelentősebbek az Arconic-Köfém Kft., Howmet-Köfém Kft., a DENSO Gyártó Magyarország Kft., a Hydro Extrusion Hungary, a Hanon Systems Hungary Kft. és a Videoton Holding.

A város széleskörű szolgáltatást kínál az élet valamennyi területére:

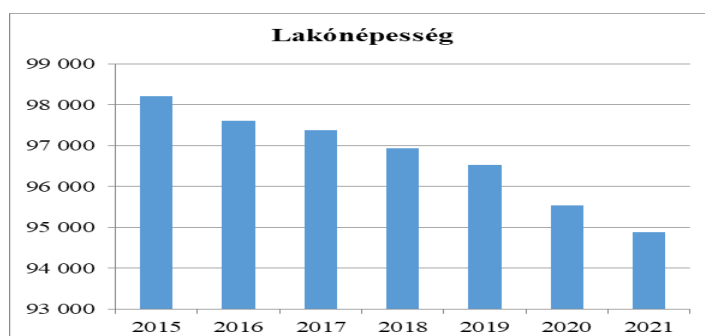
- Kultúra (színházak, mozik, múzeumok, könyvtárak, közösségi központ)
- Sport (uszoda, strand, sportpályák, lovarda, szabadidő- és fitnessparkok)
- Köznevelés (óvodák, iskolák, kollégiumok, gyógypedagógiai intézmény)
- Szakképzés (szakképző intézmények)
- Felsőfokú oktatás (egyetemek székesfehérvári campusai)
- Kereskedelem (kereskedelmi bankok és biztosítók, regionális bevásárlóközpontok)
- Turizmus (szállodák, vendéglátóhelyek, fesztiválok, országos- és nemzetközi programok)
- Egészségügyi szolgáltatások (alapellátást, járó- és fekvőbeteg ellátást nyújtó egészségügyi szolgáltatók)
- Szociális és gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások (alap- és szakellátást nyújtó intézmények)
- Pénzbeli és természetben nyújtott szociális-, család- és gyermekvédelmi ellátások (települési támogatások, családi kedvezmények, lakhatást segítő támogatások, adományok stb.)

Demográfiai adatok

Székesfehérvár népessége az 1990-es évekig folyamatosan nőtt, melyet csak a második világháború évei szakítottak meg. A városi népesség növekedési aránya az 1990-es években megtorpant. 1990-ben a város lakónépessége 108.958 fő volt, mely a 2001. évi népszámlálási adatok szerint 106.346 főre, a 2011. évi népszámlálási adatok szerint 100.570 főre csökkent. Az 1990-es években elkezdődött tendencia napjainkban is tart, mely szerint a lakosságszámra folyamatos, egyenletes ütemű fogyás a jellemző. 2015. és 2021. év között 3.314 fővel csökkent a lakónépesség száma.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2015	98 207	bázis év
2016	97 617	99,40%
2017	97 382	99,76%
2018	96 940	99,55%
2019	96 529	99,58%
2020	95 545	98,98%
2021	94 893	99,32%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

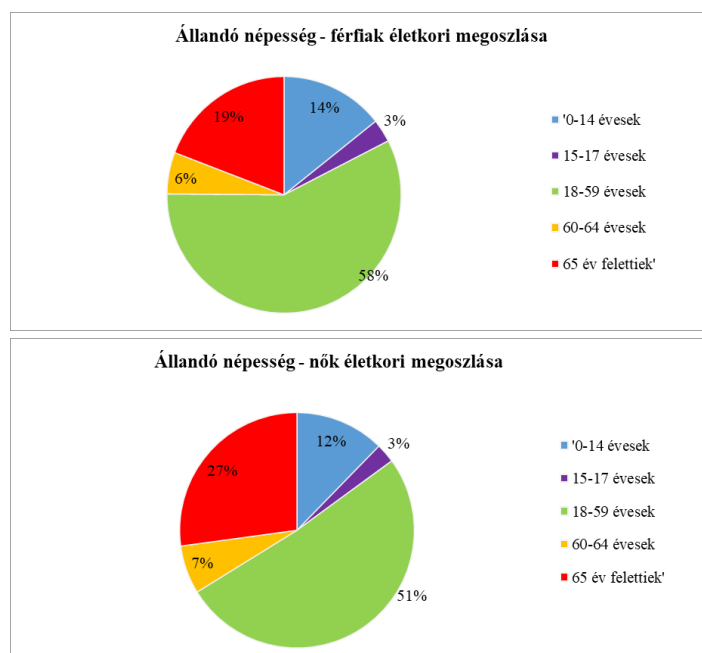

A népességcsökkenés összhangban van az országos és megyei folyamatokkal. Oka nemcsak a teljes magyar társadalomra jellemző előregedés demográfiai trendjével magyarázható, hanem Székesfehérvár esetében fontos elem, főleg a fiatalok részéről, a környékbeli településekre való kiköltözés folyamata is. Emellett kiemelendő, hogy a városban jelentős az albérletben élők száma, akik közül sokan nem rendelkeznek a városban lakcímmel.

Az állandó népesség korcsoport és nemek szerinti 2021. évi összetétele az országos átlaghoz szintén hasonló adatokat tartalmaz.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2021)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	44 013	49 824	93 837	46,90%	53,10%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)	n.a.	n.a.	2 317	2,47%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	6 302	6 102	12 404	6,72%	6,50%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	1 386	1 314	2 700	1,48%	1,40%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	25 378	25 672	50 756	27,04%	27,36%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	2 502	3 289	5 791	2,67%	3,51%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	8 445	13 447	21 892	9,00%	14,33%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

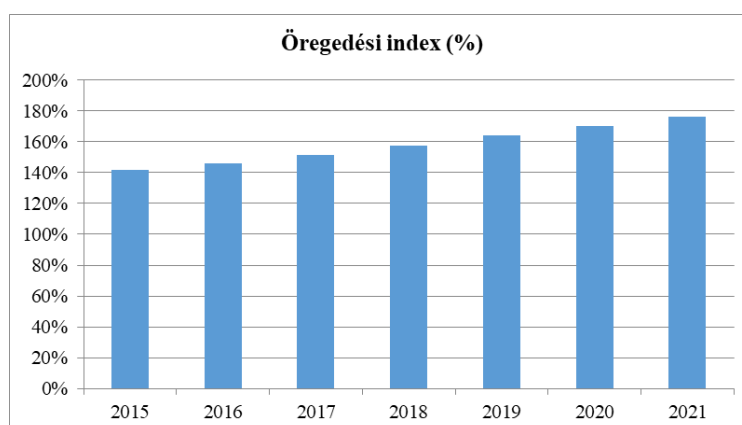

A nők és férfiak aránya 59 éves korig közel megegyező volt, majd 60 éves kortól már megnövekedett a nők korcsoporton belüli aránya a férfiakéhoz képest. Ez az arány az időskorba lépve tovább emelkedett. A nemek szerinti állandó népességben belül a 65 év feletti férfiak életkori megoszlása 19 % (8.445 fő), a nők életkori megoszlása 27 % (13.447 fő) volt, a nők aránya a férfiakéhoz képest 5,33 %-kal volt magasabb. Székesfehérvár az idősödő települések közé tartozik.

Az öregedési index, az idős korú népességnek (65–X éves) a gyermekkorú népességhez (0–14 éves) viszonyított aránya évek óta pozitív, az állandó lakosságon belül nagyobb a 65 éven felüliek aránya a 0-14 évesekhez viszonyítva. Ez az arány szignifikánsan évről-évre növekszik.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2015	18 799	13 289	141,46%
2016	19 307	13 250	145,71%
2017	19 750	13 054	151,29%
2018	20 368	12 919	157,66%
2019	21 055	12 826	164,16%
2020	21 588	12 669	170,40%
2021	21 892	12 404	176,49%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az Európai Unió Statisztikai Hivatala szerint az Unió területén élők születéskor várható átlagos élettartama 2020. évben 80,4 év volt, míg Magyarországon 75,7 év. A jelentés szerint Magyarországon ugyanezen évben a nők esetében 79 év, a férfiak esetében 72,3 év volt a várható élettartam.

Az Eurostat statisztikája szerint az Európai Unióban 2020-ban születetteknek a várható egészségben töltött életek száma 64,5 év volt a nőknél és 63,5 év a férfiaknál. Magyarországon ugyanebben az évben született nők 64, a férfiak 62 egészséges évre számíthatnak. Jelenleg a nyugdíjkorhatár ennél magasabb: 65 év. A magyar nőknek mintegy 15, a férfiaknak 11 nem teljesen egészséges év jut, figyelembe véve azt, hogy a nők tovább élnek. Magyarországon a férfiak 38 százaléka nem éli meg a nyugdíjas kort.

Az utóbbi évek adatai alapján megfigyelhető a 65 év feletti lakosság számának folyamatos emelkedése, mellyel ellentétben a 14 év alatti gyermekek száma kis mértékben csökken. A 2015. évi 18.799 főről 2021. évre 3.093 fővel emelkedett a 65 év felettek száma (21.892 fő), míg a 0-14 évesek száma 885 fővel csökkent (12.404 fő).

A magyarországi átlagot meghaladó öregedési index lassú és folyamatos emelkedésére tekintettel kiemelkedő figyelmet kell fordítani az idősek ellátásának megszervezésére, valamint a családok gyermekvállalását elősegítő intézményi háttér és munkahely biztosítására.

Székesfehérváron mind az újonnan lakóhelyet létesítők, mind a lakóhelyet megszüntetők száma a belföldi vándorlási egyenleg adatai alapján 2015. évtől változó intenzitást mutat. A népességszámot meghatározza az állandó és ideiglenes jelleggel belföldről és külföldről ideköltözők, illetve elköltözők számának évenkénti változása. A táblázat adatai mutatják a természetes folyamatok (születések, halálozások) mellett a település népességmegtartó erejét vagy annak hiányát.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2015	-0,59
2016	-2,60
2017	-0,91
2018	-6,71
2019	-2,32
2020	-0,81
2021	-4,89

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Székesfehérváron a halálozások száma 2015. évtől folyamatosan meghaladja az élve születések számát, mely arány egyre romló tendenciát mutat: a korábbi években az élve születések száma megközelítően 200 - 300 fővel maradt el a halálozások számától, 2017. óta ez a szám 500 - 600 fő/év.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2015	-2,89
2016	-3,19
2017	-4,56
2018	-5,38
2019	-4,94
2020	-6,25
2022	-6,70

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A jelenleg zajló demográfiai folyamatok nem mutatnak kedvező tendenciát. A lélekszám változása, valamint a belföldi, esetlegesen külföldi költözések következtében a népességszám visszaesésének hosszú távú következményeivel kell számolni, hiszen a csökkenés nem csak átmeneti jelenség. A demográfiai változások a város növekedését, fejlődését tartósan meghatározhatják.

Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata:

- kifejezi elkötelezettségét az esélyegyenlőség területén annak érdekében, hogy a város valamennyi polgára törvényben rögzített jogaival élni tudjon;
- elkötelezett az egyenlő esélyek biztosítása iránt, mely alapján minden polgára számára lehetővé kívánja tenni, hogy megkülönböztetés nélkül dolgozhasson, tanulhasson és élhessen a településen;
- a rendelkezésére álló eszközein keresztül megtesz mindent annak érdekében, hogy megakadályozza bárki áldozattá válását;
- segíti, hogy a város polgárai a településen – nemre, vallásra, nemzeti, etnikai hovatartozásra, politikai vagy más véleményre, korra, a cselekvőképesség hiányára vagy korlátozottságára, fogyatékoságára tekintet nélkül – jogosultak legyenek igénybe venni valamennyi szolgáltatást és ellátást;
- elutasít mindennemű hátrányos megkülönböztetést és előítéletet;
- elsődleges feladata a védelem, amely az egyén, a család, a köz és a helyi társadalom védelmét jelenti;
- a helyi társadalom együttélését, működését szolgálja;
- tekintettel arra, hogy a város valamennyi polgárának joga van az emberhez méltó életre, valamint a szociális biztonság megteremtése érdekében törekszik arra, hogy senki ne szenvedjen szükséget, illetve a szükséget szenvedők ne maradjanak ellátás nélkül;
- törekszik a relatív biztonság érvényre juttatására, hogy bármely társadalmi „kockázat” bekövetkeztekor, szociális szükséghelyzetben az egyén, a család életszínvonala lehetőség szerint ne süllyedjen túlságosan nagyot;
- erősíteni kívánja a szociálpolitikai beavatkozások preventív jellegét;
- segítséget kíván nyújtani, hogy a rászoruló minél tovább saját lakásában, környezetében élhessen;
- a szociális szolgáltatásokat és ellátásokat egyénre szabottan és differenciáltan nyújtja annak érdekében, hogy mindenki ott és olyan mértékben kapja meg az indokolt támogatást, ahogyan és ahol az számára a legmegfelelőbb;
- szervező, együttműködő szerepet kíván betölteni az egyházi és civil szervezetekkel;
- ösztönözi a hátrányos helyzetű csoportokat és egyéneket, hogy vegyenek részt a közösség életében;
- a jogszabályokban meghatározott kötelező feladatok ellátásán túl a társszervekkel, civil szervezetekkel, egyházakkal, azok önszerveződéseivel, társulásaival, egyesületeivel és alapítványaival együttműködve közösen törekszik érvényre juttatni az esélyegyenlőség szemléletét a társadalmi élet minden területén.

Mindezek alapján az Önkormányzat az esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód terén elért eredményeit megőrizve a város valamennyi polgára számára továbbra is biztosítani kívánja az esélyegyenlőséget az élet valamennyi területén faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül. Az Önkormányzat az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenységei során elő kívánja segíteni a város lakosságának szemléletváltását is, hiszen a kölcsönös tisztelet és megértés hozzájárul a befogadó társadalom formálódásához.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program (a továbbiakban: HEP) átfogó célja

Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket,
- a köznevelési és szakképző intézményeket érintő intézkedések érdekében együttműködik a Székesfehérvári Tankerületi Központtal (a továbbiakban: Tankerületi Központ) és a Székesfehérvári Szakképzési Centrummal (a továbbiakban: Székesfehérvári SZC).

A HEP célja a településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges cél számba venni a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

Emellett a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További cél meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP Intézkedési Terve tartalmazza.

A HEP Intézkedési Tervének célja

Célja a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További cél meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt, valamint olyan együttműködési rendszert felállítani, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, a nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény XV. cikk (4) pontja szerint „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a Korm. rendelet, valamint a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” (a továbbiakban: Módszertani Útmutató) határozza meg.

Az elkészítés során az alábbi jogszabályok előírásaira is figyelemmel kellett lenni:

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (a továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nktv.)

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2024)

Országos Fogymosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A HEP kapcsolódni fog az Önkormányzat Fenntartható Városfejlesztési Stratégiájához, az Egészségfejlesztési tervéhez, a Kábítószer-ellenes stratégiájához, a Sportkoncepciójához, a Lakás- és helyiséggazdálkodási koncepciójához, a Közlekedésfejlesztési koncepciójához, a Bűnmegelőzési és közbiztonsági koncepciójához, az Informatikai Stratégiájához, a Civil Koncepciójához, valamint az Ifjúsági Koncepciójához.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Székesfehérvár földrajzi elhelyezkedéséből adódóan a térségben központi szerepet tölt be, ezért a közszolgáltatások széles skálájában a város a környező kistépelülések lakói részére is elérhetőséget nyújt.

A térségi közszolgáltatások biztosítására, fejlesztésére, szervezésére, intézmények fenntartására a Székesfehérvári Kistérségi Fejlesztési Tanács átalakulásával jött létre 2005. évben a Székesfehérvári Többcélú Kistérségi Társulás (a továbbiakban: Társulás).

A Társulás feladata jelenleg a társult önkormányzatok egészségügyi feladatának megvalósítása: a térségben összehangolt – hétközi, illetve hétvégi – háziorvosi alapellátási központi ügyelet létrehozása, működtetése, amely feladat ellátásában a Társulást alkotó 17 önkormányzattól 16 tagi önkormányzaton kívül az ügyeleti feladatok ellátására létrejött feladat-ellátási szerződés alapján további 3 önkormányzat vesz részt.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatokat a Módszertani Útmutató 13.1 melléklete tartalmazza.

A Módszertani Útmutató meghatározza az egységesen rendelkezésre álló statisztikai mutatókat a HEP elkészítéséhez, illetve meghatározza azok forrását is. A mutatók forrásaként az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszert (a továbbiakban: TeIR) jelöli meg. A TeIR web alapú informatikai rendszer, amelynek szolgáltatásai az Interneten keresztül érhetőek el. Az országos, területi (regionális, kiemelt térségi, megyei, kistérségi) és települési szervezetek a TeIR egységes adatbázisához az alkalmazási rendszeren (felhasználói felületen) keresztül csatlakoznak. A TeIR adatbázisa általában az aktuális évet megelőző 1-2 évig tartalmazza az adatokat, mely azonban egyes területeken eltérő lehet.

Az országot is elérő, 2020. év elején megjelenő Covid-19 járvány átrendezte a mindennapokat, az élet valamennyi területén korlátozások bevezetésére került sor. Az intézmények működésére, kihasználtságára, a szolgáltatásokhoz való hozzáférésre, a foglalkoztatottságra vonatkozó 2020-2021. évi adatok elemzését erre figyelemmel szükséges vizsgálni.

A HEP elkészítéséhez szükséges információk többségében rendelkezésre álltak. Vannak azonban olyan területek, amelyről az információszerzés, adatgyűjtés nehézségbe ütközött, mint pl. a fogyatékos személyek vagy időskorúak foglalkoztatása, a nők ellen elkövetett erőszak, munkahelyek akadálymentesítettsége. A romákra vonatkozó adat szenzitív adatnak minősül, ezért azokat nyilvántartani nem lehet. Az adatgyűjtés elsősorban a TeIR 2015-2021. évre vonatkozó adatokat tartalmazó adatbázisára épült, mely kiegészült az Önkormányzat helyi adatgyűjtése során szerzett információkkal.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2015	50,42	25,81
2016	53,47	27,41
2017	53,19	24,89
2018	53,40	22,86
2019	53,26	21,29
2020	52,04	20,11
2021	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az alacsony jövedelműek aránya 2016 óta folyamatosan csökkent, 2016-2020 között mintegy 7 %-kal lett kevesebb, mely összefüggésben áll a foglalkoztatottsági adatok pozitív alakulásával, valamint a közfoglalkoztatásban dolgozók számának csökkenésével.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

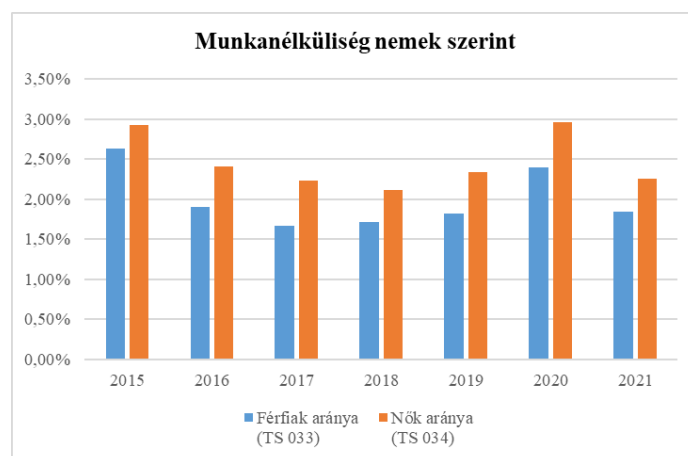
a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete

A KSH által megadott országos adatok alapján a 2020. év egészét tekintve a munkanélküliek átlagos létszáma 198.000 fő volt, a munkanélküliségi ráta 4,3 %. A 15–74 éves munkanélküliek száma 38.000 fővel volt több, míg a munkanélküliségi ráta 0,9 százalékponttal volt magasabb az egy évvel korábbihoz képest. A munkanélküliségi ráta minden vizsgált korcsoportban nőtt, a 15–24 éves fiatalok körében 1,4 százalékponttal, 12,8 %-ra, a 25–54 éves korcsoportban 0,9 százalékponttal, 3,8 %-ra, az 55–74 évesek körében pedig 0,7 százalékponttal, 2,9 %-ra. Az év egészét tekintve a munkakeresés átlagos időtartama 10 hónap, a legalább egy éve állást keresők aránya pedig 28,1 % volt.

Munkanélküliségi ráta Székesfehérváron:

3.2.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2015	2,63%	2,93%	2,78%
2016	1,90%	2,41%	2,16%
2017	1,67%	2,23%	1,95%
2018	1,71%	2,11%	1,91%
2019	1,82%	2,34%	2,08%
2020	2,39%	2,96%	2,68%
2021	1,84%	2,25%	2,05%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

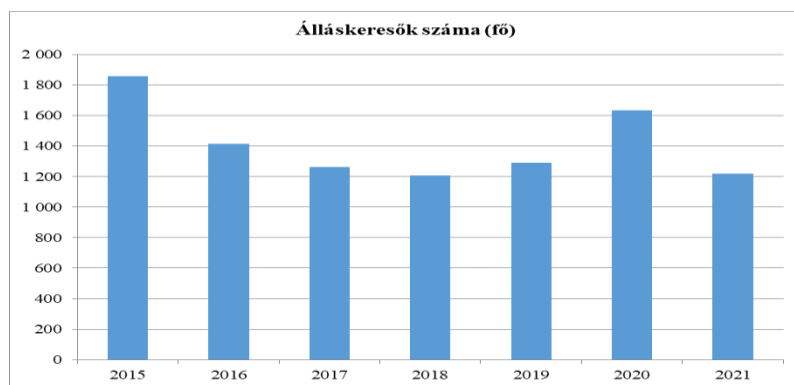

Székesfehérváron a vizsgált időszakban a nyilvántartott álláskeresők aránya 2018. évig fokozatos csökkenést, majd azt követően mérsékelt emelkedést mutat 2020. évig. 2020. évben a Covid-19 járvány következményei Székesfehérváron is megmutatkoztak, az álláskeresők száma megnőtt a korábbi évek adataihoz képest, bár még mindig elmarad a 2015. évi álláskeresők számától, köszönhetően a város kedvező földrajzi elhelyezkedésének és gazdasági fejlettségének. A nyilvántartott álláskeresők közül a 15-64 évesek körében a férfiak száma folyamatosan alacsonyabb, mint a nőké, azonban a javulás mértéke a nők esetében volt nagyobb. Összességében 2021. évben a munkanélküliek száma a munkaképes korú népesség 2,05 %-a.

A munkanélküliség alakulása szempontjából az egyes korcsoportok tekintetében eltérő tendencia figyelhető meg, tekintettel arra, hogy bizonyos korcsoportok kevésbé tudnak alkalmazkodni a folyamatosan változó munkaerőpiaci igényekhez.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint								
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
		Fő összesen	1 856	1 414	1 262	1 206	1 290	1 633
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	76	53	46	48	56	51	39
	%	4,09%	3,75%	3,65%	3,98%	4,34%	3,12%	3,20%
21-25 év (TS 038)	Fő	201	138	128	135	153	157	80
	%	10,83%	9,76%	10,14%	11,19%	11,86%	9,61%	6,56%
26-30 év (TS 039)	Fő	153	119	121	102	119	139	103
	%	8,24%	8,42%	9,59%	8,46%	9,22%	8,51%	8,44%
31-35 év (TS 040)	Fő	159	118	97	96	128	151	124
	%	8,57%	8,35%	7,69%	7,96%	9,92%	9,25%	10,16%
36-40 év (TS 041)	Fő	202	184	132	126	119	147	98
	%	10,88%	13,01%	10,46%	10,45%	9,22%	9,00%	8,03%
41-45 év (TS 042)	Fő	181	145	135	150	153	214	119
	%	9,75%	10,25%	10,70%	12,44%	11,86%	13,10%	9,75%
46-50 év (TS 043)	Fő	186	137	124	109	113	188	129
	%	10,02%	9,69%	9,83%	9,04%	8,76%	11,51%	10,57%
51-55 év (TS 044)	Fő	201	129	114	98	117	154	109
	%	10,83%	9,12%	9,03%	8,13%	9,07%	9,43%	8,93%
56-60 év (TS 045)	Fő	285	199	157	120	119	174	148
	%	15,36%	14,07%	12,44%	9,95%	9,22%	10,66%	12,13%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	212	192	208	222	213	258	271
	%	11,42%	13,58%	16,48%	18,41%	16,51%	15,80%	22,21%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 2021. évi adatok alapján megállapítható, hogy az 56-60 évesek, illetve a 61 év feletti korosztály jellemzően felülreprezentált a nyilvántartott álláskeresők korcsoport szerinti adatait figyelve. A munkanélküliek számát befolyásoló tényezők között az életkor elsődleges helyen szerepel. A jelenleg zajló folyamatok alapján látható, hogy a munkaerőpiacon elsősorban a fiatal, mobilis, munkatapasztalattal rendelkező munkavállalók keresettek, melyet tükröz az álláskeresők korcsoport szerinti megoszlását bemutató táblázat.

A regisztrált munkanélküliek számában mutatkozó jelentős csökkenés mellett a tartósan, 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya – annak ellenére, hogy 2020. évben a koronavírus járvány miatt bevezetett veszélyhelyzet idején kis mértékben megnőtt a munkanélküliek száma – évek óta 40-45 % között mozog.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2015	44,45%	54,18%
2016	42,50%	58,40%
2017	40,33%	59,14%
2018	39,22%	55,81%
2019	37,13%	57,62%
2020	43,48%	55,49%
2021	45,25%	56,70%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők számán belül a nők aránya folyamatosan néhány % -kal magasabb a férfiakénál.

Székesfehérvár munkaerőpiaci helyzetét tekintve gyakorlatilag teljes a foglalkoztatottság. Budapest után Székesfehérváron a legmagasabb az ingázó munkavállalók száma. Naponta több mint 32.000 fő ingázó munkavállaló dolgozik a városban, a vállalati igények azonban még ennél is magasabbak, a munkaerőhiány komoly kihívást jelent. A munkahelyek számát tekintve a városban előforduló munkanélküliségnek nem oka a munkahely hiánya.

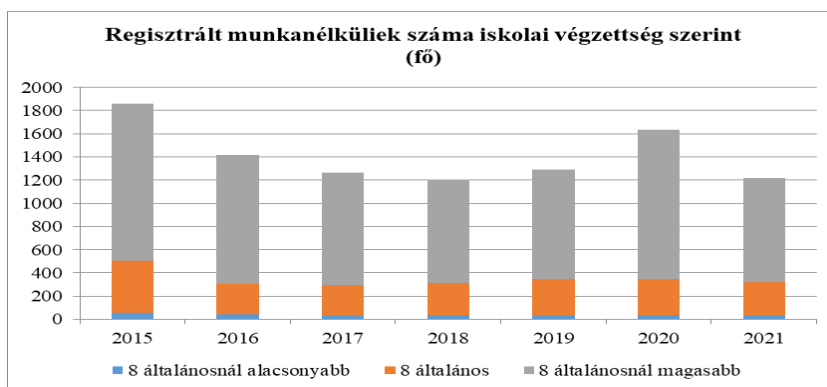

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

Az elmúlt években az iskolai végzettség alapján a regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők arányát tekintve lényeges változás nem volt. Az álláskeresők 21-27 %-át továbbra is az általános iskolánál alacsonyabb, vagy 8 általános iskolát végzetek tették ki, míg a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséggel rendelkező munkanélküliek aránya 73-79 % között volt.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2015	1 856	59	3,18%	448	24,14%	1 349	72,68%
2016	1 414	40	2,83%	268	18,95%	1 106	78,22%
2017	1 262	32	2,54%	262	20,76%	968	76,70%
2018	1 206	36	2,99%	279	23,13%	891	73,88%
2019	1 290	32	2,48%	316	24,50%	942	73,02%
2020	1 633	37	2,27%	308	18,86%	1 288	78,87%
2021	1 220	31	2,54%	287	23,52%	902	73,93%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Székesfehérváron a 2020. évi adatok alapján a legfeljebb 8 általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya a regisztrált munkanélkülieken belül 21,13 %, mely alacsonyabb az országos 29,6 %-os átlaghoz képest. Emellett viszont – valószínűleg a Covid-19 járvány miatti gazdasági visszaesés következtében - megnőtt a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséggel rendelkező munkanélküliek száma az előző évhez képest. Ezek az adatok 2021. évben újra közelítenek a 2019. évihez.

A szakképzés szerkezetének 2020-ban történt átalakítása a 9. évfolyamtól felmenő rendszerben új struktúrát hozott létre. Kifutó rendszerben még működnek a szakgimnáziumi és a szakközépiskolai osztályok, továbbá a sajátos nevelési igényű diákok számára működtetett szakiskolai képzések. A szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény alapján a 2020/2021-es tanévtől kezdődően a jelenlegi szakgimnáziumok ötéves technikummá, a szakközépiskolák pedig hároméves szakképző iskolákká alakultak át. Az átalakítás célja, hogy a szakképzés a gazdaság igényeihez igazodjon, és a munkaerőpiacon értékes és használható szakképesítések legyenek.

A gazdaságban és a munkaerőpiacon gyorsuló ütemben zajló technológiai változások, valamint a munkaerőpiac igényeit gyorsan lekövetni képes képzési rendszer iránti gazdasági igény – a szakképzési rendszer mellett – a felnőttképzési rendszert is megújította: az OKJ szerinti engedélyköteles szakmai képzéseket 2020. december 31-ig lehetett indítani, ezt követően az OKJ helyett kizárólag iskolarendszerben történhet a szakmajegyzék szerinti szakmai oktatás.

A városban a felnőttképzés megoldott, a Székesfehérvári SZC biztosítja a fenntartásában működő intézményei útján a felnőttek szakmai oktatását, képzését, valamint érettségire felkészítő és nyelvi képzéseket is indít.

A felnőttoktatásban résztvevők számának alakulásáról 2020 óta nincsenek adataink, a felnőttképzés keretén belül tanulók száma 2015. évről 2019. évre 749 főről 1.391 főre emelkedett.

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2015	745	483
2016	694	492
2017	650	308
2018	427	162
2019	399	27
2020	1469	5
2021	119	7

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A közfoglalkoztatás átalakítása következtében 2011. január 1-jétől megszűnt a közmunkaprogram, a közcélú munka és a közhasznú munkavégzés, melyeket az egységes közfoglalkoztatás rendszere váltott fel. A közfoglalkoztatás keretén belül foglalkoztatottak száma az elmúlt évek során folyamatosan csökkent, melynek eredményeképpen 2021. évben már csupán 7 fő vett részt a programban. Ez egyrészt azt jelenti, hogy az érintettek számára is bővültek a piaci munkavállalás lehetőségei, másrészt a magas adóerőképeség miatt Székesfehérvár nem csatlakozhatott a közfoglalkoztatotti programhoz.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok

A Közép-Dunántúl gazdasági teljesítményének jelentős része Székesfehérváron koncentrálódik, számos multinacionális gyártóvállalat és a hozzájuk kapcsolódó vállalkozás, megerősödő helyi termelő vállalkozás járul hozzá az ország GDP-jéhez. Jelentős, Budapest és Győr után a harmadik külföldi tőkevonzó képességgel rendelkező gazdasági központ a város. Az országban itt találhatóak az ipari parkok és övezetek legnagyobb koncentrációja, ahol a zömmel multinacionális cégek mellett az erősödő helyi vállalkozói kör is megjelent.

Székesfehérváron a közösségi közlekedés mind a vasút, mind az autóbuszjáratok tekintetében biztosított, valamennyi városrész könnyen elérhető. 2022. évben Székesfehérváron új, teljesen elektromos meghajtású autóbuszok álltak forgalomba, jelentősen mérsékelve a járműpark környezeti terhelését, valamint javítva a szolgáltatás színvonalát is. Bevezetésre került az időalapú elektronikus jegy és bérlet, így lehetőség van 90 perces, 24 órás és 72 órás jegy megvásárlására, valamint 15, 30 és 90 napos bérletek online, okostelefonon történő megvásárlására is.

A meglévő parkolók mellett szinte valamennyi városrészt érintően folyamatosan kialakításra kerültek új parkolóhelyek, többek között 2020. évben elkészült egy 135 db autó és motorkerékpár tárolására alkalmas parkolóház a Belvárosban, 156 db autó parkolására alkalmas parkoló a Fejér Megyei Szent György Egyetemi Oktató Kórház (a továbbiakban: Kórház) mellett, 2021. évben a Palotavárosi városrészben további 115 db autó, 2022. évben pedig a vasútállomás mellett 110 db autó parkolására alkalmas parkoló került átadásra.

Az ukrajnai háború miatt kialakult gazdasági helyzetben az állam több, a várost érintő jelentős fejlesztés, beruházás elhalasztásáról, átütemezéséről döntött. Székesfehérvár közlekedési és logisztikai csomópontként jelentős utasforgalmat bonyolít le mind közúton, mind vasúton, ezért is fontos az, hogy a városban élők számára és az átmenő forgalom szempontjából is jelentős fejlesztéseket befolyásoló fenti döntés eredményeként a következők szerint valósulhatnak meg ezek a nagyberuházások:

Az intermodális csomópont fejlesztése több részletben valósul meg: parkolóház építése a vasútállomásnál, vasúti felüljáró építése a Mártírok útjáról a Takarodó útra, mely jelentős előrelépést jelentene a város közlekedésében, valamint a buszpályaudvar áthelyezése a Piac térről a vasútállomás elé és az ezzel szorosan összefüggő új útkapcsolat kiépítése a Széchenyi úti aluljáró felé a Béke térről, párhuzamosan a vasúttal.

Tervezetten halad a Déli összekötő út építése, mely jelentős terhelést vesz majd le a Széchenyi út – Horvát István út kereszteződéséről, illetve a Takarodó út – Új Váralja sor egy híddal összeköttetést kap a Mártírok útjával, mellyel szintén csökkenthető lesz a város legforgalmasabb kereszteződésének terhelése. Az utak építése során mintegy 1.050 méter utat újítanak fel és 4.085 méternyi új út épül 4.500 méter kerékpárúttal együtt. Két vasúti felüljáró és négy körforgalom is megvalósul a fejlesztések során.

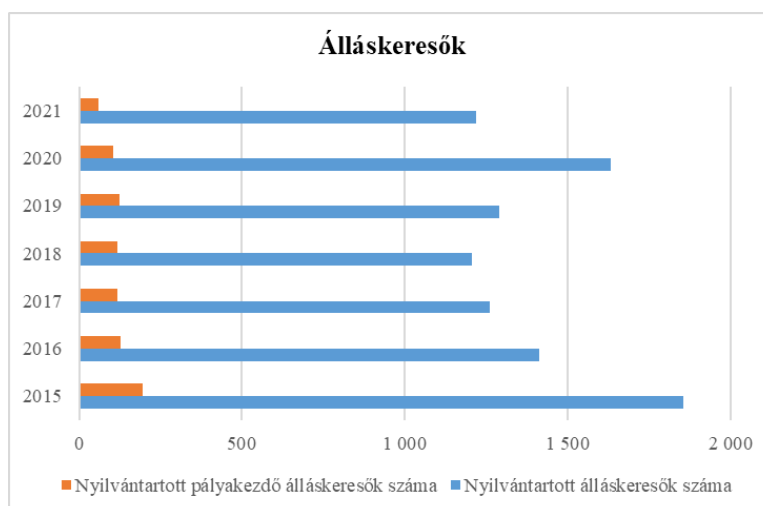
A Fejér Megyei Önkormányzat, a Fejér Megyei Kormányhivatal (a továbbiakban: Kormányhivatal), az Önkormányzat és a Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetségének Fejér Megyei Szervezete között 2022. évben egy stratégiai együttműködés vette kezdetét, amelynek célja a vállalkozások szolgáltatás-alapú segítése, továbbá a térségi munkaerő-kereslet és kínálat megyei szintű összehangolásának erősítése.

2011. márciusában a szakmájukban kimagaslóan teljesítő, tiszteletre méltó, ismert és elismert polgárokból Székesfehérvár Megyei Jogú Város polgármesterének tanácsadó csoportjaként alakult meg, az azóta is rendszeresen ülésező testület a Fehérvári Szenátus. A tanácsadó testület javaslatok, vélemények, kritikák megfogalmazásával elősegíti a város fejlődését többek között a gazdaság területén.

- e) **fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük**

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2015	1 856	194
2016	1 414	128
2017	1 262	116
2018	1 206	116
2019	1 290	124
2020	1 633	103
2021	1 220	60

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A pályakezdő munkanélküliek közé azok a fiatalok sorolhatók, akik még nem töltötték be a 25., felsőfokú végzettség esetén a 30. életévüket. A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését nemcsak a munkalehetőségek száma, de a nem megfelelő iskolai végzettség, a rossz szakmaválasztás, valamint a szakmai tapasztalat hiánya is befolyásolja. Az elmúlt évek során a pályakezdőként nyilvántartott álláskeresők száma 2019. év kivételével folyamatosan csökkent, melynek oka lehet az, hogy a pályakezdő fiatalok egyre piacképesebb végzettséget szereznek, valamint ez a korosztály a Covid-19 járvány alatt rugalmasabban tudott alkalmazkodni a megváltozott munkafeltételekhez.

A város közigazgatási területén működő közép- és felsőfokú oktatási intézmények diákjainak és hallgatóinak lehetősége van duális képzésben részt venni, melynek keretében a diákok/hallgatók már tanulmányaik ideje alatt gyakorlati ismereteket szerezhettek, miközben jövedelemhez is jutnak. A szakirányú oktatást biztosító vállalatnál folytatott gyakorlatorientált képzés, az azt választó diákok és hallgatók számára a végzettség, illetve a diploma megszerzését követően előnyt biztosíthat a jövőbeni munkahely megtalálásakor.

A Székesfehérvári SZC első alkalommal 2019. áprilisában, a Szakmák Éjszakája keretében rendezte meg a Szakmák Utcáját. A program célközönsége a hetedik és nyolcadik osztályos általános iskolások és szüleik voltak, tekintve, hogy a Székesfehérvári SZC – összhangban a kormányzati stratégiával – lehetőséget biztosít a felnőttek szakmai oktatására, képzésére is. A cél az volt, hogy sajátos formában biztosítsanak lehetőséget a Székesfehérvári SZC 11 iskolájának, valamint a duális képzésben résztvevő vállalkozásoknak arra, hogy bemutassák a képzési profiljukat, az alkalmazott eszközeiket és technológiáikat, utat mutatva a fiataloknak a helyes pályaválasztáshoz. A Covid-19 járvány miatt 2020. évben és 2021. évben online formában zajlott a rendezvény, 2022. évben azonban ismét lehetővé vált a személyes részvétel. A Székesfehérvári SZC a 2022/2023-as tanévben 20 ágazaton és 54 szakmában indított képzéseket a 9. évfolyamon.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok

Székesfehérváron a munkaügyi központ feladatait a Kormányhivatal Foglalkoztatási, Munkaügyi és Munkavédelmi Főosztálya (a továbbiakban: Munkaügyi Központ) látja el. A munkaerő-piaci integrációt a Munkaügyi Központ koordinálja és szervezi a munkanélküliek képzését, melyek ösztönzik az alacsony iskolai végzettséggel, munkaerőpiacon keresett kompetenciával vagy szakképesítéssel nem rendelkező felnőtt lakosság részvételét az oktatásban, képzésben, és lehetőséget biztosít számukra a munkaerőpiaci szempontból releváns képzettség, ismeretek, készségek, kompetenciák megszerzésére.

Székesfehérvár Városgondnoksága Kft. (a továbbiakban: Városgondnokság) a hajléktalan személyeket ellátó Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata Kríziskezelő Központtal (a továbbiakban: Kríziskezelő Központ) és a Munkaügyi Központtal közösen indított el 2018. évben egy programot a hajléktalanok munka világába történő integrálódásának segítésére. A program része volt egy parkfenntartó-gondozó képzés is, melynek keretében kertfenntartást, növényismeretet és pénzügyi ismereteket is tanultak a résztvevők. Az ingyenes oktatás végén pedig szakmunkás bizonyítványt szerezhettek. A program húsz fővel indult, parkfenntartás és a köztisztasági területen napi nyolc órában dolgozhattak a résztvevők, melyért minimálbért és cafeteriát kaptak. A korábbi években közfoglalkoztatás keretében mintegy hatszáz ember fordult meg a Városgondnokságnál, akik közül ma több mint százán főállású dolgozó a cégnek.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A Városgondnokság a Székesfehérvár Megyei Jogú Város Roma Nemzetiségi Önkormányzat (a továbbiakban: Roma Nemzetiségi Önkormányzat) kezdeményezésére álláslehetőség biztosításával segítséget nyújt a hátrányos helyzetben élő, tartósan munkanélküli személyeknek, akik szeretnének újra a munka világába visszatérni. 2021. évben összesen 15 fő felvétele történt meg a Városgondnokság köztisztasági és parkfenntartási csoportjánál. Mindannyian a meglévő, közterületeken dolgozó csoportokhoz csatlakoztak.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az egyenlő bánásmód követelményének sérelmét jelenti különösen, ha a munkáltató a munkavállalóval szemben közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést alkalmaz. Az egyenlő bánásmód követelményének megsértése esetén az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala Egyenlő Bánásmódot Felelős Főigazgatósága a hátrányos megkülönböztetés tárgyában benyújtott kérelmek kivizsgálása érdekében eljárást folytat le. Az adott évre vonatkozó jogesetek a Hatóság honlapján megtalálhatóak, viszont nem terület specifikusak, így Székesfehérvárra vonatkozólag adatok nem állnak rendelkezésre. A városban foglalkoztatási diszkriminációról az Önkormányzatnak nincs tudomása.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei

A 21. századi kompetenciák fejlesztése részben az új digitális kultúra tantárgyon keresztül, részben pedig az egyéb tantárgyak oktatásába beépülő egyéb technológiákkal és módszertani eszközökkel valósulhat meg.

Székesfehérváron, mint az egyik legnagyobb ipari erővel rendelkező városban is tapasztalható, hogy a vállalatok a munkaerőhiányra elsősorban a digitalizációval összefüggő megoldásokat választják, így az a város gazdaságában nem csak a jövőben, hanem már a jelenben kulcsfontosságú szerepet tölt be. A helyi gazdasági igények alapján a magasszintű informatikai tudás olyan követelmény, amely a felnövekvő generáció megélhetésének biztosítója. Ezen felismerések alapján született meg 2017-ben az ötlet az Alba Innovár Digitális Élményközpont létrehozására, aminek az egyik legfontosabb célja a 21. századi készségek széleskörű fejlesztése, ahol a diákok, a látogatók világszínvonalú, csúcstechnológiájú digitális eszközöket és rendszereket ismerhetnek meg és próbálhatnak ki. A humanoid robotokkal, LEGO robotokkal, 3D szobrászattal és 3D nyomtatással, valamint interaktív asztallal és szociális robotokkal „játékos tanulás” formájában évente 5000 helyi fiatal ismerkedhet meg az iskolai tanrendbe illesztett foglalkozásokon, szakkörökön, nyári táborokban, melyek nyíltnapokon és ismeretterjesztő előadásokon bárki számára elérhetőek. A pedagógusok rendszeres bemutatókon fejleszthetik tudásukat a modern oktatás és a digitalizáció témaköreiben.

A Székesfehérvár Fejlődéséért Alapítvány az Önkormányzat anyagi támogatásával hozta létre és működteti az Alba Innovár Digitális Élményközpontot. Az Alapítvány által indított „Okostanterem” programhoz eddig 8 intézmény csatlakozott: a 2019/2020. tanévben a Székesfehérvári Széna Téri Általános Iskola, a 2021/2022. tanévben a Székesfehérvári István Király Általános Iskola és a Székesfehérvári Munkácsy Mihály Általános Iskola, a 2021. évben a Székesfehérvári II. Rákóczi Ferenc Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola, a 2022. évben a Székesfehérvári Kossuth Lajos Általános Iskola, a Tóvárosi Általános Iskola, a Székesfehérvári Vörösmarty Mihály Általános Iskola, valamint a Hétvezér Általános Iskola. A diákok részben a digitális eszközök adta lehetőségek segítségével sikerrel sajátítják el az iskolai tananyag egy részét. A program keretén belül, a résztvevő iskolák pedagógusai olyan módszertant ismerhetnek meg, melynek segítségével a technológiai fejlődés hozta vívmányokat napi szinten tudják beépíteni a tananyagba.

A Székesfehérvár Fejlődéséért Alapítvány kidolgozott továbbá egy több generációs, a technológiaváltásra felkészítő programot, amely a helyi és környékbeli lakosság több célcsoportját is eléri és segíti a digitális-robotikai felkészítésüket, felzárkóztatásukat, illetve – pályakezdők, vagy pályaváltók esetében – a pályaeorientációt. Emellett a teljes városra vonatkozó felnőttképzési tudatosító kampány elindítása, ipari programok megszervezése – szakkör, tábor formájában – is a program részét képezi. A felnőtt korosztály részére székesfehérvári cégek is igénybe veszik ezt a lehetőséget, így többek között a DENSO Gyártó Magyarország Kft. 40.000 eurónyi támogatást nyújtott az Székesfehérvár Fejlődéséért Alapítvány részére azzal a céllal, hogy a székesfehérvári munkavállalók digitális alapkompenciáját fejlesztő és a digitális technológia iránti érzékenyítő programokat fejlesszen és nyújtson segítséget a megszervezésben és a lebonyolításban.

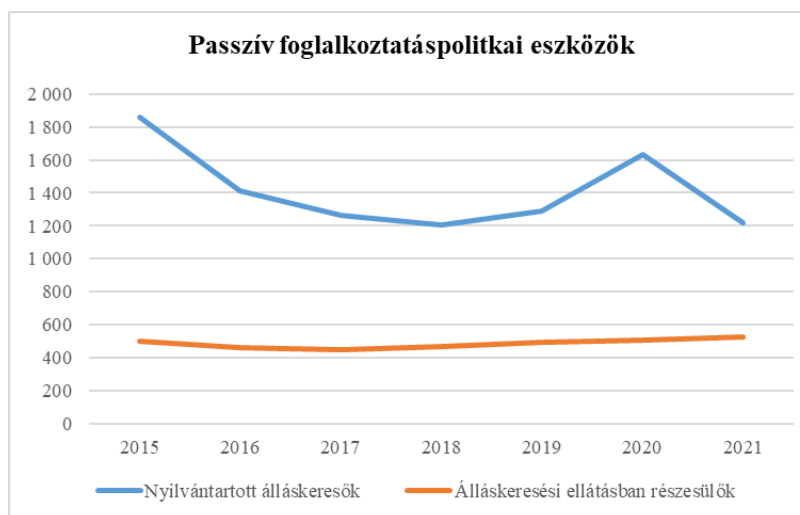
3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Az álláskeresők támogatása során az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani, mely nem zárja ki azt, hogy a munkaerőpiacon hátrányos helyzetben levőket többletjogosultságok illessék meg. Álláskeresési ellátásként az FtL rendelkezik az álláskeresési járadékról, a nyugdíj előtti álláskeresési segélyről, valamint költségtérítésről. A munkaügyi kirendeltségek által megállapított álláskeresési járadék folyósításának leghosszabb időtartama 90 nap.

A nyilvántartott álláskeresők száma 2015. évtől kezdve folyamatosan csökken, mely alól csak a 2020. év volt eltérő a Covid-19 járvány hatása miatt. Az álláskeresési ellátásban részesülők száma a 2015. évhez viszonyítva nem mutat jelentős eltérést.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	1 856	2,81%	501	26,99%
2016	1 414	2,17%	464	32,81%
2017	1 262	1,95%	450	35,66%
2018	1 206	1,89%	470	38,97%
2019	1 290	2,06%	497	38,53%
2020	1 633	2,66%	509	31,17%
2021	1 220	2,05%	528	43,28%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

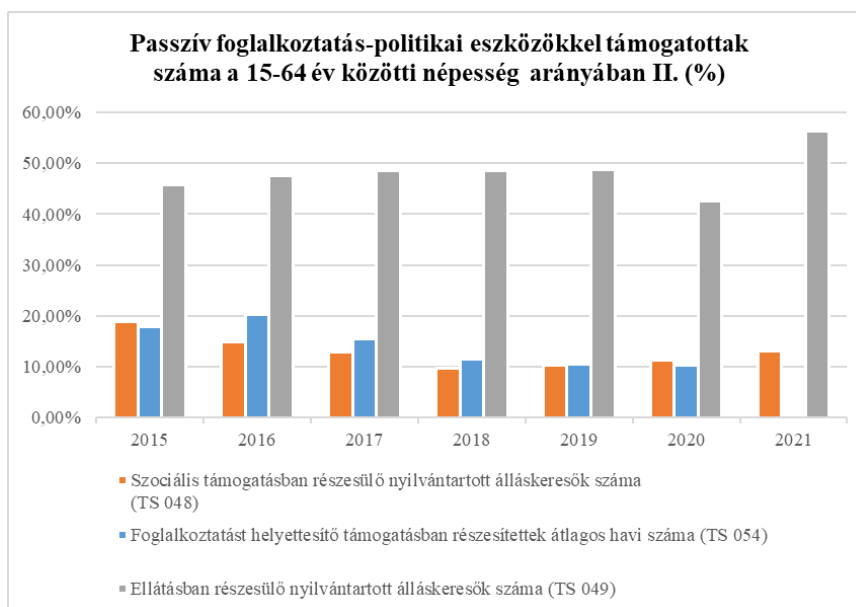

Az Szt. alapján a járási hivatal a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére aktív korúak ellátására való jogosultságot állapít meg egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásként vagy foglalkoztatást helyettesítő támogatásként.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	350	18,86%	330,64	17,81%	851	45,85%
2016	210	14,85%	285,15	20,17%	674	47,67%
2017	162	12,84%	195,05	15,46%	612	48,49%
2018	116	9,62%	139,11	11,53%	586	48,59%
2019	132	10,23%	136,44	10,58%	629	48,76%
2020	185	11,33%	167,26	10,24%	694	42,50%
2021	159	13,03%	na.	-	687	56,31%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	Fő
2015	52,30
2016	75,99
2017	90,77
2018	97,18
2019	104,07
2020	107,32
2021	n.a.

Forrás: TeIR, KSH

A szociális támogatásban és a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi számában közel 50%-os csökkenés mutatkozik 2015. évhez képest, az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma viszont ugyanilyen mértékben emelkedett.

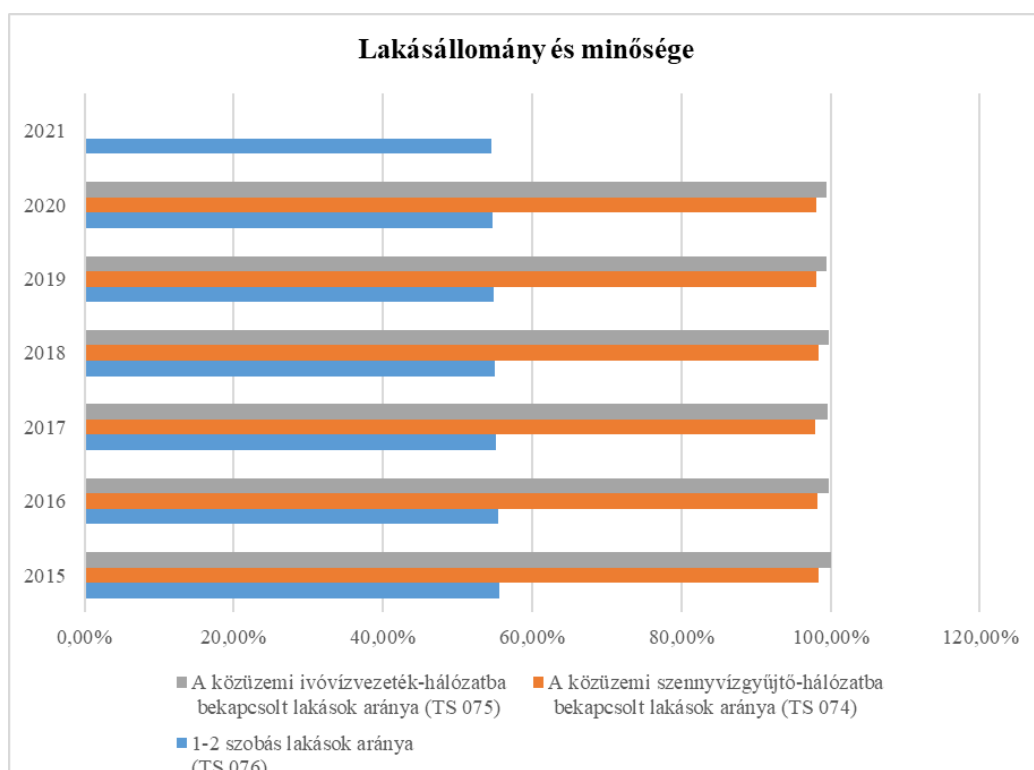
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

Székesfehérvár lakásállományának alakulása 2015. évtől.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakás- állomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2015	44 988	40	0,040	55,55%	98,42%	100,00%
2016	45 145	183	0,183	55,40%	98,29%	99,81%
2017	45 354	212	0,212	55,19%	97,93%	99,56%
2018	45 511	181	0,181	54,99%	98,34%	99,71%
2019	45 818	317	0,317	54,79%	98,04%	99,42%
2020	45 950	132	0,132	54,65%	98,09%	99,51%
2021	46 164	227	0,227	54,49%	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Természetes személyek és vállalkozások több mint 1.000 lakást építettek 2015. év óta, önkormányzati lakások nem épültek. Önkormányzati lakást igénylők nyilvántartott száma a városban több mint a felével, 307 főről 146 főre csökkent, a bérleti jogviszonnyal rendelkező önkormányzati lakások száma átlagosan 826 volt.

a) bérlakás állomány

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány						
Év	Lakás-állomány (TS 073)	Bérlakás állomány	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok
	db	db	db	db	db	db
2015	44 988	1 067	65	572	65	0
2016	45 145	1 043	46	580	46	0
2017	45 354	1 023	12	538	16	0
2018	45 511	1 007	8	532	1	0
2019	45 818	1 002	5	526	0	0
2020	45 950	1 001	4	514	0	0
2021	46 164	998	1	503	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A bérlakás állomány, ezen belül a szociális lakásállomány 2015. év óta kismértékben csökkent. Szociális bérlakások közül az elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások 2018. évre teljesen megszűntek, az egyéb bérlakások között pedig már elenyésző.

b) szociális lakhatás

Székesfehérváron a bérlakások bérbeadásának feltételeit önkormányzati rendelet szabályozza, mely alapján a bérlakások szociális helyzetre tekintettel, költségelven, valamint piaci alapon adható bérbe. Szociális bérlakás székesfehérvári lakcímmel rendelkezőnek adható. A bérbeadásról szociális bírálati rendszer alapján döntenek, mely során a bérlő és a vele együtt költöző személyek egészségügyi, szociális és munkaképességi körülményeit is vizsgálják.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

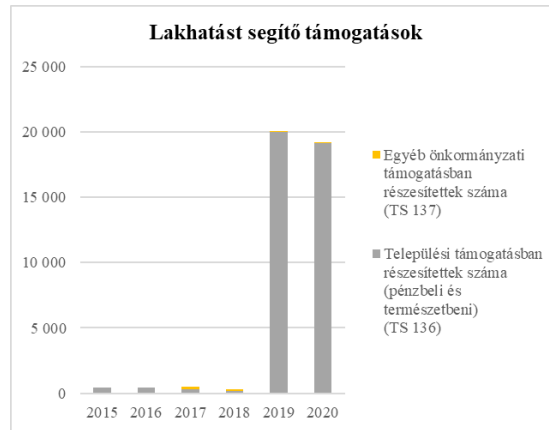
Önkormányzati tulajdonban egyéb, lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok nincsenek.

d) lakhatást segítő támogatások

Az Önkormányzat által biztosított települési támogatások széles köre elérhető a város lakói számára.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2015	408	n.a.
2016	434	n.a.
2017	322	165
2018	177	119
2019	19 970	45
2020	19 109	35
2021	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A települési támogatás nem csupán a lakhatást segítő támogatásokat tartalmazza. A települési támogatásokra jogosultak száma 2015. évtől 2018. évig folyamatosan csökkent, majd 2019. évben a támogatások köre kibővült, és bevezetésre került a Székesfehérvári Születési Települési Támogatási Program, valamint a Székesfehérvári Időskorú Személyek Települési Támogatása Program, melyekre évente több mint 19.000 kérelem érkezett be. Ezen utóbbi támogatások nem a lakhatáshoz kapcsolódnak, azonban a központi statisztikai adatokban itt kerülnek feltüntetésre.

e) eladósodottság

A lakosság eladósodottságára vonatkozóan az Önkormányzatnak nem áll rendelkezésére adat.

Az Önkormányzat fenntartásában működő Alba Bástya Család- és Gyermejköltségi Központ (a továbbiakban: Alba Bástya Központ) hátralékkezelési tanácsadást biztosít, melynek keretében az alábbi tevékenységeket látja el:

- az eladósodás okainak kutatása, következmények feltárása,
- az adós háztartás erőforrásainak feltérképezése,
- felvilágosítás a hátralék rendezés lehetséges módjairól,
- települési támogatáshoz való hozzásegítés,
- további hitelezők felé hátralékának rendezésében közreműködés,
- új adósságok keletkezésének megelőzése,
- egyén felelősségvállalásának erősítése,
- háztartás gazdaságtan ismeretének bővítése,
- a háztartási költségvetés egyensúlyának helyreállítása.

A hátralékkezelési tanácsadás prevenciók célja az adós-állapot megelőzése, illetve a visszaesés elkerülése. A háztartási és fogyasztási szokások befolyásolására, megváltoztatására az átadandó tudás és ismeretanyag ebben fontos szerepet játszik. Lényeges a hatékonyság szempontjából, hogy a programban résztvevő ügyfeleken túl, minél szélesebb társadalmi körben, minél több információs csatornán keresztül (csoporttagok, kiadványok, szakmai publikációk, média megjelenések) történjen a tájékoztatás.

Hátralékkezelési tanácsadás az Alba Bástya Központ adatai alapján 2021-ben 6 család részére történt, míg 2016. évben tanácsadásban részt vevők száma még 68 fő volt. A Covid-19 járvány miatt a munkahelyek elvesztése, a bevételek elmaradása, a tartalékok felélése, valamint 2022. évben a háborús infláció és a drasztikus áremelkedések miatt ez a szám várhatóan ismét megemelkedik.

f) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A város teljes területén a közszolgáltatáshoz való hozzáférés, a helyi és helyközi közlekedés megoldott. A város külterületi besorolású övezeteiben több bejelentett lakóhellyel rendelkező személy él üdülőházakból átalakított vagy új építésű lakóépületekben. A külső városrészek: Csala, Börgönd és Kisfalud tömegközlekedési eszközzel jól megközelíthetőek.

Székesfehérvár közigazgatási határán belül nem lakás céljára szolgáló építmények nyújtanak menedéket néhány hajléktalan személy számára. Az elmúlt években a közterületeken, nem lakás céljára szolgáló helyiségekben (zártkertben, sátorban, romos épületben, garázsban, lakókocsiban) életvitelszerűen tartózkodók száma lényegesen csökkent: 2020. évben 148 főt, 2021. év végére már csupán 107 főt tartott nyilván a Kríziskezelő Központ. Kiemelkedő, hogy az utcán élők száma lecsökkent 54 főről 23 főre, valamint a sátorban élők száma 38 főről 29 főre.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Székesfehérváron 2015. évben teljesen megszűntek a szegregátumok.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Székesfehérváron az egyes egészségügyi alapellátáshoz való hozzáférhetőséget az alábbi táblázat mutatja.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszer-tárak és fiók-gyógyszer-tárak száma (TS 110)	Közgyógy-ellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2015	0	42	20	27	1 905	n.a.
2016	0	42	20	25	1 760	308,37
2017	0	42	20	26	1 687	287,12
2018	0	42	19	26	1 670	274,99
2019	0	42	19	26	1 579	144,33
2020	0	42	19	27	1 454	130,54
2021	n.a.	42	19	27	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A házi orvosok, házi gyermekorvosok személyes és folyamatos ellátást nyújtanak a lakosság számára az egészségi állapot megőrzése, a betegségek megelőzése és gyógyítása céljából. Az országosan is jellemző orvoshiány a város egészségügyi ellátásában is megjelent. Az elhalálozás, betegség, nyugdíjba vonulás miatt megüresedő körzetek ellátása helyettesítéssel történik. Székesfehérváron területi ellátási kötelezettséggel jelenleg 38 felnőtt háziorvosi, 19 házi gyermekorvosi és 20 fogorvosi egészségügyi szolgálat működik.

Az anya-, gyermek-, csecsemővédelmi ellátásról területi ellátási kötelezettséggel 29 védőnő gondoskodik, az iskola-egészségügyi ellátás keretében 19 iskolavédőnő, 5 iskolaorvos és 8 iskolafogorvos látja el a feladatokat.

A Kríziskezelő Központban működik a hajléktalanok ellátását végző háziorvosi szolgálat.

A háziorvosi és házi gyermekorvosi ügyelet a Társulás által fenntartott központi orvosi ügyelet keretén belül valósul meg, melyben közreműködő szervezetként az Alba Családorvosi Egyesület vesz részt. A fogorvosi ügyeletet az Önkormányzat fenntartásában működő Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata Humán Szolgáltató Intézet (a továbbiakban: HSZI) működteti pihenőnapokon és munkaszüneti napokon.

A kötelező alapellátáson túl a HSZI által nyújtott egészségügyi szolgálatok:

- fogászati röntgen (8000 Székesfehérvár, Távirda utca 4.),
- foglalkozás-egészségügy (8000 Székesfehérvár, Verseci utca 1-3.),
- ultrahang-diagnosztika, nőgyógyászat, nőgyógyászati ultrahang (Család- és Nővédelmi Központ, 8000 Székesfehérvár, Várkörút 8.).

Székesfehérváron az államilag támogatott járóbeteg-szakellátás az állami fenntartásban működő Kórház (8000 Székesfehérvár, Seregélyesi u. 3.) szervezeti egységeiben történik:

- I. sz. Szakambulancia (8000 Székesfehérvár, Távirda u. 4.)
- II. sz. Szakambulancia (8000 Székesfehérvár, Hunyadi u. 2.)

Az állami feladatellátás mellett számos magán fenntartású egészségügyi szolgáltatónál vehetők igénybe járóbeteg szakellátások a városban.

Székesfehérváron a fekvőbeteg-szakellátás a Kórház osztályain keresztül 1.541 ágyon történik.

2017. évtől az Önkormányzat a Kégl György Városi Egészségügyi Programjának kereti között az egészségügyi ellátás színvonalának növelését az Önkormányzat adott évi költségvetésének függvényében az alábbiakkal segíti:

- a házi orvosok, a házi gyermekorvosok, a fogorvosok, az iskolafogorvosok alapellátásban jelentkező kötelező feladatokon túli tevékenységük támogatása (pl. rendelők eszközfejlesztése, prevenciók programok támogatása, prevenciók céllal történő oltás beadása, körzetenként telefon biztosítása ingyenes használattal stb.),
- egészségfejlesztő, szűrő- és prevenciók programok folytatása és kiterjesztése,
- a Kórháznak nyújtott támogatás (pl.: eszközfejlesztésre, beruházásra, lakhatási támogatás biztosítására szakorvosjelöltek részére stb.), valamint
- az Önkormányzat tulajdonában álló orvosi rendelők felújítása és korszerűsítése saját, illetve a Széchenyi 2020 időszak TOP-os városi forrása igénybevételeivel (pl.: Batthyány utcai rendelő, Farkasvermi utcai rendelő, Mészöly Géza utcai rendelő, Ybl Itp-i rendelő, Szekfű Gyula utcai rendelő felújítása, fogászati röntgen, nőgyógyászati ultrahang, fogászati kezelőegység beszerzése stb.).

A biztonságos és gazdaságos gyógyszer- és gyógyászati segédeszköz-ellátás, valamint a gyógyszerforgalmazás általános szabályairól szóló 2006. évi XCVIII. törvényben foglaltak alapján Székesfehérváron jelenleg 27 gyógyszertár működik, mely szolgáltatás valamennyi városrészben elérhető, bár a gyógyszertárak többsége a városközpontban működik.

b) prevenciók és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorik kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Egészségügyi prevenció nemcsak a betegségek megelőzését, hanem az egészség fenntartását, illetve az állapotromlás megakadályozását is jelenti. A minél kisebb korban kezdődő prevencióba történő bevonás a házi orvosok, házi gyermekorvosok és a védőnők közreműködésével az Egészségfejlesztési Tervvel összhangban valósul meg. Az egészséges életmódra, egészségmegőrzésre való ösztönzés az ingyenes és nyílt szűrőnapok, szűrőprogramok szervezésével, az egészséges életmód népszerűsítését szolgáló programok támogatásával történik.

Az Egészségfejlesztési Iroda (a továbbiakban: EFI) a HSZI szervezeti egységeként biztosítja a 8000 Székesfehérvár, Jancsár utca 1. szám alatti orvosi rendelőben az életmóddal kapcsolatos tanácsadások, előadások, csoportos és egyéni programok megszervezését. Az egészségfejlesztési programok a 2020. és 2021. években a Covid-19 járványra tekintettel többnyire online formában valósultak meg. Kiemelkedően magas nézettségűek voltak a helyi és országos szakemberek online előadásai, melyek az egészséges táplálkozástól a koronavírus elleni védőoltásig számos témát érintettek, melyek között helyet kaptak neves szakemberek részvételével a családi étellel, a gyermekvállalással, a gyermekneveléssel és a mentális egészséggel kapcsolatos előadások is. A védőnőknek kiemelt szerepük van az egészségfejlesztési programok megvalósításában: szűrővizsgálatokat, tanácsadásokat tartanak, baba-mama klubot, szülésre felkészítő tanfolyamot és véradásokat szerveznek, valamint az általános és középiskolákban előadásokat tartanak, prevenciók vetélkedőket szerveznek.

Folyamatosak voltak az EFI szervezésében, az Önkormányzat támogatásával a lakosság számára elérhető ingyenes szűrővizsgálatok, tanácsadások, valamint az egészséges életmód népszerűsítését szolgáló programok, mely rendezvényeken 2020. évben összesen 5.886 vizsgálatot végeztek, 816 fő részvételével. A Covid-19 járvány a programok szervezését, a személyes részvételi lehetőséget megnehezítette. 2021. évben az EFI által szervezett programokon egyszeri alkalommal személyesen megjelentek száma 910 fő volt, azok száma pedig akik hat alkalommal vettek részt életmódváltó programon 780 fő, az on-line előadásokon részt vevők száma 9.278 fő. A járványügyi szabályok szigorú betartása mellett kerülhetett sor néhány személyes érintkezéssel megvalósítható szűrőprogramra, tréningre, mint a női és férfi egészségnap, vagy éppen a mellrák elleni séta, mely 2021. évben már 13. alkalommal került megrendezésre.

Az Alba Bánya Központ Segítő Fehérvár programja keretében segíti a hátrányos helyzetű emberek életlehetősége javítását, ezen belül a foglalkoztatásuk elérhetővé tételét, a közösségfejlesztést, az oktatást, az iskolai felzárkózást, a családsegítést, a gyermekjóléti szolgáltatást biztosító programokat. A 2020 – 2021. években is számos program valósult meg az egészségfejlesztéshez és egészségmegőrzéshez kapcsolódóan többek között a családi életre nevelés, a közösségfejlesztés, az egészségtudatos táplálkozás megismertetése, a Covid-19 vírussal kapcsolatos egészségvédelmi tájékoztatás körében. A Segítő Fehérvár programjainak köszönhetően tovább erősödhet Székesfehérvár területén élő, szociális hátránnyal küzdő családok felzárkóztatása. A programokon, azok jellegéhez mérten vettek részt a célcsoport tagjai, a kisebb rendezvényeken és kirándulásokon átlagosan 15-20 fő, míg a nagy rendezvényeken 100-150 fő jelent meg. A látogatottságra a Covid-19 járvány kihatással volt.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A fejlesztő és rehabilitációs ellátás a gyermekek számára a nevelési-oktatási intézményekben megoldott. A Fejér Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Székesfehérvári Tagintézménye feladatai körében ellátja és szervezi:

- a 0-6 éves korú gyermek gyógypedagógiai tanácsadását, korai fejlesztését és gondozását,
- a harmadik életévét betöltött gyermek, tanuló teljes körű pszichológiai, pedagógiai-gyógypedagógiai vizsgálatát,
- a nevelési tanácsadást,
- a gyermekek logopédiai ellátását,
- a továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadást,
- a konduktív pedagógiai ellátást,
- a gyógytestnevelést,
- az iskolapszichológiai, óvodapszichológiai ellátást,
- a kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók gondozását.

A városban bárki számára hozzáférhető a mozgásszervi betegségek rehabilitációja:

- A Kórház a mozgáskorlátozott, illetve a műtéten átesett betegek rehabilitációja érdekében Központi Fizikoterápia részleget, és egy 44 ágyas Mozgásszervi Rehabilitációs Osztályt működtet.
- A Mozgássérültek Fejér Megyei Egyesülete fenntartásában működő Önálló Életet Segítő, Foglalkoztató és Egészségügyi, Szociális Szolgáltató Rehabilitációs Központban (a továbbiakban: Viktória Rehabilitációs Központ) elérhető a különféle mozgásszervi, idegrendszeri, illetve keringési panaszokat enyhítő fizikoterápia.

A különféle függőségben szenvedők részére több szervezet nyújt rehabilitációs lehetőséget:

- Az EGÉSZSÉGDOKK Közhasznú Alapítvány 2021. óta végez gyermek- és ifjúságaddiktológiai rehabilitációt, melynek keretében 12-18 éves fiatalokat fogad addiktológiai és pszichiátriai bentlakásos rehabilitációs programjába 3-6 hónapos időtartamra, egyéni terv szerint.
- Az Egyensúlyunkért Alapítvány 1994. óta foglalkozik mentális betegségben szenvedő emberekkel nappali és közösségi pszichiátriai ellátás formájában, segítve a pszichiátriai betegek reintegrációját a társadalomba. Ennek érdekében a gondozás és a pszichoszociális rehabilitáció minden formáját biztosítja a pszichiátriai beteg otthonában, illetve lakókörnyezetében.
- A RÉV Szenvedélybeteg-segítő Ambulancia Székesfehérváron 1997. óta működik, szenvedélybetegséggel érintett személyek részére nyújt szakmai segítséget.
- A Wichern Alapítvány Szenvedélybetegek Alacsonyküszöbű Ellátása Tranzit Szolgálat célcsoportja segít a drog-, gyógyszerfüggőknek, viselkedési addikt egyéneknek (játék-, és internet függőség), evési rendellenességgel küzdőknek, alkoholbetegeknek, szenvedélybetegek hozzátartozóinak és a párkapcsolati problémával küzdőknek (társfüggőség, bántalmazó kapcsolatban élő). Feladatai között szerepel a szerhasználat, valamint járulékos ártalmaik csökkentése, a testi-, lelki- és szociális problémák lehetséges megelőzése, kezelése. Ösztönzik és segítséget nyújtanak az életvitelbeli változás elindításában, hosszútávon akár az absztinens életmód elérésének reményével, lehetőségével.
- A városban működő magán fenntartású egészségügyi szolgáltatók szintén látnak el rehabilitációs tevékenységet.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az Önkormányzat által biztosított intézményi és szünidei gyermekétkeztetés, valamint a szociális konyha és népkonyha keretében – az adott korcsoport élettani szükségleteinek és az egészséges táplálkozás követelményének megfelelően – nyújtott étkeztetés a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló miniszteri rendeletben foglaltak alapján történik. A diétás étkezést igénylő személyek számára az állapotuknak megfelelő diétás étrend biztosított a jogszabályban előírtak szerint.

Valamennyi önkormányzati fenntartású óvoda pedagógiai programjában szerepelnek az egészséges táplálkozást népszerűsítő programok, bölcsődék tekintetében az intézményekben folyó ételmezési tevékenység bemutatását a szakmai programok tartalmazzák.

A bölcsődékben a bölcsődei főzőkonyhákban készítik el az ételt, a köznevelési és szakképző intézményekben pedig szolgáltatás vásárlásával biztosított a Gyvt. szerinti intézményi gyermekétkeztetés. A bölcsődékben a gluténmentes ételen kívül valamennyi diétás ételt elkészítik, míg a köznevelési és szakképző intézményekben a közétkeztetést nyújtó szolgáltató biztosítja azt.

A gyermekétkeztetésben kiemelten fontos, hogy a gyermekek hozzájuthassanak a fejlődésükhöz szükséges tápanyagokhoz, ásványi anyagokhoz és vitaminokhoz. Magyarországon 2004. óta működik az Európai Unió és a Magyar Állam által finanszírozott iskolatej program, melynek célja, hogy eljuttassa a tejtermékeket a gyerekekhez és népszerűsítse azok fogyasztását, hozzájárulva ezzel az egészséges táplálkozási szokások kialakulásához. Az iskolagyümölcs- és iskolazöldség-program szintén az Európai Unió és a Magyar Állam közös finanszírozásával megvalósuló program, amely segíthet a diákok egészségesebb étrendre nevelésében és abban, hogy minél kevesebb gyerek legyen túlsúlyos. Jelenleg 22 millióra becsülik a túlsúlyos iskolások számát az EU-ban, közülük több mint 5 millióan minősülnek elhízottnak. Az egészségesebb táplálkozás nagymértékben segíthet a probléma megoldásában. Az iskolagyümölcs-program célja, hogy helyes étkezési szokások kialakítására ösztönözze a fiatalokat.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Az Önkormányzat elkötelezett az egészséges, mozgásgazdag életmódot célzó programok megvalósítása, a sport iránti igény felkeltése, a szabadidősport, a gyermek- és ifjúsági sport helyi feltételeinek biztosítása és fejlesztése iránt. Számtalan futópálya található városszerte, parkok, ligetek csábítják a helyieket sétára, kocogásra, kerékpározásra, városrészenként találni szabadtéri fitness gépekkel felszerelt szabadidős parkokat. Az iskolákban diák sportegyesületek működnek.

A város sportklubjainak öt-hatezer igazolt sportoló tagja van, akiken kívül további két-hárromezren látogatják rendszeresen az edzéseket. A sportegyesületek a sport sajátos értékeinek megjelenítésével a város társadalmi életének meghatározói – az egészséges életmód kialakításának, a szabadidő kulturált eltöltésének hasznos színterei – melyek működéséhez, tevékenységükhöz az Önkormányzat erkölcsi és anyagi támogatást biztosít. A kiemelt csapatsportágak mindegyike (futball, kosárlabda, jégkorong, kézilabda, vízilabda, röplabda) megtalálható a városban. Az utóbbi években kiemelkedő eredményeket ért el a 2007. évben alapított Fehérvár Enthroners SE amerikai futball csapat. Az Alba Volán SC öttusázói évek óta a világ élvonalához tartoznak.

Székesfehérvár sportélete igazán színes és tartalmas. A sportlétesítmények mind a fiatal korosztály verseny- és edzéslehetőségei, mind a versenysportban és a szabadidősportban résztvevők számára elérhetőek. A magas szintű sportesemények és jelentős sportteljesítmények a gyermekekben, felnőttekben egyaránt erősíti az összetartozást, a lokálpatriotizmust. A város több nemzetközi sportverseny helyszínéül szolgált az elmúlt években: a Gyulai István Memorial Atlétikai Magyar Nagydíj, Felnőtt Öttusa Európa Bajnokság, a Tour de Hongrie, Giro d'Italia egyes szakaszversenyei.

Az Önkormányzat kezdeményezésére, működtetésével és támogatásával a lakosság részére számos helyszínen, díjmentesen használható „Nyitott tornatermek” állnak rendelkezésre, melynek keretében a különböző generációk számára végzett egészségmegőrző, a mindennapi testmozgást elősegítő sportolási és játéklehetőségek biztosítottak a város iskoláinak tornatermeiben. Lehetőség nyílik többek között pl.: nyugdíjasok tornája, női alakformáló kondi torna, zenés gimnasztika, rehabilitációs torna (szív és érrendszeri betegek részére, preventív jelleggel is, orvosi felügyelettel), mozgásterápiás gyógytorna, cukorbetegség gyógytornája, de tollaslabdázásra, asztaliteniszre, teremlabdarúgásra is. A Fejér Megyei Szabadidősport Szövetség szervezésében, az Önkormányzat támogatásával indult útjára a lakosság körében népszerű, ideális kikapcsolódást nyújtó sportolási lehetőség, a nordic walking.

A Modern Városok Program részeként várhatóan 2023. év végére épül meg nagyszabású beruházás keretében az Alba Aréna, egy 6.000 fő befogadására alkalmas multifunkcionális, rendezvény- és sportcsarnok. A jégkorongsport mérkőzéseinek kiszolgálása mellett egyéb teremportok, valamint Székesfehérvár és környéke igényeit kiszolgáló egyéb előadások, vásárok, koncertek és további sportrendezvények lebonyolítására is alkalmas csarnok jön majd létre.

A korábbi Sóstói Stadion helyett egy teljesen új multifunkcionális, 14.201 fő befogadására alkalmas stadion épült, melynek átadására 2018. évben került sor MOL Aréna Sóstó néven.

A város jelentősebb sportcsarnokai:

- Alba Regia Sportcsarnok (fedett aréna, számos sportklubot fogad amatőrtől profi szintig).
- Alba Volán Sportcsarnok és Sporttelep (a sportkomplexum az Alba Volán Zrt. telephelyén található, ahol egy tornaterem, vívóterem, konditerem, öltözők, irodák, egy betonos kispálya, egy füves nagy pálya, és két futó kör található).
- Bregyó Ifjúsági Szabadidő és Sportcentrum (a Bregyó közben található szabadidőközpont területén jött létre állami támogatással a Regionális Atlétikai Központ (futócsarnok és világítással ellátott 600 m-es rekortán futópálya), továbbá megtalálhatóak aszfaltos pályák, futball pálya, kézilabda pálya, streetball pálya, BMX, görkorcsolya, gördeszka pálya, fitness park, öltöző, valamint 50 db sátor vagy lakókocsi befogadására alkalmas árnyas övezetű, vizesblokkal ellátott kemping).

A város uszodája a Csitáry G. Emil Uszoda és Strand (belváros közelében 21 x 50 méteres 8 pályás versenymedence, 16 x 8,5 méteres tanmedence, öltözőrendszer, szauna és a fedett csarnokban 640 férőhelyes lelátó). Az uszoda rendszeresen ad otthont úszó- és szinkronúszóversenyeknek, öttusa versenyeknek és vízilabda edzőtáboroknak. Az uszoda mellett a 2018. évben teljesen felújított strand várja a látogatókat, melyben a korábbi medencék mellett egy háromcsúszdás medence és pezsgőfürdős, sodrófolyosós új élménymedence is várja a fürdőzőket. A gyermekmedence vizes játszótérrel egészült ki, valamint új padok, pergolák és 200 db napozóágy is kialakításra került.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Székesfehérvár területén elérhető személyes gondoskodást nyújtó szociális alap- és szakellátások:

Kötelezően ellátandó feladatként az Önkormányzat biztosítja	Önként vállalt feladatként az Önkormányzat biztosítja	Állami, nem állami vagy egyházi fenntartású intézmény/szolgáltató biztosítja
szociális alapszolgáltatások		
családsegítés	utcai szociális munka	étkeztetés
étkeztetés		jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
házi segítségnyújtás		pszichiátriai betegek közösségi ellátása
		támogató szolgáltatás
nappali ellátások		
idősek nappali ellátása		fogyatékos személyek nappali ellátása
fogyatékos személyek nappali ellátása		pszichiátriai betegek nappali ellátása
hajléktalan személyek nappali ellátása		szenvedélybetegek nappali ellátása
		hajléktalan személyek nappali ellátása
szociális szakosított ellátások		
ápolást, gondozást nyújtó intézmények		
idősek otthona	fogyatékos személyek otthona	idősek otthona
		fogyatékos személyek otthona
átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények		
időskorúak gondozóháza	fogyatékos személyek gondozóháza	fogyatékos személyek gondozóháza
éjjeli menedékhely		éjjeli menedékhely
hajléktalan személyek átmeneti szállása		hajléktalan személyek átmeneti szállása
		támogatott lakhatás szenvedélybetegek részére
		támogatott lakhatás fogyatékos személyek részére
lakóotthonok		
		fogyatékos személyek lakóotthona

g) drogprevenációs szolgáltatások

Az iskolavédőnőknek kiemelt szerepük van a szerhasználat és más szenvedélybetegségek megelőzésére való figyelemfelhívásban, melynek keretében az általános és középiskolákban tartanak előadásokat a káros szenvedélyek kialakulásának a megelőzéséről, vagy az azokról történő leszoktatásról. A védőnők kapcsolatot tartanak a prevenció területén dolgozó szervezetekkel.

Az Alba Bástya Központ munkatársai a köznevelési intézményekben a kábítószer fogyasztás káros hatásaival kapcsolatos foglalkozásokat tartanak a tanulók részére.

A Székesfehérváron működő szervezetek, mint az EGÉSZSÉGDOKK Közhasznú Alapítvány, a RÉV Szendélybeteg-segítő Ambulancia vagy a Wichern Alapítvány Szendélybetegek Alacsonyküszöbű Ellátása Transzit Szolgálat nem csak az intézményi keretek között látnak el feladatokat a kábítószer fogyasztás megelőzése érdekében, hanem próbálnak jelen lenni a szórakozóhelyeken, szabadidős programokon is.

Az Önkormányzat működteti a Székesfehérvári Kábítószerügyi Egyeztető Fórumot (a továbbiakban: KEF), melynek célja a drogfogyasztás megelőzése, a kábítószer okozta egyéni és közösségi kockázatok csökkentése, továbbá együttműködés elősegítése helyi szinten a drogkérdésben érintett szervezetek és intézmények között. A KEF tagjai – többek között – az EGÉSZSÉGDOKK Közhasznú Alapítvány, az Alba Caritas Hungarica Alapítvány, valamint a Fejér Megyei Rendőr-főkapitányság, mely szervezetek foglalkoznak Székesfehérváron a gyermekek és fiatalok drogprevenációjával. A „Kábítószer-Elles Világnap” alkalmából, továbbá a Drogprevenációs feladatterv 2021. évi feladatmeghatározása alapján a Rendőr-főkapitányság munkatársai számos oktatási-nevelési intézményben, valamint más programokon, kitelepüléseken személyesen megjelentek és tanácsot adtak, oktattak, illetve az Elektronikus Lakossági Bűnprevenációs Információs Rendszer Hírlevelében és a média bevonásával adtak tájékoztatást a prevencióval kapcsolatban.

Az Önkormányzat 2020. évben eredményesen pályázott a KEF-ek koordinációs tevékenységein keresztül megvalósuló programok támogatására. Az Emberi Erőforrások Minisztériuma által KAB-KEF-20-0009 azonosító számon nyilvántartásba vett „KEF-ek 2020. évi képzésének kiegészítéseként, a KEF-ek koordinatív tevékenységének és az ezen keresztül megvalósuló programjainak támogatása” pályázat (a továbbiakban: Pályázat) megvalósítása érdekében 2021. augusztus 3. napján Együttműködési és támogatási megállapodás jött létre az Önkormányzat és a Fejér Megyei Önkormányzat között. A Pályázat megvalósítási határideje 2022. december 31. napja.

A Pályázat keretében az alábbi szakmai feladatok valósulnak meg:

- Dokumentumfilm készítése a Székesfehérváron működő, szenvedélybetegeket segítő szervezetekről, széleskörű tevékenységük, intézményeik, programjaik és az általuk elért eredmények bemutatásával;
- „Szenved-Élj! – Felépülünk” címmel információnyújtáson alapuló prevenció szemléletformáló dokumentumfilm készítése, amely hozzájárul a szerhasználat megelőzéséhez és visszaszorításához;
- Drogprevenációs célú iskolai óracsomag szakmai tartalmának kidolgozása, valamint azok bemutatásaként interaktív prevenció foglalkozások lebonyolítása online és személyes jelenléttel, osztályfőnöki órák keretében székesfehérvári székhelyű általános iskolákban és középiskolákban.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A szolgáltatások nyújtásakor hátrányos megkülönböztetésről az egyenlő bánásmód követelményének megsértéséről információ nem áll az Önkormányzat rendelkezésére.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A városban élő szociálisan rászorultak részére az Önkormányzat fenntartásában működő alábbi intézmények biztosítják étkeztetés keretében a szociális konyha és népkonyha szolgáltatást:

- a Kríziskezelő Központ az intézményi jogviszonyban vagy utcán élő hajléktalan személyek részére szociális- és népkonyha szolgáltatást,
- a Kossuth Zsuzsanna Szociális Intézmény szociális konyha szolgáltatást, melynek keretén belül azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről gondoskodik, akik azt önmaguk vagy eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen: koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük, hajléktalanságuk vagy jövedelmi helyzetük miatt.

A Baptista Szeretetszolgálat Országos Szociális Segítő Központja szociális- és népkonyha szolgáltatásának ellátási területe Székesfehérvári Járás területe.

A Kríziskezelő Központban igénybevett népkonyhai ellátás:

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2015	22 907
2016	23 797
2017	21 486
2018	17 669
2019	17 921
2020	15 963
2021	17 026

Forrás: Kríziskezelő Központ adatszolgáltatása

A hajléktalan személyek önmaguktól kevésbé veszik igénybe az egészségügyi ellátó rendszer szolgáltatásait. A Kríziskezelő Központ biztosítja a lakók részére az egészségügyi ellátáshoz való hozzájutást, melyen belül gondoskodik a lakók egészségmegőrzését szolgáló felvilágosításáról, rendszeres orvosi felügyeletéről, segítséget nyújt a szakorvosi ellátás igénybevételéhez, a jogszabályban meghatározott gyógyszerellátásáról.

A hajléktalanok egészségügyi alapellátása heti 15 órában biztosított.

3.7 Községi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) községi élet szinterei, fórumai

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2020)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
n.a.	van	141 475	49

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Székesfehérváron a községi élet gyakorlására, közös élmények szerzésére számos lehetőség adódik. Az Önkormányzat fenntartásában lévő Székesfehérvári Községi és Kulturális Központ feladata a közművelődési tevékenység támogatása, valamint a közművelődési alapszolgáltatások biztosítása. 1975. óta otthont ad szakköröknek, kluboknak, művészeti együtteseknek. Az általa működtetett Barátság mozi a város művészmozijaként szolgálja a filmet szerető fehérváriakat és környékbelieket. Központi épületében működik a Terkán Lajos Bemutató Csillagvizsgáló.

A Székesfehérvári Községi és Kulturális Központ telephelyeként az egyes városrészekben számos községi tér működik: Öreghegyi Községi Ház, Felsővárosi Alkotóház, Felsővárosi Községi Ház, Királykút Emlékház, Csalai Községi Tér, Vízivárosi Községi Klub, Kisfaludi Községi Ház, Községi Központ – Feketehegy Szárazréti Kultúrudvar. Nem önkormányzati fenntartásban, de az Önkormányzat támogatásával több községi tér működik: pl. Gárdonyi Géza Könyvtár és Művelődési Ház, Aranybulla Könyvtár, Szent István Hitoktatási és Művelődési Ház, KÖFÉM Művelődési Ház, Táncház.

Városszerte egész évben, sokszínű közösségépítő rendezvények, programok várják az érdeklődőket, melyek között több ezer fős helyi és országos rendezvény is megtalálható pl.:

- Szerencsehozó Lencseosztás
- Fejér Megyei Diáknapi
- Bolondballagás
- Sportmajális
- Kortárs Művészeti Fesztivál
- Pünkösdi Virágálm
- Emlékhelyek Napja
- Hetedhét Játékfesztivál
- Múzeumok Éjszakája
- Székesfehérvári Királyi Napok, benne a Koronázási Ünnepi Játékok
- Fehérvári Lecsófőző Vigasság
- Európai Mobilitási Hét
- Kulturális Örökség Napjai
- Idősek Világnapja
- Zene Világnapja
- Egészségügyi Szűrőnapok
- Fehérvári Advent
- Nyugdíjasok karácsonya
- Fehérvári Szilveszter

A Vörösmarty Mihály Könyvtár szintén jelentős szerepet tölt be a város kulturális életében, melynek 6 tagkönyvtára felnőtt és gyermek kölcsönző részleggel, olvasóteremmel, zenei és számítógépes részleggel várja a látogatókat. A könyvtárban irodalomkutatás is folyik, helyismereti órákat, kézműves és egyéb foglalkozásokat tartanak, a középiskolások részére honismereti vetélkedőket szerveznek, kiállításokat rendeznek.

A kulturális kínálatot bővítik az Önkormányzat által fenntartott előadó-művészeti szervezetek: az önálló társulattal rendelkező Vörösmarty Színház és a Székesfehérvári Balett Színház, az Alba Regia Szimfonikus Zenekar, valamint az Önkormányzat által támogatott Alba Regia Táncegyesület. Tevékenységük fontos szerepet tölt be a város életében, az előadások, rendezvények minden évben nagyszámú látogatót vonzanak.

A Szent István Király Múzeum 20 telephelyen működik, mely őrzi és gondozza Deák Dénes hagyatékát, gyarapítja törzsgyűjteményét, állandó kiállításon mutatja be múzeumi gyűjteményét, ismeretterjesztő előadásokat, időszaki kiállításokat szervez. A Hiemer-házban működő Hetedhét Játékmúzeum a Moskovszky-gyűjteményt és Réber László hagyatékát mutatja be. Az intézmény székhelyéül szolgáló, több mint 250 éves Rendház felújítása 2022-ben befejeződött, melynek eredményeként egy 21. századi múzeumi tér jött létre, melyben exkluzív időszaki és állandó kiállítások kerülnek megrendezésre.

A sportélet szinte valamennyi területén tartanak különböző, helyi, országos és nemzetközi sportrendezvényeket, nagyon népszerűek az atlétika, a futball, a kosárlabda, az öttusa és az amerikai futball versenyek, mérkőzések.

A Bregyó közben lévő önkormányzati tulajdonú Ifjúsági Sportközpont változatos sportolási lehetőségeket kínál az odalátogatóknak.

A közösségtudat, közösséghez tartozás erősödéséhez hozzájárul a rendszeresen megjelenő városi hetilap, a város (<https://www.szekesfehervar.hu>) és egyre több intézmény, szervezet saját szerkesztésű honlapja, a városi televízió, amelyek rendszeresen tájékoztatják a székesfehérváriakat a városi eseményekről.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások

Székesfehérváron nem jellemzőek a közösségi együttélést zavaró incidensek. A nagyobb városokhoz hasonlóan elkezdődött ugyan az emberi kapcsolatok fellazulása, az eltávolodás, viszont a városban megrendezésre kerülő közösségi, kulturális, szabadidős programok a közösségtudat megőrzésére irányulnak, megakadályozva ezáltal az elidegenedést.

A városban kifejezetten etnikai konfliktusok nem ismertek.

A város közrendje és közbiztonsága stabilan jónak mondható. A regisztrált bűncselekmények száma 100.000 lakosra vetített aránya csökkent, 2018. évben 1.650, 2019. évben 1.590, 2020. évben 1.518, míg 2021. évben ez a szám 1.698 volt. (Az emelkedés egy 108 rendbeli bűnügy felderítéséből, valamint az online térben elkövetett csalások számának növekedéséből adódott.).

Országosan egyedülálló a 2021. évben - Székesfehérváron, a Jancsár utca 25. szám alatt - az Önkormányzat tulajdonában álló ingatlanban kialakított és átadott, a Fejér Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnmegelőzési Központja. Az új létesítményben olyan bűnmegelőzési, interaktív programokat – felvilágosító rendezvényeket, kiscsoportos foglalkozásokat, kiállításokat, előadásokat – szerveznek a különféle korcsoportok számára, amelyek csökkentik a bűnalkalmak előfordulását, az áldozattá és elkövetővé válás kockázatát, illetve növelik a lakosság szubjektív biztonságérzetét.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai

A városban számos helyi közösségi kezdeményezés, egyházi és civil szervezet működik, amelyek a szolidaritás jegyében próbálnak segítséget nyújtani a nehezebb élethelyzetben lévőknek. Központi helyen szerepel a pénzbeli és tárgyi adományok nyújtása. Sok ezer székesfehérváritól érkeznek felajánlások a különböző tárgyú, segítő szándékú felhívásokra. A város több részén is szerveznek adományosztásokat annak érdekében, hogy ezáltal is segítsék a kisgyermekes családok, idősek, betegek életét.

A karitatív tevékenységeket végző jelentősebb szervezetek:

- Szegényeket Támogató Alapítvány (a továbbiakban: SZETA): meghatározó szereplője a város közösségi életének, szociális szolgáltatásaival aktívan segíti a rászoruló családokat. Közreműködésével éves szinten 100.000 kg tartós élelmiszer kerül a családokhoz, emellett rendszeresen tartanak ruhaosztást, lakossági felajánlásból pedig bútorokat és egyéb háztartási cikkeket juttatnak el a regisztrált családokhoz.
- A Magyar Vöröskereszt Fejér Megyei Szervezete, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Gondviselés Háza Székesfehérvári Támogató Szolgálat, a Székesfehérvári Egyházmegyei Karitás szintén főszerepet játszik az adományok fogadásában és szétosztásában, kezdeményezői és aktív részesei a rászoruló életminőségének javítását célzó kezdeményezéseknek.
- A Baptista Szeretetszolgálat klasszikussá vált kezdeményezése, a „Cipősdoboz Akció”, mely minden évben szebbé teszi a rászoruló gyermekek karácsonyát. Az adventi időszakban országszerte sok ezer cipősdoboznyi ajándékot gyűjtenek össze és juttatnak el a gyermekek számára.
- Az Alba Bástya Központ a Magyar Élelmiszerbank Egyesülettel, a SZETA-val, a SMART GRANT Alapítvánnyal és több profitorientált szervezettel, céggel, testülettel is aktívan együttműködve 2021. évben 2.510 alkalommal juttatott adományt 537 fő rászorulóknak. Az iskolakezdés időszakában a Next Stop Üzletközponttal való közös gyűjtés eredményeképp írószerszám és iskolai felszerelés adományban részesülhettek segítségükkel a gyerekek.
- Alba Caritas Hungarica Alapítvány Európai Unió forrásból finanszírozott „VÁLTOZÁS” nevű pályázat felhasználásával komplex szolgáltatásokat nyújtott a családok, iskolások, fogvatartottak körében. A megváltozott munkaképességű emberek számára a „Neked munka, nekem álom” program keretében konzorciumi tagként munkaerő-piaci információnyújtást, munkaközvetítést végzett. Nonprofit vállalkozása a Karitásbolt, melynek forgalmát jótékonyági célra felhasználva élelmiszert, tüzelőt, gyógyszersegélyt, tisztasági csomagot tud nyújtani a hajléktalanok számára. Pályázat keretében, a koronavírus okozta járványhelyzetben ötven rászoruló család számára osztott tisztasági csomagokat.

A 2022. évben kirobbant orosz–ukrán háború után Székesfehérvárt elsők között érintette a menekültek érkezése, hiszen a város termelő- és építőiparában több mint ezer ukrán állampolgár dolgozott a háború kezdete előtt is. Az Önkormányzat azonnal felvállalta az érkező menekültek ellátását, többek között szállással és az alapvető szükségletek biztosításával. Az Alba Bástya Központ munkatársai az intézményi feladataik ellátása mellett segítették a menekülteket igény szerint az alapszükségletek kielégítésében, különösen bevásárlással, adománygyűjtési és közvetítési feladatokkal, ruhák, meleg ételek, élelmiszerek, tisztálkodási szerek és higiéniai eszközök biztosításával. Az első napokban az egészségügyi ellátás megszervezésében, gyógyszerkiváltásban is fontos szerepük volt. A Székesfehérvár, Irányi Dániel utcai központban adományraktárat nyitottak, ahová a fehérvári cégek, magánszemélyek tartós élelmiszereket, tisztálkodási eszközöket és ruha adományokat vittek, melyekből június végéig az Alba Bástya Központ kiszállított egyebek mellett 5,3 tonna élelmiszert, 705 darab élelmiszercsomagot, 170 darab higiéniai csomagot, valamint 48 darab háztartási gépet és eszközt.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei

Székesfehérváron az alábbi helyi nemzetiségi önkormányzatok működnek azzal a céllal, hogy összefogják, segítsék a székesfehérvári nemzetiségi lakosságot és a szimpatizánsokat, programokat szervezzenek, megőrizve a még élő, meglévő hagyományokat, anyanyelvet:

- Székesfehérvári Örmény Nemzetiségi Önkormányzat
- Székesfehérvári Szerb Nemzetiségi Önkormányzat
- Székesfehérvári Német Nemzetiségi Önkormányzat
- Székesfehérvári Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat
- Székesfehérvári Horvát Nemzetiségi Önkormányzat
- Roma Nemzetiségi Önkormányzat
- Székesfehérvári Ukrán Nemzetiségi Önkormányzat

Az Önkormányzat a mindenkori költségvetésében meghatározott Nemzetiségi Alap megnevezésű költségvetési sor terhére a nemzetiségi önkormányzatok részére pályázat útján programjaik támogatására vissza nem térítendő támogatást biztosít.

A nemzetiségi önkormányzatok rendszeresen szerveznek hagyományörző Nemzetiségi Napokat, melyek programjai a nemzetiségi kultúrához kapcsolódó előadások számos érdeklődőt vonzanak.

A város nevelési-oktatási életében a német nemzetiség is szerepet vállal:

Német nemzetiségi oktatás folyik a Felsővárosi Általános Iskolában, melynek keretében a német nyelv mellett magyarországi németek történelméről, irodalmáról, zenéjéről, hagyományairól, jogairól, kultúrájáról szóló ismereteket is oktatnak. A népismeretet alsó és felső tagozatban egyaránt külön tantárgyként tanítják, amelynek része a magyarországi német néptánc-oktatás és az ezzel járó fellépések, műsorok. A tanulók számos német nemzetiségi rendezvényen szerepelnek: Márton nap, német nyelvű szavaló verseny, német nemzetiségi napok a megyében és a városban.

Az Önkormányzat fenntartásában működő Gyöngyvirág Óvoda – Székesfehérvár intézményben a Székesfehérvári Német Nemzetiségi Önkormányzat kérésére 2000. óta folyik német nemzetiségi nevelés, mely két óvodai csoportot érint. A német nemzetiségi végzettséggel rendelkező óvodapedagógusok segítik a kisgyermek nyelvtanulását, fejlesztik a német nyelvi kompetenciájukat.

Székesfehérváron minden évben Keresztelő Szent János, azaz Iván napjához közeli vasárnapon szervezik meg a Rác utcai szerb ortodox templom búcsúját, mely a fehérvári szerbek egyik legnagyobb ünnepe.

Hagyományörző jelleggel rendszeresen megrendezésre kerül a Székesfehérvári Székely Bál.

e) helyi lakossági önszerveződések

A lakóhely, a munka, a tanulás, az érdeklődés alapján számos szerveződés alakult az érintettek kezdeményezésére Székesfehérváron a diáktanácsoktól kezdve a hagyományörző egyesületeken, természetbarát szövetségeken, egészségmegőrzéssel, sporttal kapcsolatos alapítványokon, egyesületeken, a szabadidő eltöltésére szerveződött baráti körökön keresztül a nyugdíjas klubokig. A társadalmi kapcsolatok erősítését és a közösségi megjelenési lehetőségek bővítését célozva az Önkormányzat rendszeresen megrendezi a székesfehérvári civil szervezetek részére a Székesfehérvári Civil Napot.

Az Önkormányzat az éves költségvetéséből pénzbeli támogatást nyújt a városi civil szervezeteknek, valamint térítésmentesen vagy kedvezményes térítési díj mellett használatba adott helyiségekkel segíti a működésüket.

A részben az Önkormányzat tulajdonában lévő Székesfehérvári Civil Központ ad helyet tartósan vagy eseti jelleggel a székesfehérvári székhelyű, vagy Székesfehérváron tevékenységet végző karitatív, érdekvédelmi, környezetvédelmi, továbbá más civil szervezeteknek. Az épületben működik a Fejér Megyei Civil Közösségi Szolgáltató Központ is, a civil szervezeteknek térítésmentesen szolgáltató független információs és tanácsadó iroda.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Az Önkormányzat és a Roma Nemzetiségi Önkormányzat együttműködését megállapodás szabályozza, mely alapján az Önkormányzat az alábbi feltételeket nyújtja a működéshez:

- határozott időtartamra, kizárólagos használatra térítésmentesen nem lakás céljára szolgáló helyiséget biztosít,
- évente működési támogatást nyújt,
- Székesfehérvár Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala gondoskodik a Roma Nemzetiségi Önkormányzat képviselő-testülete ülésének összehívásával, lebonyolításával kapcsolatos feladatok ellátásáról, valamint
- gondoskodik az iratoknak a Polgármesteri Hivatal Ügyiratkezelési Szabályzatban foglaltak szerinti kezeléséről.

Az Önkormányzat a székesfehérvári nemzetiségi önkormányzatokkal kötött megállapodások értelmében a gazdálkodási tevékenységük segítésére, valamint működésükhöz évi 1.000.000 Ft támogatást biztosít, amely összeg a Covid-19 járvány, majd a háború következtében kialakult gazdasági helyzet miatt szükségessé vált költségvetési átcsoportosításokra tekintettel 2021. és 2022. években 500.000 Ft-ra csökkent.

Az Önkormányzat a költségvetésében szereplő Nemzetiségi Alap megnevezésű költségvetési sor terhére a Roma Nemzetiségi Önkormányzat részére a Székesfehérváron 2021. október 1. és 2022. május 31. napja között megvalósult programokra, továbbá a 2022. június 1. és 2023. május 31. napja között megvalósításra kerülő programokhoz egy-egy millió Ft támogatást nyújtott.

A Városgondnokság a Roma Nemzetiségi Önkormányzat kezdeményezésére 2021. évben összesen 15 fő roma származású személyt foglalkoztatott. Közülük 7 fő a köztisztasági csoportban, elsősorban padkázási és szemétszedési feladatokat végzett, 8 fő pedig a parkfenntartási csoportban a városi temetőkből parkgondozási feladatokat látott el, a játszótérek és virágágyások rendbetételén dolgoztak. Munkájukat utazási költségtérítéssel, munkavédelmi szabványoknak megfelelő munka- és védőruhával, illetve a próbaidő után cafetéria-juttatással is segítette a Városgondnokság.

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat együttműködési megállapodást kötött a Székesfehérvári Rendőrkapitánysággal (a továbbiakban: Rendőrkapitányság) a Rendőrkapitányság és a roma nemzetiség kapcsolatrendszerének megóvása, továbbfejlesztése, a konfliktus- és előítélet-mentes viszony megteremtése érdekében, kiemelt figyelemmel a bűnmegelőzésre, az áldozattá, bűnelkövetővé, illetve szenvedélybeteggé válás elkerülésére, az ismeretterjesztő kommunikációra, valamint a Rendőrkapitányság illetékességi területén ismertté vált bűncselekmények számának csökkentésére, a roma-rendőr konfliktusok kialakulásának megelőzésére, a kölcsönös információ cserére és a közös fellépésre az előítéletekkel szemben.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
roma családok körében a krízishelyzetbe került családok sokszor nehezen oldják meg átmenetileg a lakhatásukat	Családok Átmeneti Otthonában külső férőhelyek létesítése pályázati forrás igénybevételével
roma családok körében is kiemelt figyelemmel kell támogatni az egészségmegőrzést	a prevenció és szűrőprogramokban való ingyenes részvétel, a „Nyitott” tornaterem és a fitnessparkok használatának biztosítása az Önkormányzat mindenkori költségvetésének a függvényében
közösségi együttléthez, programokhoz anyagi erőforrás igénye	a Roma Nemzetiségi Önkormányzat működésének és programjainak a megszervezéséhez anyagi támogatás nyújtása az Önkormányzat mindenkori költségvetésének a függvényében, valamint a Társadalmi Felelősségvállalási Alapból a szociálisan rászoruló, székesfehérvári gyermekek részére közösségi programok megvalósításához anyagi támogatás nyújtása

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői, gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

A 0-14 éves korú gyermekek száma a 3. számú táblázat öregedési indexének adatai szerint 2015. óta folyamatosan csökken, a születésszám 2015. évről 2020. évre 811 főről 741 főre esett vissza. Az utóbbi évek központi családpolitikai intézkedései a születések számának növekedését eredményezhetik a jövőben.

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2. számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	44 013	49 824	93837	46,90%	53,10%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)	n.a.		2 317	2,47%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	6 302	6 102	12 404	6,72%	6,50%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	1 386	1 314	2 700	1,48%	1,40%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- a) **veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete**

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2015	n.a.	n.a.
2016	73	n.a.
2017	76	n.a.
2018	62	n.a.
2019	71	272
2020	58	242
2021	61	244

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A védelembe vett gyermekek és a veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma 2015. évtől kezdődően kismértékben csökkent.

Veszélyeztettség oka:	Veszélyeztetett gyermekek száma okok szerinti arányban 2021. évben (%)
nevelési probléma:	17,1
családi konfliktus:	28,8
fizikai bántalmazás:	1,0
lelki bántalmazás:	2,1
szexuális bántalmazás:	0
fizikai elhanyagolás:	1,4
lelki elhanyagolás:	1,8
nem megfelelő lakáskörülmények:	6,9
szenvedélybetegség:	1,6
tankötelezettség elmulasztása:	15,0
iskolai kirekesztés, kortárs csoport negatív hatása:	6,4
tartós betegség:	3,2
fogyatékoság:	1,8
magatartás- vagy tanulási zavar:	6,9
anyagi nehézség:	6,0

Forrás: Alba Bástya Központ adatszolgáltatás

A védelembe vétel a korábbi évhez hasonlóan 2021. évben is jellemzően a családi konfliktusok, életvitel okozta veszélyeztetés, az elhanyagolás, és ehhez kapcsolódóan a tankötelezettség elmulasztása miatt vált szükségessé. A veszélyeztettség rendszerint összetett, egyszerre több ok is jelen lehet egy-egy adott helyzetben. Az elhúzódó járványügyi időszak és annak mentális, illetve egyéb nehézségei állhatnak a növekedés hátterében.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők helyzete

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult:

- a Gyvt. 21/B. §-ban meghatározott ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésnek és – ha megfelel a Gyvt. 21/C. §-ban foglalt feltételeknek – a szünidei gyermekétkeztetésnek,
- a Gyvt. 20/A. §-ban meghatározott pénzbeli támogatásnak,
- a Gyvt-ben és más jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére. A kedvezmény megállapítása egy évre szóló. A szülőnek évente szükséges a jogosultság megállapítása érdekében kérelmet benyújtania.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma Székesfehérváron:

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2015	918
2016	691
2017	433
2018	319
2019	211
2020	143
2021	152*

Forrás: TeIR, KSH Tstar, *önkormányzat adat 2021. december 31.napján

Székesfehérváron az elmúlt években folyamatosan csökkent a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma.

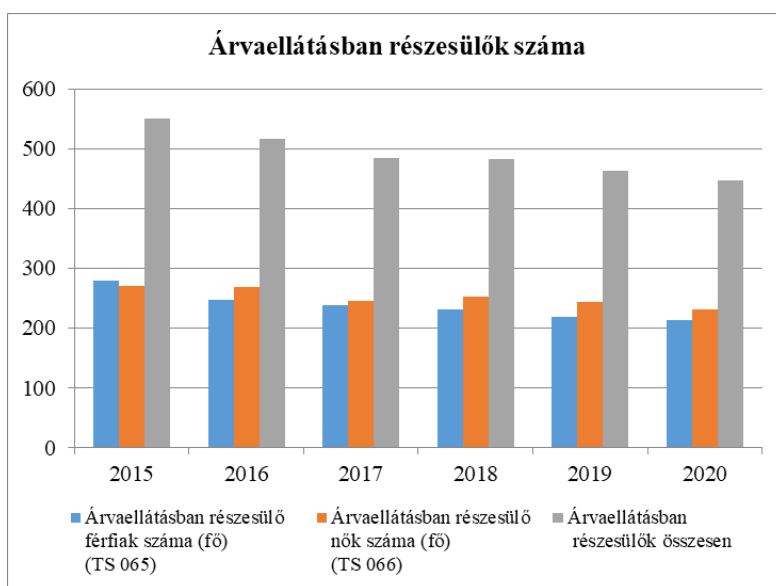
2021. évben Székesfehérváron rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek 53,3 %-a vonatkozásában a család egy főre jutó jövedelme az öregségi nyugdíj legkisebb összegének a felét, a 14 250,- Ft-ot nem érte el, 25,7 %-a vonatkozásában a család egy főre jutó jövedelme az öregségi nyugdíj legkisebb összegének a felét, a 14 250,- Ft-ot meghaladta, de nem érte el az öregségi nyugdíj legkisebb összegét, a 28 500,- Ft-ot.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete

Árvaellátásban részesülők száma Székesfehérváron:

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2015	280	270	550
2016	248	269	517
2017	239	245	484
2018	231	252	483
2019	219	244	463
2020	214	232	446
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az árvaellátásban részesülők száma 2015. és 2020. között 104 fővel csökkent.

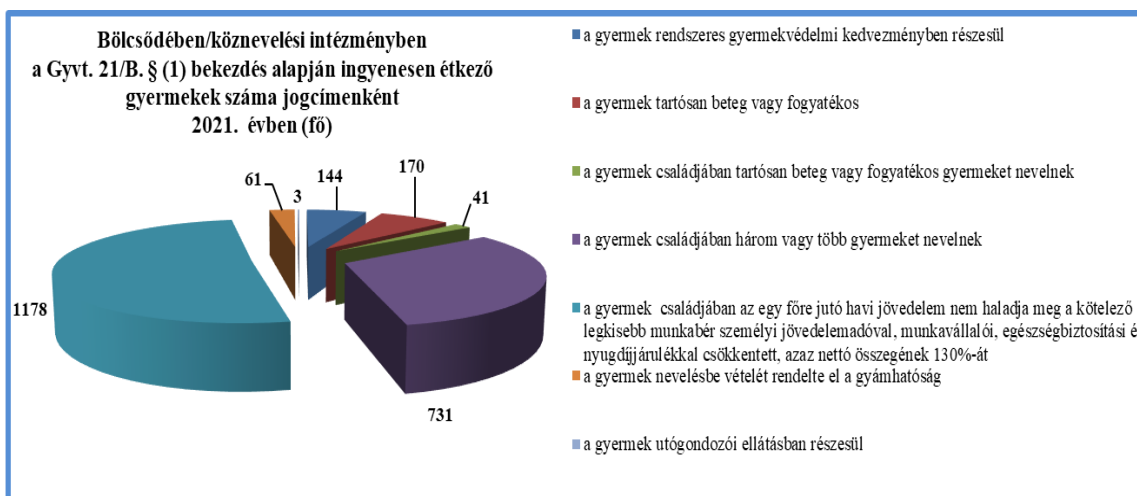
Az Önkormányzat rendeletei alapján gyermekek, fiatal felnőttek részére nyújtott pénzbeli vagy természetbeni juttatások:

- Székesfehérvári Születési Települési Támogatás program: Az Önkormányzat 2017. évben indította el a Székesfehérvári Születési Települési Támogatás programját, melynek keretében minden székesfehérvári lakcímmel rendelkező újszülött törvényes képviselője egy legfeljebb 5.000 Ft értékű babatakaró, valamint egyszeri 50.000 Ft összegű vissza nem térítendő pénzbeli támogatásra jogosult. A program keretében 2021. évben 670 fő újszülött gyermek részére került átadásra az ajándék.
- Családvédelmi kedvezmény: az Önkormányzat 2021. évben összesen 8 szociálisan rászoruló gyermek családjának nyújtott családvédelmi kedvezmény jogcímen természetbeni támogatást a gyermekétkeztetés étkezési térítési díja megfizetésének segítésére összesen 125.816 Ft összegben.

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

2021. évben bölcsődei jogviszonnyal rendelkező gyermekek valamennyien, az óvodások 99,5 %-a, az általános iskolások 79,0 %-a, míg a középiskolások csupán 13,4 %-a vette igénybe a közétkeztetést. A gyermekétkeztetésben résztvevők közül diétás étrendet igénylők száma összesen 310 fő volt.

Az intézményi gyermekétkeztetésben résztvevők közül a bölcsődések 88,5 %-a, az óvodások 60,6 %-a, az általános iskolások 37,4 %-a, valamint a középiskolások és kollégisták 43,9 %-a ingyenesen/kedvezményesen részesülhetett az étkezésben. A bölcsődések és az óvodások 54,8 %-a a család egy főre jutó nettó jövedelme alapján, a 34,0 %-a pedig a három vagy annál több gyermeket nevelő családban élés jogcímen volt jogosult az ingyenes étkezés igénybevételére.

Forrás: intézményi adatszolgáltatás

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete

Az Önkormányzat nem rendelkezik erre vonatkozó adatokkal.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői

Az Önkormányzat nem rendelkezik erre vonatkozó adatokkal.

4.2 Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Székesfehérváron a szegregátumok teljesen megszűntek, jelenleg nem jellemző kialakulásuk. Nem releváns.

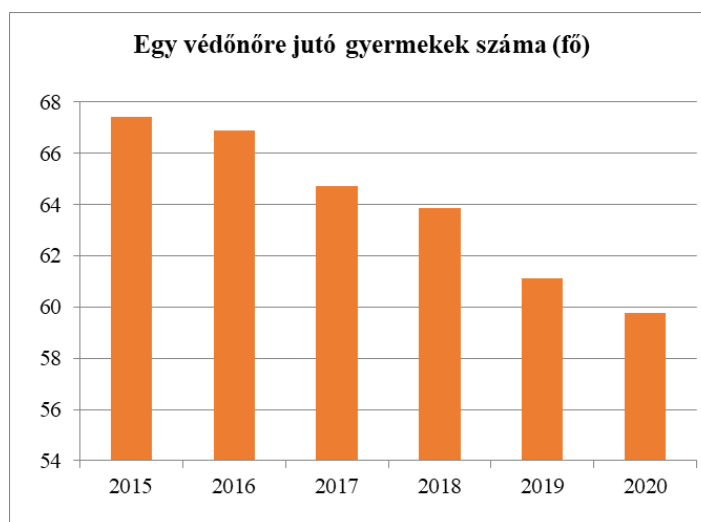
4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Székesfehérváron a védőnői körzetekben történik a várandós és gyermekágyas anyák ellátása, valamint a kisgyermek gondozása. A védőnői szolgálatok tárgyi és személyi feltételei biztosítottak. A védőnő által végzett korai gyermekkorú fejlesztési programok lehetőséget biztosítanak arra, hogy minél fiatalabb életkorban felismerésre kerüljön a kisgyermek esetleges fejlődési elmaradása, melynek fejlesztésével a gyermek minél sikeresebb életének esélyei növelhetők.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2015	51	3 438	67
2016	51	3 412	67
2017	51	3 301	65
2018	50	3 193	64
2019	52	3 162	61
2020	52	3 094	60
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A gyermekorvosi ellátás Székesfehérváron:

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás			
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)
	db	db	db
2015	0	42	20
2016	0	42	20
2017	0	42	20
2018	0	42	19
2019	0	42	19
2020	0	42	19
2021	0	42	19

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A házi gyermekorvosi ügyelet a Társulás által fenntartott központi orvosi ügyelet keretén belül valósul meg, melyben közreműködő szervezetként az Alba Családorvosi Egyesület vesz részt.

Székesfehérváron a gyermekek szakorvosi ellátását a Kórház biztosítja.

Jelenleg a városban 3 házi gyermekorvosi körzet tartósan betöltetlen.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Az érintett korosztály speciális ellátási igényeit a védőnői szolgálatok által biztosított kora gyermekkori fejlesztési programok, a gyógypedagógiai ellátást pedig az integráltan nevelt sajátos nevelési igényű gyermekek részére a 2005. évben indult utazó gyógypedagógiai szolgáltatás keretében az Arany János Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény (a továbbiakban: Arany János EGYMI) biztosítja. A Fejér Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Székesfehérvári Tagintézménye a gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás feladatokat látja el.

A városban több egészségügyi vállalkozás is nyújt korai fejlesztést, valamint konduktorok egyéni vállalkozás keretében is segítik az eltérő fejlődésű gyermekek korrekcióját és rehabilitációját.

Az Önkormányzat fenntartásában működő bölcsődei intézmények közül két intézmény biztosítja az Nkntv. 4. § 25. pontja szerinti sajátos nevelési igényű gyermekek bölcsődei ellátását is, mely lehetővé teszi, hogy minél fiatalabb életkortól kezdve fejlesztő neveléssel, gondozással segítsék a gyermek optimális személyiség fejlődését, biztosítsák a szülőkkel való együttműködést. Az intézményekben a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése, gondozása integrált csoportban valósul meg, az egészséges közösségbe való integrálás önmagában is fejlesztő hatással bír.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

Székesfehérváron a gyermekjóléti szolgáltatás biztosítása az Alba Bástya Központon keresztül történik.

A gyermekek napközbeni ellátása valamennyi korosztály számára biztosított állami, önkormányzati vagy nem állami és nem önkormányzati (egyházi, civil szervezet) fenntartású intézményekben. A gyermekek napközbeni ellátását biztosító állami és önkormányzati intézmények:

- 7 bölcsőde (6 önkormányzati fenntartású intézmény és 1 feladatellátási szerződés alapján, összesen 7 feladatellátási hely),
- 14 óvoda (11 önkormányzati és 1 állami fenntartású intézmény, valamint 2 köznevelési szerződés alapján összesen 25 feladatellátási hely),
- 16 általános iskola (valamennyi állami fenntartású intézmény, 21 feladatellátási hely),
- 6 középfokú iskola (valamennyi állami fenntartású intézmény, 7 feladatellátási hely),
- a Székesfehérvári SZC és a Kisalföldi Szakképzési Centrum telephely intézményeiben (minisztériumi fenntartású intézmény, 10 szakképző intézmény),
- kollégium (valamennyi állami fenntartású, 4 feladatellátási hely).

Székesfehérváron az Alba Bástya Központ biztosítja 1 helyettes szülőnél 2 férőhelyen a gyermekek átmeneti elhelyezését. Ezen ellátás igénybevételére 2010. óta két alkalommal került sor: 2015. évben 3 hónap időtartamra 1-1 gyermek ellátása.

Az Önkormányzat fenntartásában nem működik gyermekek átmeneti otthona. Tekintettel arra, hogy a Gyvt. 94. § (3) bekezdés b) pontjában előírt gyermekek átmeneti gondozására, valamint a helyettes szülői ellátásra Székesfehérváron az elmúlt években nem mutatkozott igény, és mindkét ellátási forma azonos célcsoport részére biztosítja a gyermekek átmeneti ellátását, valamint arra, hogy a Gyvt. 45. § (3) bekezdése alapján a gyermeket elsősorban helyettes szülőnél kell elhelyezni, ezért külön gyermekek átmeneti otthona működtetése Székesfehérváron a kihasználtságot figyelembe véve nem lenne eredményes és fenntartható.

A Kríziskezelő Központ telephelyeként működő 20 férőhelyes Családok Átmeneti Otthonában 2021. évben 10 anya és gyermekei vették igénybe az átmeneti gondozást.

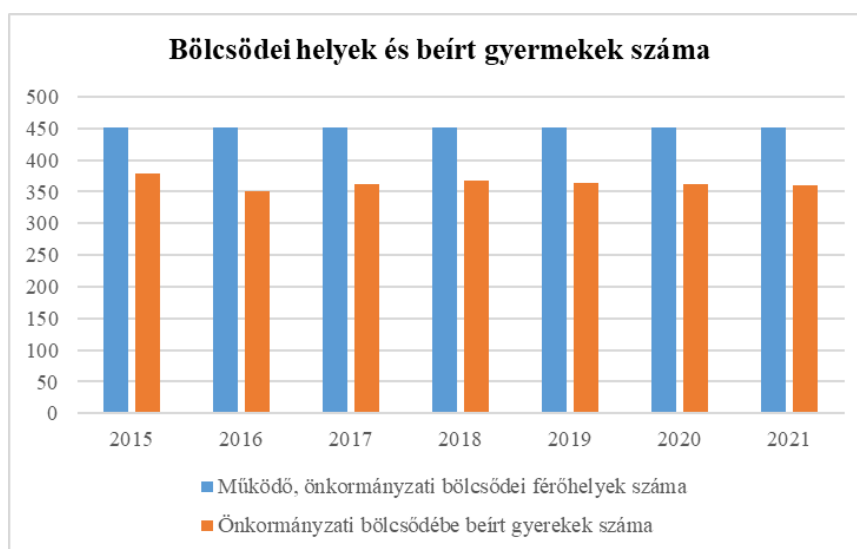
Székesfehérváron Tanoda, valamint Biztos Kezdet Gyerekház nem működik. (Lásd: 4.4. pontban a hátrányos helyzetű gyermekek létszámát.)

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás

A 3 év alatti kisgyermekek – köztük a sajátos nevelési igényű vagy egészségügyi problémával küzdő kisgyermek – bölcsődei ellátása Székesfehérváron teljeskörűen megoldott.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2015	452	427
2016	452	416
2017	452	407
2018	452	419
2019	452	420
2020	452	417
2021	452	405

Forrás: KENYSZI adatok

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	db	Fő	db	db	Fő
2015	n.a.	153	143	n.a.	536	521
2016	n.a.	172	152	n.a.	536	497
2017	0	156	155	0	536	491
2018	0	149	155	0	536	501
2019	0	156	151	0	536	508
2020	0	163	143	0	536	487
2021	0	167	164	0	536	499

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az Önkormányzat fenntartásában 6 bölcsőde működik, valamint a Székesfehérvári Csemete Alapítvánnyal ellátási szerződést kötött 84 bölcsődei férőhely biztosítására. 2022. évben az Önkormányzat az egyik bölcsődéjét mini bölcsődévé alakította át, melyet egy felújított épületben helyezett el. A Mancz János Mini Bölcsőde és a Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata Százszorszép Bölcsőde integrált csoportokban gondozza a sajátos nevelési igényű kisgyermeket.

Pályázati forrás felhasználásával az Önkormányzat egy 56 férőhelyes bölcsőde építését kezdte meg a dinamikus fejlődő városrészén, Maroshegyen, valamint egyház általi megrendelésre a Feketehegy-Szárazrét kertvárosi övezetben egy 28 férőhelyes bölcsőde megépítésére is sor kerül.

A városban munkahelyi bölcsőde nem működik, a családi bölcsődei férőhelyek iránt egyre nagyobb a szülői igény.

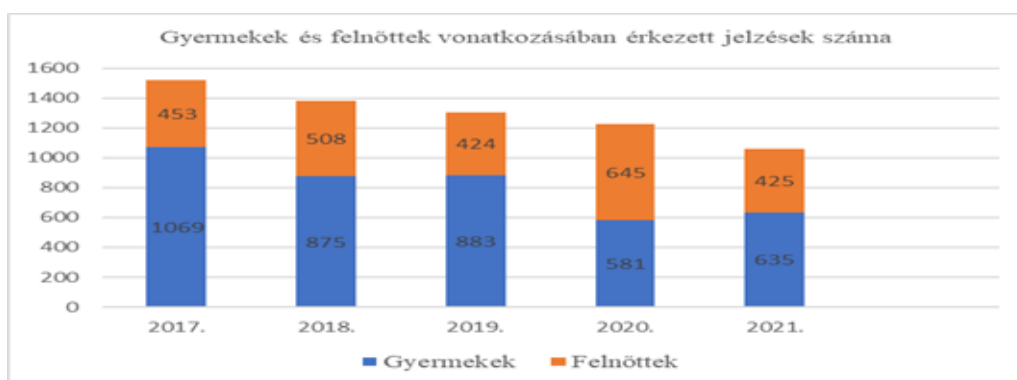
A kisgyermekes szülők megélhetésének segítése érdekében az Önkormányzat nem állapított meg gondozási díjat a bölcsődei ellátás igénybevételéért.

d) gyermekvédelem

A gyermekvédelem a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység, melynek elvégzése az elmúlt években a Covid-19 járványhelyzetben komoly kihívások elé állította a gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer működtetésének koordinatív feladatát. A pandémiás helyzet kezelése mellett az Alba Bástya Központ munkatársai nagy hangsúlyt fektettek arra, hogy az előző évekhez hasonlóan hatékony eszközökkel segítsék a város szakembereit, jelzőrendszeri tagjait a veszélyeztetettség felmérésében és a jelzések megtételében.

Jelzőrendszeri tag:	Jelzések száma 2021. évben (db)
egészségügyi szolgáltató:	48
ebből: védőnő:	36
személyes gondoskodást nyújtó szolgáltató:	37
átmeneti gondozást biztosító intézmény:	12
köznevelési intézmény:	262
rendőrség:	32
ügyészség, bíróság:	0
pártfogó felügyelői szolgálat:	6
egyesület, alapítvány, egyházi jogi személy:	3
áldozatsegítést és kárenyhítés feladatot ellátó szervezet:	0
állampolgár, gyermek érdekeit képviselő társadalmi szervezet:	54
önkormányzat, jegyző, gyermekjogi képviselő, betegjogi képviselő:	118
gyámhatóság:	11
állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv:	52

Forrás: Alba Bástya Központ adatszolgáltatása

Összességében a családokkal, felnőttekkel és gyermekekkel kapcsolatos összes jelzésszám 2017. óta lassú, egyenletes csökkenést mutat, ugyanakkor a veszélyeztetett gyermekek száma 2017. óta először mutat növekvő tendenciát 2021. évben, mely kialakulásában a gyermekek lelki, mentális nehézségei, a családok járványhelyzet miatti terhei rajzolódhatnak ki.

Az Alba Bástyia Központ biztosítja az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet minden köznevelési és szakképző intézményben annak érdekében, hogy a problémára utaló jelek észrevételében, a veszélyeztetettség megállapításában való segítségnyújtásban, a jelzések küldésével kapcsolatos segítségben, a szakmaközi együttműködésben, a gyermekvédelem működéséről és aktuális változásairól szóló tájékoztatásban, a szociális kompetenciák fejlesztésében való segítség megvalósuljon. A feladatellátásban nehézséget okoz a szakképzett, tapasztalt munkaerő felvétele, ugyanis a 2018. évben bevezetett új szolgáltatás jelentős humán erőforrás szükségletű. A szolgáltatás biztosítása által még hatékonyabbá válhat a jelzőrendszeri tevékenység. A gyermekek veszélyeztetettségét észlelő- és jelzőrendszer Székesfehérváron jól működik, tagjainak felkészültsége, együttműködése megfelelő.

e) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Az Alba Bástyia Központ készenléti szolgálatot működtet, melynek célja az intézmény nyitvatartási idején kívül felmerülő krízishelyzetekben történő azonnali segítség, tanácsadás vagy tájékoztatás nyújtása. A készenléti szolgálat állandóan hívható telefonszámon érhető el, ahol a készenléti munkatársak szakszerű segítséget nyújtanak. A szolgálat biztosítása során tájékoztatást nyújtanak a lelkisegély-telefonvonal elérhetőségéről.

f) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Az Nkntv. rendelkezése szerinti a város iskolái biztosítják iskolai sportkörök működését. A diáksport egyesületekben, diáksport körökben többek között az atlétika, a tollaslabda, a labdarúgás, kosárlabda, öttusa, röplabda, úszás sportágak terén évek óta kimagasló eredmények születtek városi, megyei, országos szintű versenyeken, bajnokságokon, diákolimpiákon. A diáksport és szabadidős tevékenység támogatására az Önkormányzat minden évben jelentős összeget fordít.

Minőségi utánpótlás nevelés történik, melynek eredményeként a székesfehérvári fiatalok sikeresen szerepelnek az utánpótlás versenyeken.

Székesfehérváron és környékén számos táborozási lehetőség áll a gyermekek rendelkezésére. Az Önkormányzat által évek óta biztosított Napraforgó Városi Napközis Tábor az iskola befejezését követően a nyári tanítási szünet idején színes programokat, foglalkozásokat nyújt a székesfehérvári lakcímmel rendelkező 7-14 éves korosztály számára hétköznap 8.00-tól 16.00 óráig.

A Modern Városok Program keretében 2021. évben állami támogatásból valósult meg az Önkormányzat tulajdonában lévő Velencei Gyermekek- és Ifjúsági Tábor teljes újjáépítése, melynek köszönhetően korszerű körülmények között, akár egész évben otthont adhat a tábor különböző ifjúsági rendezvényeknek. A teljeskörűen felújított, bentlakásos táborban évtizedes hagyományként a nyári szünidő ideje alatt több turnusban táborozhatnak a gyerekek.

g) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei)

Székesfehérváron a Gyvt. 21. § (1) bekezdése a) - f) pontjaiban meghatározott intézményi gyermekétkeztetést:

- az Önkormányzat fenntartásában működő Székesfehérvári Intézményi Központ (a továbbiakban: SZIK), vagy
- intézmények által külső szolgáltatóval kötött vállalkozási szerződés, vagy
- az intézmények saját konyhája biztosítja.

A székesfehérvári lakcímmel rendelkezők a Gyvt. 21. § (1) bekezdése g) pontjában meghatározott szünidei gyermekétkeztetést - az általános és középiskolás rászoruló gyermekek a város központjában, tömegközlekedési eszközzel is jól megközelíthető helyen, a Székesfehérvári Vasvári Pál Általános Iskola Bory Jenő Tagiskolája éttermében, az óvodás gyermekek az ügyeletet nyújtó óvodában - helyben fogyasztással vehették igénybe.

h) eltérő kultúrájú vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok

A SZETA rendszeresen szervez családi napokat, ahol interaktív gyermekelőadás, arcfestés és kézműves foglalkozások mellett élelmiszer adománycsomagokat is osztanak.

Az Alba Bástya Központ helyi civil szervezetek bevonásával már több mint 10 éve szervezi meg a Vakációnyitó rendezvényt, ahol elsősorban az Alba Bástya Központ által ellátott gyermekeket és fiatalokat szólítják meg. Céljuk, hogy a városi és a fehérvári járás területén élő családok számára biztosítsanak egy olyan ingyenes programot, ahol közösen kikapcsolódhatnak, elbúcsúztathatják az iskolát és vidáman megkezdhetik a nyári szünetet. A programok között sportprogramok, különféle bemutatók, kézműveskedés és koncert is szerepel.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az Önkormányzat erre vonatkozóan nem rendelkezik adatokkal, a foglalkoztatás területén hátrányos megkülönböztetésről nincs tudomása.

j) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül

Az Alba Bástya Központ a szervezésében évente megvalósuló, „Gondtalan Sulikezdés” elnevezésű tanszergyűjtő akció keretében felajánlott új vagy jó állapotban lévő, használt tanszerekkel támogatja a rászoruló családokat. A tanszergyűjtő akcióhoz közvetlenül kapcsolódóan a beszerzésre kerülő tanszerek költségeihez az Önkormányzat is támogatást nyújt.

A Székesfehérvári Szociális Alapítvány évek óta támogatja a székesfehérvári családokat, melyen belül az iskolakezdés előtt minden évben vásárlási utalvány formájában tanszervásárlási támogatást nyújt a nehéz anyagi körülmények között élő székesfehérvári családok részére; valamint minden évben a karácsonyt megelőző időszakban felkeresi a hátrányos helyzetű családokat, és a támogatottak számára nagy értékű tartós élelmiszereket tartalmazó csomagot ad át.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben vagy családvédelmi kedvezményben részesülő vagy nevelésbe vett gyermekek ingyenesen, 3 vagy több gyermeket nevelő családban élő vagy tartósan beteg vagy fogyatékos gyermekek 50%-os kedvezményes díj megfizetése mellett vehetik igénybe az Önkormányzat által szervezett táborokat.

A Tankerületi Központ részt vesz az Arany János Tehetséggondozó Programban, melynek keretében biztosítják a hátrányos helyzetű tehetséges gyermekek tehetséggondozását.

Az Önkormányzat ösztöndíjprogrammal támogatja a középiskolai tanulókat, valamint egyetemi és főiskolai hallgatókat tanulmányaik folytatásában (lásd a 4.4.e) pontban leírtaknál).

Az Önkormányzat a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre nem jogosult, de a család anyagi egyensúlyvesztése miatt szociálisan rászoruló gyermekek részére családvédelmi kedvezményként ingyenes étkeztetést biztosít.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekeken belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2015	3 602	66	1,83%
2016	3 498	39	1,11%
2017	3 466	28	0,81%
2018	3 432	16	0,47%
2019	3 507	15	0,43%
2020	3 266	5	0,15%
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az óvodákba beírt gyermekek száma, valamint a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma évről évre csökkenő tendenciát mutat.

Önkormányzati óvodák létszámadatai

év	óvodai gyermeklétszám december 31.	ebből kiemelt figyelmet igénylő gyermekek	
		sajátos nevelési igényű gyermekek száma	beilleszkedési, tanulási magatartási nehézséggel küzdő gyermekek száma
	Fő	Fő	Fő
2016	3 151	101	51
2017	3 040	99	58
2018	2 982	110	59
2019	3 122	95	75
2020	2 867	79	73
2021	2 734	68	108

Forrás: Intézményi adatszolgáltatás

Az önkormányzati óvodákban 2021. évre a sajátos nevelési igényű gyermekek száma jelentősen lecsökkent, azonban duplájára nőtt a beilleszkedési, tanulási magatartási nehézséggel küzdő gyermekek száma.

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók

Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2015	8 557	412	4,81%
2016	8 522	358	4,20%
2017	8 517	314	3,69%
2018	8 585	311	3,62%
2019	8 539	265	3,10%
2020	n.a.	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközép-iskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközép-iskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2015	81	2,14%	198	2,79%	n.a.	n.a.
2016	43	1,13%	62	3,56%	66	1,32%
2017	38	0,99%	67	3,46%	50	1,06%
2018	25	0,64%	80	4,87%	66	1,47%
2019	12	0,30%	36	2,27%	40	0,90%
2020	9	0,22%	n.a.	-	n.a.	-
2021	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű iskolás és középiskolás gyermekek száma évről évre jelentős csökkenést mutat.

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	Fő	Fő
2015	173	139
2016	79	94
2017	97	53
2018	67	36
2019	55	17
2020	29	8
2021	45	16

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A városban az Arany János EGYMI biztosítja az autizmussal élő gyermekek óvodai nevelését, tanulásban akadályozott és autista tanulók alap- és középfokú képzését, tagintézménye az értelmileg akadályozott, autizmussal élő, valamint súlyosan halmozottan sérült gyermekek, fiatalok óvodai nevelését, valamint az alap- és középfokú oktatását.

A városban az utazó gyógypedagógusi szolgáltatás a Szakértői Bizottság vizsgálata alapján készült szakértői véleménynek megfelelően végzi a gyógypedagógiai ellátást az integráltan nevelt sajátos nevelési igényű, a különböző fejlődési elmaradással, sérüléssel küzdő gyermekeknek, tanulóknak az óvodától a középiskoláig, biztosítva ezzel az esélyegyenlőséget az együttnevelésben. Az utazó szakember hálózatban részt vevő gyógypedagógusok a gyermek, tanuló sérülésének, fogyatékoságának típusához igazodó szakképesítéssel rendelkeznek, minden sérülési típus esetén szakszerű ellátást tudnak nyújtani. Az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs foglalkozásokat különböző terápiák is kiegészítik: dyslexia, dysgraphia és dyscalculia prevenció és terápia, szenzomotoros integrációs terápia, alapozó terápia, logopédiai terápia.

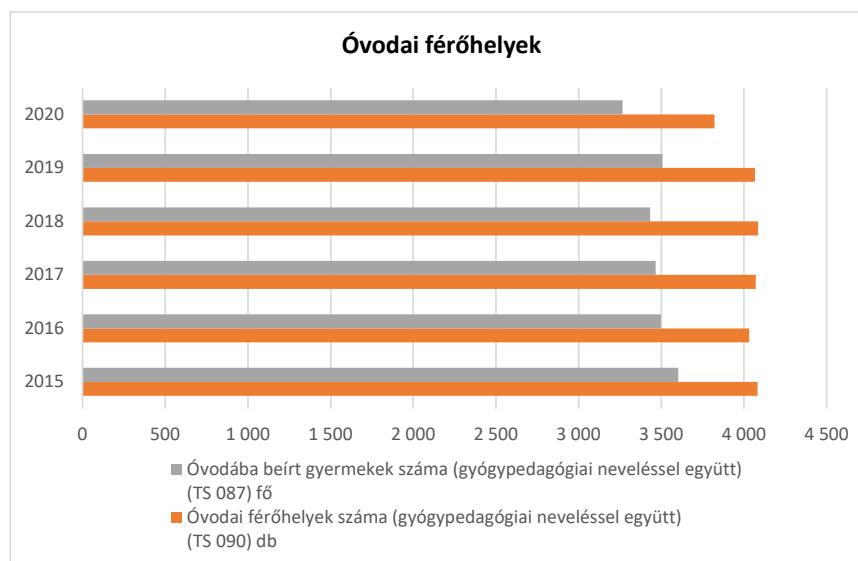
A Fejér Megyei Pedagógiai Szakszolgálat az alábbi hét szakszolgálati szakfeladatot látja el Székesfehérváron:

- szakszolgálati feladatok,
- továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás,
- a gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés, oktatás és gondozás,
- járási szakértői bizottsági tevékenység,
- a nevelési tanácsadás,
- a logopédiai ellátás,
- a konduktív pedagógiai ellátás,
- gyógytestnevelés,
- iskolapszichológiai, óvodapszichológiai ellátás,
- kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók gondozása.

b) közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai I.				
Év	3-6 éves korú gyermek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)
	Fő	db	db	db
2015	3 592	163	4 082	32
2016	3 585	161	4 031	32
2017	3 436	161	4 071	33
2018	3 371	159	4 085	33
2019	3 387	159	4 066	33
2020	3 244	150	3 821	30

Forrás: TeIR, KSH Tstar

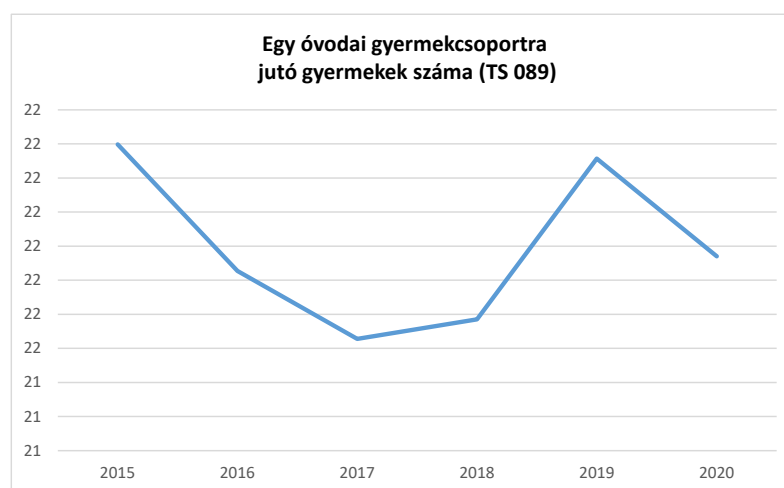

Az óvodáskorú gyermekek száma évről évre csökken, 2015. évtől 2020. évre 348 fővel volt kevesebb, az óvodai férőhelyek száma pedig 261 férőhellyel. A férőhelyek száma így is 577 férőhellyel több az óvodáskorú gyermekeknél.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai II.

Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	Fő	db	Fő	Fő
2015	3 602	5	30	22
2016	3 498	4	27	22
2017	3 466	4	24	22
2018	3 432	4	24	22
2019	3 507	5	30	22
2020	3 266	4	31	22

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az óvodába beírt gyermekek száma 2015. évtől 336 fővel csökkent 2020. évre, míg gyógypedagógiai csoportban ellátott gyermekek száma ugyanazon a szinten maradt.

Az óvodai ellátásban az országos probléma, a pedagógushiány a székesfehérvári óvodákban is megjelent, egyre növekszik a pályaelhagyók száma, egyre nehezebb az álláshelyek betöltése. Az óvodai munkát közvetlenül segítő álláshelyek betöltöttek, üres álláshely esetén is többszörös a túljelentkezés.

Gyógypedagógusok számáról az Önkormányzat nem rendelkezik információval.

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógy-pedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógy-pedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	Fő	%
2014/2015	28	424	27	22	20,46%
2015/2016	27	414	26	22	21,12%
2016/2017	30	424	27	22	22,19%
2017/2018	29	423	27	22	22,29%
2018/2019	29	425	27	22	22,89%
2019/2020	31	425	27	22	24,07%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2014/2015	1 233
2015/2016	1 184
2016/2017	1 227
2017/2018	1 212
2018/2019	1 185
2019/2020	1 240

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- c) **hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek**

Az Önkormányzat nem rendelkezik erre vonatkozó adatokkal.

- d) **az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések**

Az országos kompetenciamérés a 6., 8. és 10. évfolyamon tanulók szövegértési képességeit és matematikai eszköztudását méri. A mérésben alkalmazott feladatok nem a tantervi anyag elsajátításának mértékét vizsgálják, hanem azt, hogy a diákok a köznevelési rendszerben elsajátított ismereteket, készségeket milyen mértékben tudják alkalmazni a mindennapi életből vett problémák megoldásában. A mérés célja, hogy felhívja a figyelmet arra, hogy minden lakóköznyezetben léteznek jó és kiváló iskolák, kiemelkedő pedagógiai teljesítmények a hozzáadott pedagógiai értéket figyelembe véve.

Az országos kompetenciamérés adatai alapján jól azonosíthatók azok az iskolák, amelyekben a diákok jobb eredményt érnek el, mint az a tanulók családi háttere, azaz szociális és kulturális körülményei vagy korábbi kompetenciamérések eredményei alapján várható lett volna. A családháttér-index mutató egyetlen számadattal magába sűríti a tanuló családi környezetének azon tényezőit, melyek a legnagyobb befolyással vannak az iskolai teljesítményére. A családháttér-index értéke a tanulói kérdőív néhány kérdésére adott válasz alapján kerül kiszámításra, mint például az otthon található könyvek száma, a szülők iskolai végzettsége külön-külön, van-e otthon számítógép és a tanuló halmozottan hátrányos helyzete.

Az elemzések azt érzékeltetik, hogy az adott intézmény milyen mértékben képes a diákok szociokulturális háttéréből fakadó hátrányait mérsékelni, illetve társadalmi lehetőségeit javítani az oktatás révén. Az Oktatási Hivatal azokat a középiskolákat emeli ki vizsgálatában, melyek rendkívül eredményesen ellensúlyozzák az ott tanulók hátrányos háttérét. Az Oktatási Hivatal adatai alapján:

Az országos kompetenciamérés 2020/2021-es tanév adatai alapján kiemelkedő teljesítményű székesfehérvári iskolák mérési területenként:

- szövegértés 6. évfolyam: Székesfehérvári Vörösmarty Mihály Általános Iskola
- matematika 8. évfolyam: Székesfehérvári István Király Általános Iskola
- szövegértés 8. évfolyam: Székesfehérvári István Király Általános Iskola
- matematika 10. évfolyam: Kodolányi János Gimnázium
- szövegértés 10. évfolyam: Kodolányi János Gimnázium, a Székesfehérvári Teleki Blanka Gimnázium és Általános Iskola, a Tóparti Gimnázium és Művészeti Szakgimnázium
- fejlesztés matematika 8. évfolyam: Székesfehérvári Munkácsy Mihály Általános Iskola

A székesfehérvári diákok évek óta eredményesen szerepelnek az országos tanulmányi versenyeken:

- a 2022. évi Országos Középiskolai Tanulmányi Versenyen a Kodolányi János Gimnázium és a Ciszterci Szent István Gimnázium,
- a 2022. évi Ágazati és Ágazaton kívüli Szakmai Érettségi Vizsgatárgyak Versenyén a Székesfehérvári SZC Árpád Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium, a Székesfehérvári SZC I. István Technikum, a Székesfehérvári SZC Jáky József Technikum,
- a 2022. évi Országos Szakmai Tanulmányi Versenyen a Székesfehérvári SZC Vörösmarty Mihály Technikum és Szakképző Iskola, a Székesfehérvári SZC Jáky József Technikum,
- a 2022. évi Szakma Kiváló Tanulója Versenyen az Arany János EGYMI és a Székesfehérvári SZC Vörösmarty Mihály Technikum és Szakképző Iskola diákjai értek el helyezéseket.

A „Magyarország jó tanulója, jó sportolója” díjban 2021. évben részesültek a Székesfehérvári Munkácsy Mihály Általános Iskola, a Székesfehérvári Széna Téri Általános Iskola, a Székesfehérvári Vasvári Pál Gimnázium, a Tóparti Gimnázium és Művészeti Szakgimnázium, a Zentai Úti Általános Iskola és a Kodolányi János Gimnázium diákjai.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma*	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2015	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.	n.a.	26
2017	n.a.	n.a.	634	12
2018	n.a.	n.a.	562	6
2019	n.a.	n.a.	867	5
2020	n.a.	n.a.	480	4
2021	n.a.	n.a.	467	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar, *Alba Bástya Központ adatszolgáltatása (0-17 éves korúak)

A szünidei gyermekétkeztetésre évek óta egyre alacsonyabb az igény. 2021. évben az iskolás gyermekek részére csak a tavaszi és a téli szünetben igényelték a szülők. 2 fő hátrányos helyzetű tanuló a tavaszi szünetben összesen 2, a téli szünetben összesen 7 adag ebédet fogyasztott el.

Az Önkormányzat évek óta segíti a Pécssett tanuló székesfehérvári diákokat azzal, hogy kollégiumi férőhelyeket biztosít a pécsi Szántó Kollégiumban.

A Székesfehérvári Teleki Blanka Gimnázium és Általános Iskola, a Székesfehérvári József Attila Középiskolai Kollégium és tagintézménye a Székesfehérvári József Attila Középiskolai Kollégium Nemes Nagy Ágnes Kollégiuma vesz részt az Arany János Tehetséggondozó Programban, melynek keretében lehetőség nyílik arra, hogy a hátrányos helyzetű tehetséges gyermekek olyan gimnáziumokban tanuljanak tovább és kollégiumokban lakjanak, amelyek célul tűzték ki a tehetséggondozást és a felsőfokú tanulmányokra való eredményes felkészítést.

A Tóth István és Tóth Terézia Ösztöndíj Közalapítvány az Önkormányzat támogatásával anyagilag támogatja azokat a székesfehérvári lakcímmel rendelkező, az általános- és középiskolai tanulókat, valamint egyetemi és főiskolai hallgatókat tanulmányaik folytatásában, akik jó tanulmányi eredményt érnek el és szociális, vagy családi körülményeik miatt rászorulnak a támogatásra.

A Közalapítvány 2021. évben döntött a tanulmányi ösztöndíj mellett diákmentori és pályaaorientációs ösztöndíj létrehozásáról is. Diákmentori ösztöndíjban a társaik tanulását eredményesen támogató, székesfehérvári középiskolás tanulók részesülhetnek, míg a 7. és 10. évfolyamos tanulók számára egyéni pályatanácsadáshoz biztosított pályaaorientációs ösztöndíj az állami intézményfenntartók és a nem állami intézmények számára szóló támogatás. Az Önkormányzat anyagi támogatásával valósítja meg a Közalapítvány az általános iskolás és középiskolás tanulók pályaaorientációját, mely során külön szoftver segítségével kerül kiválasztásra a részükre legmegfelelőbb iskolatípus, szakma vagy felsőfokú oktatási intézmény.

Az Önkormányzat „Alba Regia” elnevezéssel tanulmányi ösztöndíjat alapított, melynek keretében „Alba Regia” Középiskolai és Felsőoktatási tanulmányi ösztöndíjjal támogatja a jó tanulmányi eredményt elért, az Óbudai Egyetem Alba Regia Műszaki Karán és a Budapesti Corvinus Egyetem székesfehérvári képzési helyszínén, valamint Kodolányi János Egyetem székesfehérvári képzési helyszínén tanuló hallgatóit, a Székesfehérvári SZC 4 szakgimnáziumi és 2 szakközépiskolai képzésén tanuló diákjait. A tanulmányi ösztöndíjak körébe tartozik továbbá a Székesfehérvári Felsőoktatási Hallgatói Tanács tagjai részére nyújtott Alba Regia Felsőoktatási Hallgatói Tanács Ösztöndíj, valamint a különböző tanulmányi és szakmai verseny helyezettei részére nyújtott Alba Regia Tanulmányi és Szakmai Verseny Ösztöndíj is.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
kiemelten fontos a gyermekek egészségtudatának kialakítása és fenntartása	már korai gyermekkortól kezdődően hangsúlyozni kell a prevenciót a védőnők és az orvosok bevonásával, a megvalósítása az Önkormányzat mindenkori költségvetésének függvényében
fontos figyelemmel lenni arra, hogy a gyermekek piacképes munkaerőként kerülhessenek ki az oktatási rendszerből	a piacképes munkaerő nevelése érdekében fontos, hogy az oktatásban a gyermekek megismerkedhessenek az innovatív informatikai eszközökkel, valamint a pályorientációs programokon keresztül a számukra legmegfelelőbb szakma kerüljön kiválasztásra, a megvalósítása az Önkormányzat mindenkori költségvetésének függvényében
a beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő gyermekek integrált óvodai nevelése iránti igény	a beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő gyermekek integrált óvodai nevelését továbbra is szükséges fenntartani biztosítva hozzá a pedagógia asszisztens államilag finanszírozott létszámú álláshelyet
figyelemmel kell lenni a gyermekeket ellátó és az egészségügyi ellátást szolgáló épületek hosszú távú fenntarthatóságára	a gyermekeket ellátó és egészségügyi ellátást szolgáló önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése a pályázati lehetőségek függvényében
székesfehérvári gyermekek nyári táboroztatásának és programjainak támogatási igénye	a Társadalmi Felelősségvállalási Alapból a Székesfehérváron megvalósuló, székesfehérvári gyermekek nyári táboroztatásának és programjainak támogatása

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

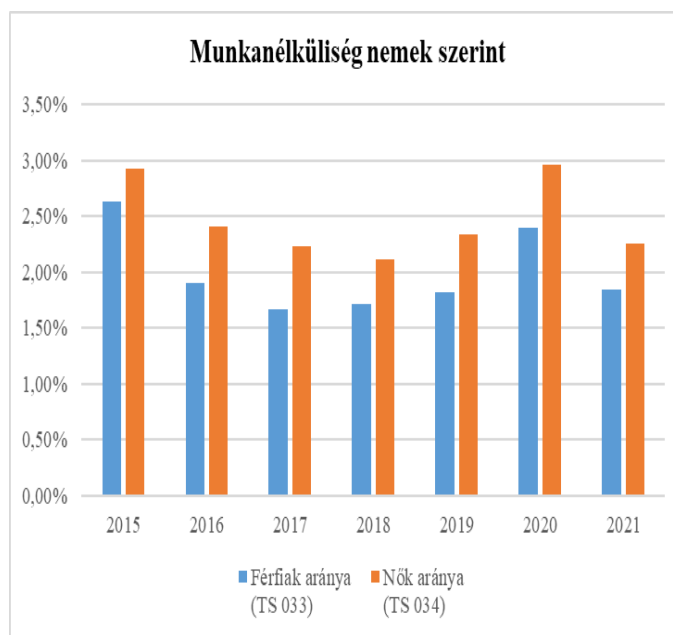
A nemek közötti egyenlőség azt jelenti, hogy a nők és a férfiak azonos jogokkal és lehetőségekkel rendelkeznek a társadalomban, például a foglalkoztatás, a fizetés és a családi kötelezettségek tekintetében. Az Eurostat 2021. évi statisztikájából kiderül, hogy a nők hazai és uniós szinten is rosszabbul állnak a férfiakhoz képest, ha foglalkoztatottságról, fizetésről vagy pozíciószerezésről van szó.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2015	2,63%	2,93%	2,78%
2016	1,90%	2,41%	2,16%
2017	1,67%	2,23%	1,95%
2018	1,71%	2,11%	1,91%
2019	1,82%	2,34%	2,08%
2020	2,39%	2,96%	2,68%
2021	1,84%	2,25%	2,05%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2015	44,45%	54,18%
2016	42,50%	58,40%
2017	40,33%	59,14%
2018	39,22%	55,81%
2019	37,13%	57,62%
2020	43,48%	55,49%
2021	45,25%	56,70%

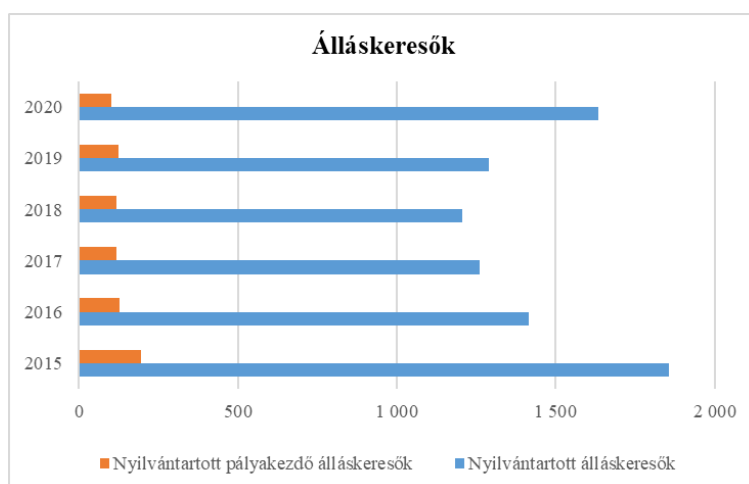
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az állandó népességben a 15-64 évesek körében nyilvántartott álláskeresők arányában a nők aránya magasabb, mint a férfiaké. Ennek egyik oka, hogy a gyermekvállalás miatt több nő van az inaktívak között. A nők foglalkoztatását alapvetően befolyásoló tényező, hogy a kisgyermekes anyák a megnövekedett családi feladatok, a láthatatlan munka (háztartásvezetés) mellett akkor tudnak nagyobb eséllyel helytállni a munkahelyükön is, ha azok rugalmas lehetőségeket tudnak ajánlani számukra addig, amíg a gyermek kicsi. Ez több odafigyelést igényel mindkét féltől, a munkaadóktól és a munkavállalóktól is.

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2015	1 856	194
2016	1 414	128
2017	1 262	116
2018	1 206	116
2019	1 290	124
2020	1 633	103
2021	1 220	60

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az álláskeresők közül pályakezdő álláskeresőként tartják nyilván a 25. életévüket – felsőfokú végzettséggel rendelkezők esetén 30. életévüket – be nem töltött fiatalokat, akik tanulmányaik befejezését követően munkanélküli ellátásra nem jogosultak. A 2015-2019. közötti években a nyilvántartott álláskeresők közel 10 %-a volt pályakezdő álláskereső, mely 2021. évre már 5 % körüli értékre csökkent, amelyben szerepe van a piacképes ismeretek megszerzésének, a rugalmas helyváltoztatásnak és alkalmazkodásnak is.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A Székesfehérvári járásban 2018. évben a Fejér Megyei Kormányhivatal és a SZETA konzorciumában jött létre és kezdte meg működését a Székesfehérvári Család és KarrierPont a hozzá kapcsolódó képzési, kompetencia fejlesztési, mentori, támogató tanácsadó szolgáltatásokkal, valamint a társadalmi környezet érzékenyítésével annak érdekében, hogy javuljon elsősorban a nők munkaerő-piaci helyzete és a család-munka összeegyeztethetősége, továbbá az atipikus foglalkoztatási formák népszerűsítése. Az új szakképzés és felnőttképzés keretén belül székesfehérvári helyszínnel vagy online formában számos képzés indult az elmúlt években, a tanfolyamok díjából esetenként a gyermekgondozást segítő ellátásban részesülőknek, vagy a munkanélkülieknek kedvezményt biztosítanak. A képzéseken résztvevő nők számának alakulásáról az Önkormányzat nem rendelkezik adatokkal.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Székesfehérváron a munkanélküliek száma 2015. évtől folyamatosan csökken, ezzel együtt a nők munkanélküliségi rátája is egyenesen csökken. A munkanélkülieken belül a 8 általános iskolai végzettséggel sem rendelkezők száma elenyésző.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Bár az egyenlő munkáért járó egyenlő bér elvét a Római Szerződés már 1957. évben bevezette, az úgynevezett bérszakadék továbbra is fennáll a nők és férfiak között, az elmúlt években csupán minimális javulást sikerült elérni ezen a téren Európában. Az Eurostat 2021. évi statisztikájából kiderül, hogy hiába tanulnak többet a nők, hazai és uniós szinten is rosszabbul állnak a férfiakhoz képest, ha foglalkoztatottságról, fizetésről vagy pozíciószerezésről van szó. A nemek közötti bérkülönbség abból is adódhat, hogy teljesen eltérő foglalkoztatási csoportokról van szó. A nők között sokan alacsonyabb képzettséghez kötött munkakörben foglalkoztatottak, és a bérezési viszonyok is ennek megfelelően alakulnak. Hosszú évtizedek óta meglévő probléma, hogy a menedzseri, magasabb pozíciókban jellemzően férfiakat találunk, a nők jóval kisebb számban jelennek meg ezen a területen. Jellemzően a családjukról gondoskodó nők a munkahelyükre visszatérve szintén alacsonyabb bérezésben részesülnek.

A hatályos magyar jogrendszer, figyelemmel az Alaptörvény XV. cikke szerinti szabályozással, garantálja a nemek közötti egyenlőség megvalósulását, és egyenlő bánásmódra kötelezi a munkaadókat, mely azonban nem terjed ki a nemek közötti egyenlő bér kérdésére.

A köztisztviselői és közalkalmazotti körre vonatkozóan olyan illetmény-, illetve előmeneteli rendszer működik, amely elvileg kizárja a férfiak és nők eltérő bérezését. A szabad béralkuval rendelkező piaci szférában azonban a munkabért a felek szabadon állapítják meg. A város egészére vonatkozóan hátrányos megkülönböztetésre vonatkozó adatokkal az Önkormányzat nem rendelkezik. Az Önkormányzat intézményeinek, gazdasági szervezeteinek munkavállalói körében a bér és kereset, nem, korcsoport, beosztás, szakma vagy végzettség szerinti hátrányos megkülönböztetés nem tapasztalható.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A családi, háztartási feladatok és felelőségek jellemzően a nőket terhelik, mivel általában ők látják el a gyerekeket és az időseket. A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátás hozzáférhetősége. A gyermekek életkorának megfelelően a gyermekek napközbeni ellátása megszervezhető bölcsődei ellátás (bölcsődében, mini bölcsődében, munkahelyi bölcsődében és a családi bölcsődében), napközbeni gyermekfelügyelet és alternatív napközbeni ellátás keretében, valamint nevelési-oktatási intézményekben.

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2015	51	3 438	67
2016	51	3 412	67
2017	51	3 301	65
2018	50	3 193	64
2019	52	3 162	61
2020	52	3 094	60

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Székesfehérváron a HSZI által 29 területi védőnői körzetben történik a várandós nők és gyermekágyas anyák ellátása, valamint a kisgyermekek gondozása, ezen túl 19 iskolavédőnői körzetben történik a köznevelési intézményben tanulók védőnői vizsgálata, valamint a Kórház alkalmazásában állnak védőnők. Az egy védőnőre jutó 0–3 év közötti gyermekek száma kis mértékű csökkenést mutat az utóbbi években, azonban védőnőnként az átlagos gyermekszám 60 körül mozog. A védőnői szolgálatok tárgyi és személyi feltételei biztosítottak.

Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2015	452	427
2016	452	416
2017	452	407
2018	452	419
2019	452	420
2020	452	417
2021	452	405

Forrás: KENYSZI adatok

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból						
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	db	Fő	db	db	Fő
2015	n.a.	153	143	n.a.	536	521
2016	n.a.	172	152	n.a.	536	497
2017	0	156	155	0	536	491
2018	0	149	155	0	536	501
2019	0	156	151	0	536	508
2020	0	163	143	0	536	487
2021	0	167	164	0	536	499

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Székesfehérváron jelenleg 6 bölcsőde és 2022. július napjától 1 minibölcsőde (6 önkormányzati fenntartású és 1 alapítványi) működik, jelenleg összesen 536 engedélyezett férőhellyel. Az egyes városrészekben eltérő a lakossági igény a bölcsődei férőhelyek iránt. Maroshegyen a legkorszerűbb szakmai, szolgáltatási, építészeti és energiahatékonysági elvárásoknak megfelelően építi az Önkormányzat az új, 56 férőhelyes bölcsődét, mely 2023. szeptember 1-jétől kezdi majd meg a működését. A Hit Gyülekezete is elkezdte a Széchenyi Terv Plusz program keretében Szárazréten egy új, 28 férőhelyes bölcsőde építését.

Mindezek alapján a nők munkába állásának nem akadályozza gyermekeik bölcsődei elhelyezése. Az Önkormányzat fenntartásában lévő bölcsődék hétköznap 10,5 órát vannak nyitva.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Az anya- és gyermekgondozás a védőnők által megoldott a városban. A várandósság ideje alatt az anya szükségleteinek és családi környezetének megfelelően történik a védőnői gondozás, részben tanácsadón történő megjelenéssel, részben családlátogatás formájában a várandós nő otthonában. A HSZI szervezeti egységeként működő EFI fő tevékenysége az életmóddal kapcsolatos tanácsadások, előadások, csoportos és egyéni programok megszervezése, ezen belül is a várandósok és csecsemők körében egészséges életkezdést szolgáló rendezvények, a gyermekvállalás, gyermeknevelés kérdéseivel foglalkozó programok (a Születés Hete; a Nemzetközi Babahordozó Hét). A szülői szerepre készülőknek, illetve a csecsemőt nevelő-gondozó családoknak hasznos tanácsokkal igyekeznek segítséget nyújtani a város több pontján havi rendszerességgel megszervezett baba-mama klubok és szülésre felkészítő tanfolyamok, valamint az évente több alkalommal megrendezett csecsemő és kisgyermek újraélesztéssel, sürgősségi ellátással kapcsolatos előadások és bemutatók.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

Nők elleni erőszaknak nevezünk minden olyan erőszakot, amely a személy nemi hovatartozása miatt történik. Partnerkapcsolati erőszak megnyilvánulási formája szerint lehet többek között szóbeli (verbális) erőszak, lelki, testi (fizikai), szexuális erőszak vagy gazdasági erőszak. A családon belüli erőszak többségében olyan személyeket érint - nők, gyerekek, idős szülők -, akik kiszolgáltatott helyzetben vannak az őket bántalmazó elkövetővel szemben. Az esetek döntő többségében jellemző, hogy a bántalmazott fél nehezen határozza el magát a segítség kérésére, a veszélyeztetett helyzet felszámolására. Előfordul, hogy évekig tűri a bántalmazást, és amikor már ténylegesen tűrhetetlen, életveszélyes helyzet áll elő, akkor teszi meg az első jelzést. További probléma az is, hogy kevés áldozat fordul a rendőrséghez, ezért az esetek nagyon gyakran látenciában maradnak.

Az Egységes Nyomozó Hatósági és Ügyészségi Bűnügyi Statisztika (ENyÜBS) alapján 2020. évben a hozzátartozók közötti erőszakkal összefüggő sértettek 28 %-a férfi, és 72 %-a nő.

A kapcsolati erőszak és emberkereskedelem áldozatainak segítése érdekében az Alba Bástya Központ folyamatos kapcsolatot tart az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálattal, mely kizárólag telefonos ügyfélszolgálat, az ország területén belül, a nap 24 órájában, vezetékes és mobil telefonról is ingyenes zöldszámon hívható. Elsőrendű célja, hogy segítséget nyújtson az áldozatoknak és szükség esetén gondoskodjon az áldozatok elhelyezéséről. Az Alba Bástya Központnál nyilvántartott kapcsolati erőszak esetszámai: 2019. évben 19 eset, 2020. évben 40 eset, 2021. évben 35 eset, 2022 első félévében 14 eset. A segítség minden alkalommal kiterjed a bántalmazó és a bántalmazott felkeresésére, a bántalmazott támogatására, valamint a hatóság, a rendőrség bevonására. A jelzőrendszer működésének további erősítésével esetleg az esetek nagyobb számban kapnának figyelmet és a segítség is több családhoz eljuthatna.

A Családok Átmeneti Otthonában bántalmazás elszenvedése miatt 2015. évben és 2019-2021. években 1-1 család került elhelyezésre.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Az államnak minden olyan támogatást meg kell adnia a szülőknek, melyre gyermeke családban történő felneveléséhez szüksége van. Cél, hogy a felmerült problémák megoldására a családban kerüljön sor, szükség esetén professzionális segítséggel. A gyermekjóléti alapellátásnak elő kell segíteni a gyermek testi, lelki egészségének fejlődését, családban történő nevelését. Ennek szellemében a hajléktalan vagy egyéb ok (pl. bántalmazás, rossz szociális körülmények stb.) miatt otthontalanná vált szülő kérésére biztosítani kell olyan intézményt, ahol a szülő gyermekével elhelyezést kap.

Székesfehérváron a Családok Átmeneti Otthona a 8000 Székesfehérvár, Palotai út 51/A. szám alatt a város hajléktalan-ellátó rendszerének önálló szakmai egységeként működik. Feladata hozzásegíteni a családokat az otthontalanságának megszüntetéséhez, krízishelyzetének megoldásához. Mindez azt a célt szolgálja, hogy a gyermeket ne kelljen kiemelni a családból. Szolgáltatásait azok a nehéz élethelyzetbe került családok (anya-gyermek), várandós vagy a szülészetről kikerülő anyák vehetik igénybe, akik életvitelszerűen Székesfehérváron élnek vagy lakcím nélküli hajléktalanok.

A Családok Átmeneti Otthona szolgáltatásait 2021. évben 10 anya és gyermekei vették igénybe. Az év során több, első gyermeküket váró kismama, illetve egy 1 gyermekes, kettő 2 gyermekes és egy 4 gyermekes család elhelyezésére került sor. Az előző évhez hasonlóan nagyon alacsony volt az éves családszám az intézményben, a kihasználtság 41 %-os volt, az előző évihez képest 26,1 %-kal csökkent, melynek elsődleges oka a világjárvánnyá alakult Covid-19 járvány miatti korlátozó és tiltó intézkedések bevezetése. A Családok Átmeneti Otthonában elhelyezett édesanyák jellemzően alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők voltak. Ez a munkahely létesítése során jelenthet nehézséget az édesanyák részére, hiszen a képzettség hiánya jelentősen szűkíti a lehetőségeiket. Életkor tekintetében az igénybe vevők között jelentős többségben voltak a 35 évnél fiatalabbak. Az anyák közül 4 fő korábban állami gondoskodásban nevelkedett.

Az Önkormányzat a Családok Átmeneti Otthona férőhelyszámainak és szolgáltatásainak bővítésére sikeres pályázatot nyújtott be a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet által kiírt pályázatra, melynek eredményeként egy önkormányzati tulajdonú lakás felújítására kerül sor 2023. évben.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A helyi közéletben a nők részvételére nem csak a női nem reprezentálása miatt van szükség, hanem a közügyekről való döntési mechanizmusban is jelentős szerepük van. Az Önkormányzat Közgyűlésében jelenleg a képviselők 38,10 %-a nő.

A nevelési-oktatási, közművelődési és szociális intézményekben jellemzően több a női vezető, valamint az Önkormányzatnál és intézményeinél dolgozók közül is nagyobb létszámú a női munkaerő.

A civil kezdeményezések is elsősorban nőktől indulnak, a civil szervezetek vezetői többnyire nők.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Magyarországon jelenleg még mindig nagy gondot okoz a családok életében a munkahely és a család közötti optimális viszonyrendszer kialakítása, a gyermeknevelés után a munkaerőpiacra való visszatérés, a munkahelyi és az otthoni feladatok együttes ellátása, illetve az ezek által okozott feszültségek és problémák kezelése. A családon belüli feladatmegosztás miatt jellemzően inkább a nők feladatai közé tartozik a gyermeknevelés, az idős hozzátartozók ellátása, az ezzel kapcsolatos problémák megoldása. Mindenki számára fontos a családja és a munkája, de a mindennapi életben sokszor nehézségekbe ütközhet összeegyeztetni a kettőt.

Az atipikus foglalkoztatási formák alkalmazása megoldást jelenthet a nőket sújtó „kettős” teher problémájára, valamint alkalmazásával bővíthet a foglalkoztatás is. A rugalmas, egyedi feltételek pl.: részmunkaidős foglalkoztatás, otthoni-, vagy távmunka, rugalmas munkaidő biztosítása stb. segítség lehet azoknak a nőknek, akik a család és a munkahely közötti egyensúly megteremtését igyekeznek biztosítani. Néhány közgazdasági szempont szerint a részmunkaidős foglalkoztatás kevésbé hatékony, drágább, így csökkenti a gazdaság versenyképességét.

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma évek óta meghirdette pályázatát családbarát munkahelyek kialakítására, melyet Székesfehérváron 2022-ben a FEJÉRVÍZ Zrt. nyert el. Családbarát intézkedéseik közé tartozik a rugalmas munkaidő, a részmunkaidős foglalkoztatás, a szolgálati lakás biztosítása, a dolgozók gyermekeinek nyári foglalkoztatása, valamint a közösségépítő programok szervezése is. Mentorprogramot indítottak az új dolgozók könnyebb beilleszkedése érdekében, a dolgozók részére telefonflotta kedvezményt, rekreációs szobát, iskolakezdési támogatást biztosítanak, valamint a családoknak gyermektáboroztatást, babaprogramot és közösségépítő családi napot szerveznek.

A Magyar Női Karrierfejlesztési Szövetség írta ki a Legjobb női munkahely - 2020 pályázatot, melyen a 250 főnél több foglalkoztatottal működő munkahelyek kategóriájában III. díjat megosztva a Karsai Holding Zrt. Székesfehérvár nyerte el. Az értékelési szempontok között kiemelten szerepelt a magánélet/családi élet és a munkahely érdekeinek összehangolása, a gyerekvállalásból visszatérő nők integrációja, vagy például az 50 év feletti nők életútprogramjának alakítása. Emellett a 2020-as év díjazottjainak kiválasztásakor a zsűri külön értékelte a világhírű hatását a munkavégzésre és a világhírű alatt alkalmazott hatékony jó gyakorlatokat.

Továbbra is törekedni kell a családbarát munkahelyek kialakítására és a címet már elnyert munkahelyek fenntartására.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
a krízis helyzetbe kerülő anyák és gyermekeik elhelyezésének körülményei, a Családok Átmeneti Otthonában a helyiségek száma és mérete kedvezőtlen	vizsgálni szükséges a Családok Átmeneti Otthona elhelyezésének lehetőségét más ingatlanon, a tárgyi feltételek bővítését, külső férőhelyek létrehozását pályázati források igénybevételeivel

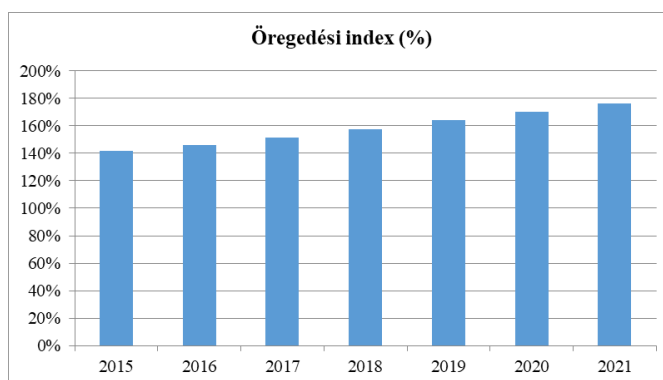

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index (TS 030)
	Fő	Fő	%
2015	18 799	13 289	141,46%
2016	19 307	13 250	145,71%
2017	19 750	13 054	151,29%
2018	20 368	12 919	157,66%
2019	21 055	12 826	164,16%
2020	21 588	12 669	170,40%
2021	21 892	12 404	176,49%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

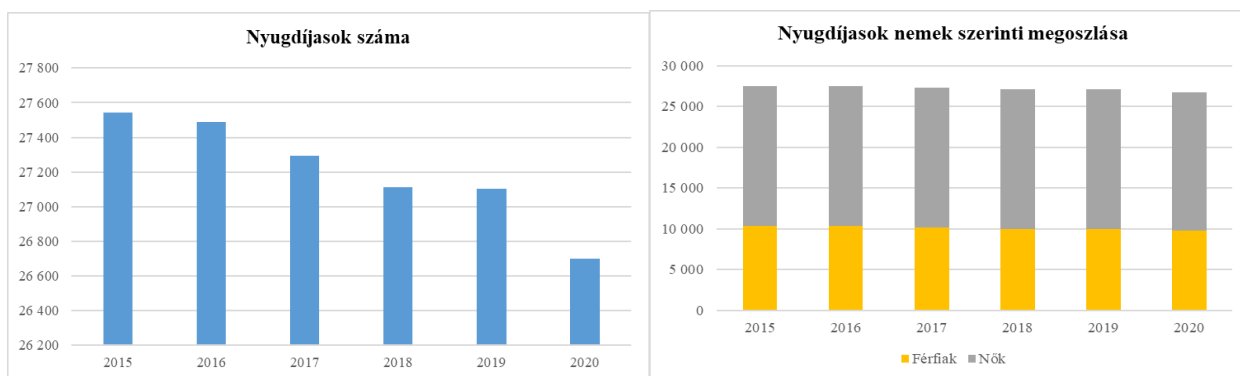

Az öregedés folyamatként kezelendő, nem köthető egy életkorhoz vagy eseményhez. Az öregedés nem a nyugdíjba vonulással, de nem is egy bizonyos életkor elérésével kezdődik. Az aktív öregedés az a folyamat, amely az egészség, a társadalmi részvétel és a biztonság lehetőségei között az optimális egyensúlyt megtalálja, hogy az emberek megtarthassák megszokott életminőségüket az öregedés folyamatában. Egyre több olyan háztartás van, amelyben idős személyek élnek. Minél idősebb személyről van szó, annál nagyobb az esélye annak, hogy az illető egyszemélyes háztartást tart fenn. A népesség öregedéséhez hozzájárul, hogy a születéskor várható élettartam és ezzel párhuzamosan az átlag életkor is növekszik mindkét nemet illetően. Székesfehérváron a 65 éven felüliek száma folyamatosan emelkedik, a 14 év alatti gyermekek száma pedig folyamatosan csökken, mely folyamat jól követhető az öregedési index változásán is. Az idősek jelentős hányadát fenyegeti az izoláció, a kirekesztődés veszélye, amely a betegségkockázatok növekedésével járhat. Az időskorúak anyagi, fizikai, egészségügyi, szellemi állapota nagyon heterogén. A 2001. évi népszámlálás adatai szerint Székesfehérváron 10.140, a 2011. évi népszámlálási adatok szerint már 13.692 egyszemélyes háztartás volt, mely nagyrészt az időskorúakat érinti.

A nagykorú gyermekek szülei iránti tartási kötelezettsége alkotmányos szinten is megjelent. Az Alaptörvény XVI. cikke a gyermekek szülei iránti felelősségviselését fejezi ki annak előírásával, hogy a nagykorú gyermekek kötelesek gondoskodni rászoruló szüleikről. Ugyanez a kötelezettség a családok védelméről szóló 2011. évi CCXI. törvény 14. §-ában is szerepel, amely szerint a nagykorú gyermeknek külön törvényben foglaltak szerint tartási kötelezettsége áll fenn azon szülőjével szemben, aki magát önhibáján kívül nem képes eltartani.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
	Fő	Fő	fő
2015	10 352	17 189	27 541
2016	10 334	17 155	27 489
2017	10 157	17 136	27 293
2018	9 986	17 126	27 112
2019	10 015	17 086	27 101
2020	9 798	16 901	26 699

Forrás: TeIR, KSH Tstar

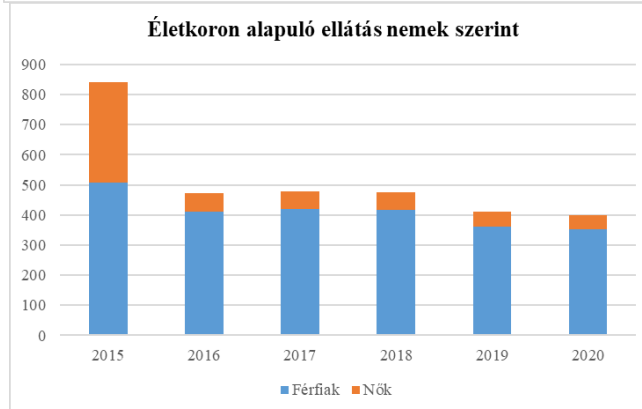
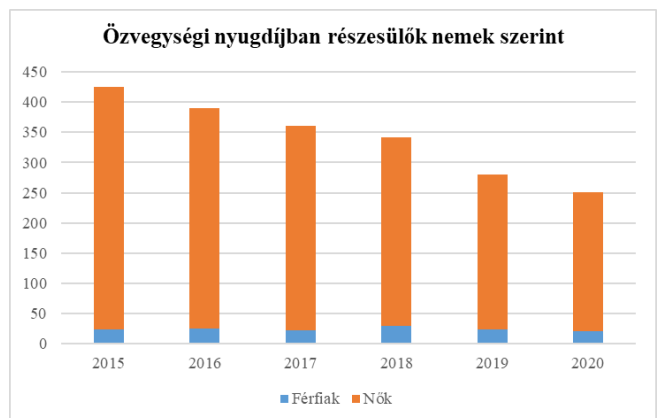
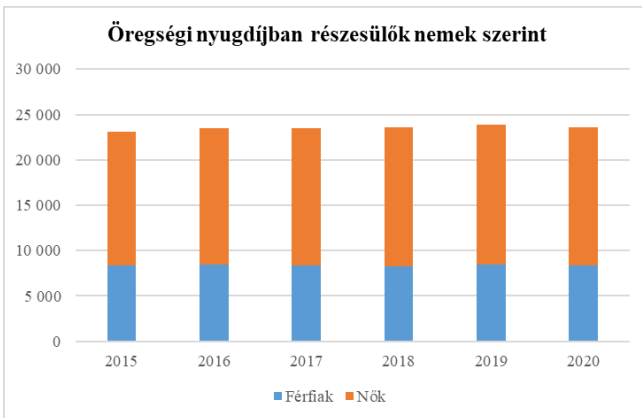

Az adatokból látszik, hogy a nyugdíjas nők száma magasabb a nyugdíjas férfiak számánál, amely annak is köszönhető, hogy a nők a 40 év szolgálati idő után járó karkedvezményes nyugdíj ellátást igénybe vehetik.

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (TS 134)
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2015	508	335	8 317	14 743	24	401	14
2016	411	63	8 447	15 076	25	365	17
2017	419	60	8 333	15 155	22	339	13
2018	416	59	8 300	15 277	30	311	14
2019	362	48	8 474	15 404	24	256	16
2020	352	47	8 325	15 305	21	230	18

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az időskorúak megélhetését elsősorban biztosító jövedelem az öregségi nyugdíj, illetve egyéb hozzátartozói nyugellátások. Az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás, melyben kevés személy részesül.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma évek óta lényegesen nem változik, egyenletesen a lakónépesség közel 30%-a. A nők száma viszont jelentősen magasabb a férfiak számánál, mely megfelel a lakónépességre vonatkozó általános demográfiai adatoknak. Sok nyugdíjas vállal munkát, egyrészt, mert nyugdíjából a megszokott életszínvonal fenntartása esetleg nehézségbe ütközik, másrészt, mert nyugdíjkorhatár elérése után is aktívan szeretnének élni, dolgozni a szellemi, egészségi állapotuk megőrzése érdekében. Az idősek munkaerő-piaci helyzetére vonatkozóan az Önkormányzat nem rendelkezik adattal.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

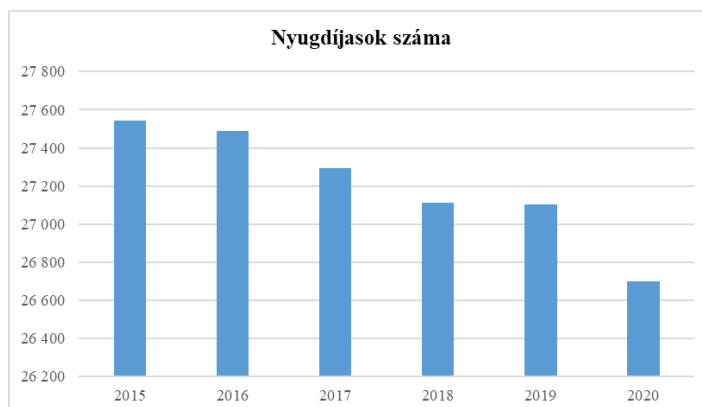
Nyilvántartott álláskereső száma	Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	összesen	1 856	1 414	1 262	1 206	1 290	1 633	1 220
41-45 év (TS 042)	Fő	181	145	135	150	153	214	119
	%	9,75%	10,25%	10,70%	12,44%	11,86%	13,10%	9,75%
46-50 év (TS 043)	Fő	186	137	124	109	113	188	129
	%	10,02%	9,69%	9,83%	9,04%	8,76%	11,51%	10,57%
51-55 év (TS 044)	Fő	201	129	114	98	117	154	109
	%	10,83%	9,12%	9,03%	8,13%	9,07%	9,43%	8,93%
56-60 év (TS 045)	Fő	285	199	157	120	119	174	148
	%	15,36%	14,07%	12,44%	9,95%	9,22%	10,66%	12,13%
61 éves, vagy a feletti (TS 046)	Fő	212	192	208	222	213	258	271
	%	11,42%	13,58%	16,48%	18,41%	16,51%	15,80%	22,21%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A munkanélküliek száma Székesfehérváron alacsony, 2021. évben 1.220 fő volt, melynek 43,27 %-a 50 év feletti korosztályból került ki. A rendelkezésre álló munkahelyek száma a városban jelentősen meghaladja a lakosság munkaképes korosztályának számát. Az 50 év feletti korosztály a munkaerőpiacon hátrányos helyzetben van. A munka világát jellemző technikai fejlődés, a munkáltató részéről a munkavállaló felé jelen lévő folyamatos képzési igény, rugalmassági elvárások, életúton belüli szakmaváltás képessége olyan elvárásokat támaszt a munkavállalók irányába, amely a társadalom sérülékenyebb csoportjában gyakrabban eredményez munkanélküliséget.

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma (Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
	Fő	Fő	Fő
2015	10 352	17 189	27 541
2016	10 334	17 155	27 489
2017	10 157	17 136	27 293
2018	9 986	17 126	27 112
2019	10 015	17 086	27 101
2020	9 798	16 901	26 699

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 65. éven felüli lakosság száma évről évre nő, míg a nyugdíjasok száma lassú mértékben ugyan, de csökkenő tendenciát mutat, tehát egyre kevesebben mennek nyugdíjba 65. életévet megelőzően.

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közigazgatásokban, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen

Az Önkormányzat támogatja Székesfehérváron működő nyugdíjas szervezetek munkáját – köztük az ALBA REGIA Nyugdíjas Egyesületet, amely 18 nyugdíjas klubot működtet –, azzal a céllal, hogy a város nyugdíjasait összefogva széleskörű segítséget tudjanak nyújtani az idősök mindennapjaiban. A klubok célja a többségében egyedül élő, idős és magányos emberek segítése, számukra a tartalmas időtöltés biztosítása, mindennapi életük minőségének javítása. Az egyesületek többek között szociális látogatásaikkal, klubjaikban kulturált szórakozással, ismeretterjesztéssel, szolgáltatóház működtetésével, jogi- és társadalombiztosítási tanácsadással állnak a nyugdíjasok szolgálatára.

A város egész területét lefedő nyugdíjas klubokban hetente találkozhatnak a klubtagok, ahol sokszínű programokat nyújtanak az időseknek: közös kirándulások, játékos vetélkedők, pl.: farsangi, nőnap, anyák napi, karácsonyi ünnepekhez köthető rendezvények, időseket érintő, foglalkoztató témájú előadások.

Székesfehérváron a nyugdíjasok, az időskorúak részére rendszeresen szervezett városi programok, rendezvények:

- Városi Nyugdíjas Karácsony
- Nyugdíjas Ki Mit Tud vetélkedők
- Idősek Világnapja alkalmából szervezett műsoros rendezvények
- „Nyitott tornaterem” program

Az Önkormányzat az Idősügyi Tanács javaslata alapján két alkalommal (2008. és 2018. évben) is átvehette a Szociális Miniszter és a Belügyminiszter által alapított Idősbarát Önkormányzat Díjat.

Székesfehérváron is látható, hogy a 65 év feletti emberek szeretnék jó körülmények és rugalmas keretek között még dolgozni, szeretnék közösségekben lenni. A munkajogot érintő módosítással jelentős kedvezmények mellett lehetőség nyílik visszatérni a foglalkoztatási piacra vagy éppen megbízási szerződéssel munkát vállalni. Az elmúlt évek tapasztalata azt mutatja, a nyugdíjas szövetkezetek megalakítása jó kezdeményezés volt. A nyugdíjasok foglalkoztatásának kiszélesítése hathatós segítséget nyújtott a munkaerőhiány probléma kezelésére. A városban több közérdekű nyugdíjas szövetkezet működik, melyeken keresztül lehetővé válik a munkavégzés a nyugdíjas korosztály számára.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

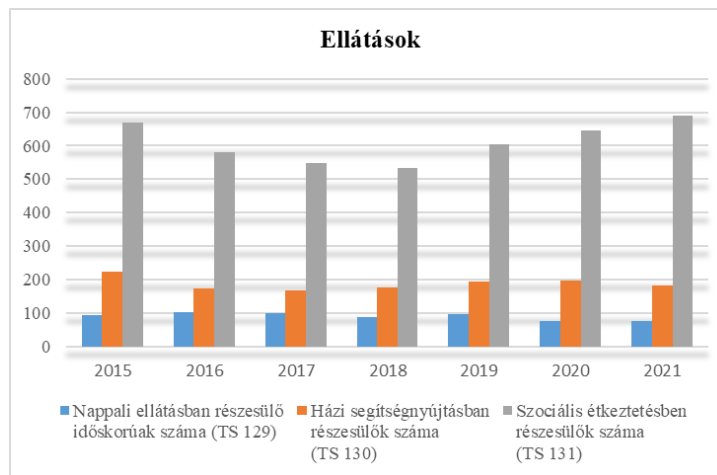
Az Önkormányzatnak erre vonatkozóan adata, információja nincs. A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz. Az erre vonatkozó szakirodalom szerint az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb elérik őket.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2015	18 799	95	223	670
2016	19 307	103	173	581
2017	19 750	99	169	548
2018	20 368	89	175	533
2019	21 055	98	194	603
2020	21 588	77	198	645
2021	21 892	77	182	690

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Székesfehérváron az idősek számára valamennyi szociális alapellátás biztosított. A Kossuth Zsuzsanna Szociális Intézmény biztosítja a város különböző részein elhelyezkedő négy telephelyén működő Gondozási Központján keresztül az idősek nappali ellátását, a házi segítségnyújtást és szociális konyha formájában az étkeztetést, mely szolgáltatások valamennyi igényt ki tudnak elégíteni.

Székesfehérvári ellátási területtel nem önkormányzati fenntartású intézményként házi segítségnyújtást nyújt a Tábita Alapszolgáltatási Központ, valamint a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a Fejér Megyei Integrált Szociális Intézménynél igényelhető.

Szociális étkeztetést a Kossuth Zsuzsanna Szociális Intézményen kívül a Baptista Szeretetszolgálat Országos Szociális Segítő Központ, valamint a Kríziskezelő Központ biztosít.

Az Alba Bástya Központ a családsegítés keretében nyújt segítséget a szociális és mentálhigiénés problémák vagy egyéb krízishelyzetek miatt segítséget igénylő személyeknek, családoknak, az ilyen helyzethez vezető okok megelőzéséhez, a krízishelyzet megszüntetéséhez, valamint az életvezetési képesség megőrzéséhez.

Az Alba Bástya Központ a járványügyi veszélyhelyzet alatt a kötelező házi karanténban lévőknek és a 70 év feletti időseknek is segített, mely során adományokat vittek, bevásároltak, intézték a gyógyszerek kiváltását, a telefonos vagy személyes kapcsolattartást igénylő ügyeket.

A városban mind az egészségügyi alapellátáshoz, mind a szakellátáshoz való hozzáférés valamennyi korosztály számára teljeskörűen biztosított (részletesen lásd: a 3.6. a) pontjában leírtakat).

Az idős személyek egészségi állapotának javítását segítik az ingyenes és nyílt egészségügyi szűrőnapok, szűrőprogramok, online foglalkozások, valamint az EFI egészségfejlesztő programjai.

Az Önkormányzat a székesfehérvári Árpád Fürdő szolgáltatásainak igénybevételéhez vissza nem térítendő támogatást nyújtott, mely segítségével a székesfehérvári nyugdíjasok a fürdők szolgáltatásait 50 %-os kedvezménnyel vehették igénybe. 2021. évben összesen: 932 kedvezményes belépőjegy vásárlása történt.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Székesfehérváron a kulturális és közművelődési szolgáltatások teljes köréhez bárki hozzáférhet (részletesen lásd: 3.7 a) pontjában foglaltakat).

Az idősebb korosztályhoz tartozó mozilátogatók körében nagyon népszerű a Szépkorúak szerdája program, mely keretében a szépkorú nézők figyelmét felkeltő filmet tűznek műsorra a Barátság Moziban. A kedvezménykártya kiváltása ingyenes, akinek már birtokában van, a mozi honlapján és pénztárában is kedvezménnyel válthat jegyet a vetítésekre.

c) idősök informatikai jártassága

Az idősebb korosztály sok tekintetben bizonytalan az internet használatában, ezért is fontos, hogy különböző fórumokon, tanfolyamokon információhoz jussanak, és feltehessék kérdéseiket személyesen is. Az internet világáról az érdeklődő nyugdíjasok közművelődési intézmények, alapítványok vagy egyesületek által szervezett tanfolyamok keretében szerezhetnek ismereteket.

Többnyire civil szervezetek kezdeményezésére indulnak az időskori informatikai akadálymentesítést célzó tanfolyamok, ahol az internetről, a közösségi oldalakról, a netbankról és az online ügyintézésről, a szolgáltatások használatát segítő alkalmazásokról esik szó. A Vízivárosi Lakóközösségi Információs és Szolgáltató Iroda rendszeresen szervez internet és okostelefon használati tanfolyamokat, melyeken az érdeklődő nyugdíjasok vesznek részt. A mindennapi élet megkönnyítése mellett kiváló agytorna is mind a tanfolyam, mind az internet használata, emellett közösségerősítő szerepet is betölt.

d) a generációk közötti programok

Az Önkormányzat generációk közötti együttműködéssel kapcsolatos feladatokat ellátó tanácsnoka az alábbiakban segíti a lakosságot:

- véleményt nyilvánít ifjúsági, idősügyi kérdésben, közreműködik ezen önkormányzati feladatok előkészítésében, meghatározásában és végrehajtásában,
- kapcsolatot tart az Idősügyi Tanáccsal, más idősügyi és ifjúsági szervezetekkel,
- figyelemmel kíséri a város által szervezett idősügyi, ifjúsági és gyermek rendezvényeket, táborokat, segíti a Diáktanács munkáját,
- figyelemmel kíséri az idősök, a gyermek és ifjúsági korosztály élethelyzetét.

A városban zajló széleskörű programok, rendezvények valamennyi városlakót igyekeznek megszólítani, melyeknek jelentős szerepük van a városban élők közötti kohézió, a helyi identitás erősítése, a hagyományok továbbadása mellett az idősök iránti szolidaritás, tisztelet és szükség szerinti segítségnyújtás szerveződése tekintetében is.

6.4 Az idősöket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A Gondozási Központok nappali ellátást nyújtó szolgáltatásainak szervezése során figyelembe veszik a programok megválasztásánál az idősök életkorral járó sajátos igényeit, mely során az ellátottak részére sajtótermékeket, könyveket, kártya- és társasjátékokat, a kézműves foglalkozásokhoz szükséges eszközöket biztosítanak. Ünnepekhez kötődő programokat szerveznek: farsangi multság, nőnap, húsvét, anyák napja, névnapok, születésnapok megtartása, idősök világnapja, mindenszentek és halottak napján megemlékezés, mikulás, karácsony. Készségfejlesztő foglalkozásokat tartanak, szellemi, ügyességi vetélkedőket, kirándulásokat, múzeumlátogatásokat szerveznek számukra.

Egészségmegőrző programok keretében ingyenes és nyílt szűrőnapokon, az egészséges életmód népszerűsítését szolgáló programokon az idősebb korosztály gyakran vesz részt, hiszen esetükben is gyakori szív- és érrendszeri megbetegedések, a cukorbetegség, melynek tünetei, szövődményei csökkentése életmódváltással megelőzhetőek, csökkenthetőek.

Az Önkormányzat kezdeményezésére és működtetésében a „Nyitott tornatermek” program keretében az idősebb korosztály számára is díjmentes sportolásra van lehetőség.

Az Önkormányzat évente megrendezi az Idősök Világnapját és a Városi Nyugdíjas Karácsonyt, melyeken a város köszönetét fejezi ki a szépkorúaknak egész éves munkájukért, támogatásukért.

A nyugdíjas egyesületek is színes programokat kínálnak az idősebb korosztálynak az érdeklődésüknek megfelelő klubokban - kezdve a Székesfehérvári Rejtvényfejtő Klubtól a Székesfehérvár Városi Természetbarát Szövetségig -, számos lehetőségük van a kellemes időtöltésre, kikapcsolódásra, feltöltődésre. Az Önkormányzat ezen szervezetek működéséhez, programjaik megvalósításához a költségvetéséből támogatást biztosít.

Az időseket érintő szociális szolgáltatások tekintetében több igény fogalmazódott meg a demenciával élők és hozzátartozóik részéről. Az igény alapján olyan szolgáltatást szeretnének, mely lehetővé teszi, hogy a demenciával élők a lehető legtovább a saját otthonukban maradhassanak, segítsék az önálló életvitelt. A szociális és egészségügyi ellátásban dolgozók tapasztalatai azt mutatják, hogy a demencia felismerése nem vagy alig történik meg a korai szakaszban, ami jelentős mértékben nehezíti a hatékony beavatkozást. Általánosan jellemző, hogy a lakosság körében alig ismert betegségről van szó. A diagnózis felállítását követően sokként zúdul az információ a betegre és családjára, nem rendelkeznek releváns tudással és ehhez kapcsolódóan arról sincs ismeretük, hogy hol kaphatnak megfelelő segítséget. A családok és az idősödő generáció nem készül tudatosan arra, hogy a betegséggel érintetté válhatnak és ennek hatására élethelyzetük jelentősen megváltozik. A szakemberek ismeretei és cselekvési lehetősége is korlátozott. A probléma összetettségét tekintve olyan komplex program adaptációja került megtervezésre és valósult meg Székesfehérváron, mely képes választ adni a különböző szükségletekre és hozzájárul a szolgáltatási rendszer reformjához. A projekt, a szakmai tevékenység három alprogramon keresztül valósult meg (Társadalmi érzékenyítés alprogram, Család és társadalom alprogram, Szakmacsoportok alprogram). Székesfehérváron a projekt keretében megvalósult eredmények: Demencia Információs Órák – DIÓ (képzés a demenciával élők hozzátartozói számára), szakemberek közötti interprofesszionális együttműködés (Lokális Interprofesszionális Protokoll), számos nagy Alzheimer-világnapi rendezvény az Önkormányzat, a Székesfehérvári Egyházmegye, valamint a Katolikus Szeretetszolgálat közös szervezésében.

Az idősek jól-létéért, mentális egészségének és fizikai aktivitásának megőrzéséért indították a WelloSyst című programot Székesfehérváron. A projektet a Civil Centrum Közhasznú Alapítvány és a Budapesti Corvinus Egyetem Gazdaságelemzési és Közpolitikai Kutatóközpont valósítja meg az ALCOA Alapítvány támogatásával 2023 augusztusáig.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
az egyre idősödő városban a demenciában szenvedők száma is egyre magasabb, akik saját otthonukban szeretnének maradni minél hosszabb ideig és ehhez szükséges számukra és a családtagjaik számára a megfelelő támogatást biztosítani	a civil, az egyházi szervezetekkel és állami szervekkel együttműködve meg kell vizsgálni, hogy pályázati lehetőségek igénybevételel a demenciában szenvedőknek és hozzátartozóiknak milyen segítő támogatás nyújtható
a Rákóczi utcai idősek otthonában az elhelyezés zsúfolt, egyes lakószobákban nem biztosított az egy főre jutó minimum 6 m ² , valamint a maximum 4 fő elhelyezése sem érvényesül	meg kell vizsgálni az idősek otthonában lévő lakószobák méreteit és a jelenlegihez képest magasabb színvonalú elhelyezési feltételek biztosítása érdekében felül kell vizsgálni a lakószobákban a férőhelyek számát
az idősek körében kiemelt figyelmet kell fordítani az egészségmegőrzésre	az önálló életvitel minél hosszabb ideig való megőrzése érdekében a prevenció és szűrőprogramokba való ingyenes részvétel, a „Nyitott” tornaterem program fenntartása az Önkormányzat mindenkori költségvetésének a függvényében
az idős személyek támogatásra szorulnak az önálló életvitelükben	a civil szervezetek támogatása az idős személyek mindennapjainak a segítése érdekében az Önkormányzat mindenkori költségvetésének a függvényében
időskorúakat segítő szervezetek támogatás igénye	a Társadalmi Felelősségvállalási Alapból az időskorúakat segítő szervezetek támogatása

figyelemmel kell lenni az időseket ellátó épületek hosszú távú fenntarthatóságára

az időseket ellátó önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése a pályázati lehetőségek függvényében

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

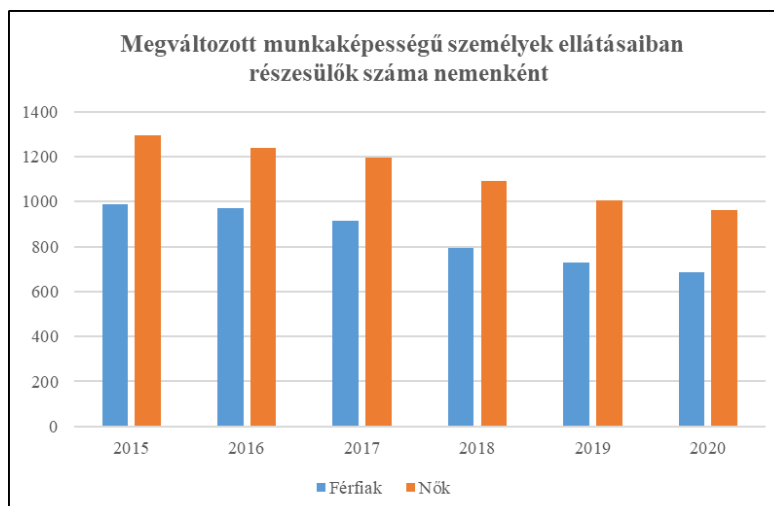
A fogyatékkal élő embereket a társadalomban az egyik leghátrányosabb helyzetű csoportnak tekinthetjük, mivel az érintettek kedvezőtlen egészségi állapota mellett a társadalmi körülményeikben is számos nehézséggel küzdenek, melyek egyfelől jelentősen befolyásolják a mindennapi életüket, másfelől a társadalom által elfogadott normákhoz való igazodást is.

A fogyatékkal élők számáról az Önkormányzat nem rendelkezik pontos adatokkal.

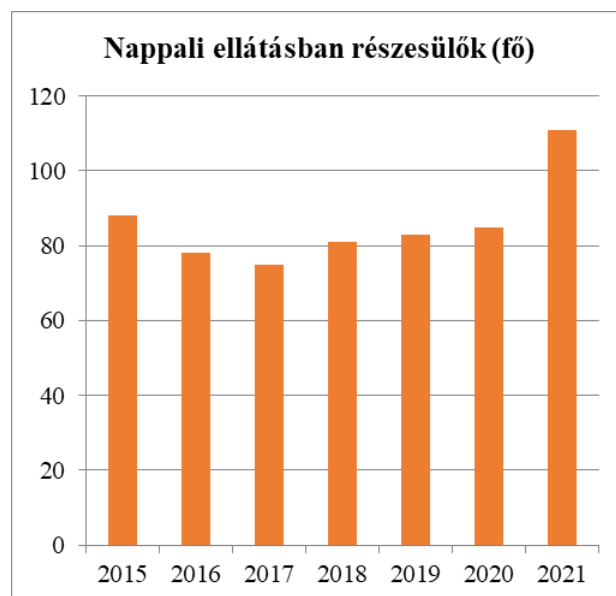
7.1.1 számú táblázat – Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma – Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma – Nők (TS 062)	Összesen
	Fő	Fő	Fő
2015	990	1 294	2 284
2016	970	1 239	2 209
2017	916	1 195	2 111
2018	794	1 091	1 885
2019	727	1 004	1 731
2020	684	960	1 644

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat – Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
	Fő
2015	88
2016	78
2017	75
2018	81
2019	83
2020	85
2021	111

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A fogyatékos személyek részére a Frim Jakab Képességfejlesztő Szakosított Otthon 35 férőhelyen nappali ellátást, valamint 10-10 férőhelyen fogyatékos személyek gondozóháza és fogyatékos személyek otthona ellátást biztosít.

A városban fogyatékos személyek részére nappali ellátást nyújtó, nem önkormányzati intézmények:

- Napraforgók Háza: 30 férőhely,
- Szent Kristóf Ház Fogyatékkal Élők Nappali Intézménye (a továbbiakban: Szent Kristóf Ház) 60 férőhely,
- Viktória Rehabilitációs Központ 30 férőhely.

A Viktória Rehabilitációs Központ a 30 férőhelyes nappali ellátása mellett 12 férőhelyen biztosít fogyatékos személyek gondozóháza elhelyezést, valamint 10 férőhelyen fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthonát.

a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás

A fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezetet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását, felvételi eljárásnál az egyenlő esélyű hozzáférést.

A fogyatékkal élők részére munkalehetőséget biztosít a járadékból, rokkantnyugdíjból élőknek, hogy munkájukkal javíthassák életkörülményeiket, valamint megmutathassák, hogy nem kevesebbek, legfeljebb csak mások, és hasznos, értelmes, alkotó munkára képesek, akik nemcsak értéket teremtve működnek közre a nemzetgazdaság fenntartásában, de alkalmazásuk csökkenti a szociális támogatások költségeit és visszaszoríthatja a szegénységet is. Az Önkormányzat is felkarolja, támogatja és ösztönzi azokat a programokat és kezdeményezéseket, amelyek a fogyatékossgal élő emberek társadalmi integrációját szolgálják.

Székesfehérváron az Alba Civitan Rehabilitációs Nonprofit Közhasznú Korlátolt Felelősségű Társaság (a továbbiakban: Alba Civitan Nonprofit Kft.) az Önkormányzat jelentős anyagi támogatásával fontos feladatot lát el azzal, hogy a megváltozott munkaképességű, fogyatékkal élő személyek részére munkaalkalmat teremt, mellyel segíti a hátránnyal élő emberek munkába állítását és munkában tartását, biztosítva ezzel az esélyegyenlőséget, az emberi jogok érvényesítését.

A FŐKEFE Közhasznú Nonprofit Kft. 2022. évben Székesfehérvár, Zombori út 22. szám alatt átadott új üzeme 75 székesfehérvári és térségbeli megváltozott munkaképességű munkavállalónak nyújt rehabilitációs célú foglalkoztatást és kiszámítható jövedelmet. Az üzem létrehozását az Önkormányzat anyagilag támogatta. Az üzemben a munkavállalók képességeiknek megfelelően irodai- és háztartási papírtermékek gyártásában, seprű- és kefégyártásban, csomagolótechnikai és kézműves termékek előállításában, összeszerelési munkákban vesznek részt.

Az Alba Mentor Humán Szolgáltató Alapítvány a megváltozott munkaképességűek érdekében tevékenykedik. Segít a munkáltatóknak a kiválasztásban, információhoz jutásban és a felkészítésben. Segíti a munkavállaló beilleszkedésének folyamatát, folyamatos mentori támogatással a tanulási időszakban, majd utánkövetéssel. Segítik a vállalatok társadalmi szerepvállalásban való aktív részvételét, és egy befogadó környezet kialakítását. Megmutatják, hogy az integráció lehetőségével gazdasági és társadalmi szempontból előnyöket lehet kovácsolni. Felmérik azokat az átadható feladatokat, melyeket az új munkavállaló megfelelő mentori segítséggel el tud látni, ezáltal gyorsabbá és hatékonyabbá téve a működést.

Az Önkormányzat jelentős anyagi támogatásával a Mozcassérültek Fejér Megyei Egyesülete a Fejér megyében élő mozgássérülteket és családtagjaikat segítik a rehabilitációs szolgáltatás elérésében azért, hogy csökkenjenek a rokkantságukból fakadó nehézségeik, hátrányaik, így mind teljesebb életet élhetnek. A fenntartásában működő Viktória Rehabilitációs Központ az arra rászorulóknak részére különböző egészségügyi rehabilitációs szolgáltatásokat (fizioterápia, gyógytorna, gyógymasszázs) nyújt, megváltozott munkaképességű mozgássérültek foglalkoztatását, foglalkoztatási rehabilitációját végzi. Mindezek mellett számítógépes tanfolyamokat tart és kulturális, szabadidős programokat is szervez.

A székesfehérvári Hatpötyös Étterem Magyarország második olyan étterme, ahol megváltozott munkaképességű és sérült emberek dolgozhatnak. A munka jellegéből adódóan segíthet a többségi társadalomnak abban, hogy megismerje, elfogadja, megértse társait, hidat képezhet az ép és a fogyatékos emberek között. A Hatpötyös Étterem azzal a céllal jött létre, hogy értékteremtő tevékenységet biztosító környezetet hozzon létre a sérült emberek számára.

A Székesfehérvári Egyházmegyei Karitasz fenntartásában működő Szent Kristóf Ház Fejér megye területére kiterjedő 35 fős foglalkoztatót hozott létre a fogyatékkal élő személyek részére.

b) munkavállalást segítő lehetőségek

Székesfehérváron a fogyatékkal élők munkavállalását segítő tevékenységeket lásd részletesen a 7.1.b) pontban.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az Önkormányzat erre vonatkozóan nem rendelkezik adatokkal, a foglalkoztatás területén hátrányos megkülönböztetésről nincs tudomása.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A fogyatékos személyek számára, tiszteletben tartva önrendelkezésüket, szabadságukat, meg kell adni az önálló döntés lehetőségét az életük minden területére kiterjedően. A támogatott lakhatási forma, mint a személyes gondoskodás egyik ellátási formája, hozzásegíti a fogyatékos személyeket az önálló életvitel fenntartásához. A városban működő Székesfehérvári Egyházmegyei Karitasz fenntartásában lévő Szent Kristóf Ház a fogyatékos személyek részére 12 férőhelyes támogatott lakhatás szolgáltatást biztosít, mely Székesfehérvár, Udvarhelyi út 19. szám alatt a különböző fogyatékos személyek közül a 30-45 év közötti értelmileg akadályozottaknak nyújt lehetőséget a minél önállóbb élet feltételeinek megteremtésében. Az épület kialakítása lehetővé teszi, hogy 6 szobában 12 fő lakhasson, biztosítva a személyes életteret számukra. A nappali, konyha, terasz, udvar, kert, egyben a közösségi együttlétre, szabadidős programok megrendezésére is alkalmas tereket nyújt.

Az Önkormányzat 8 db korszerűsített akadálymentesített lakást alakított ki, melyekbe mozgásukban akadályozott személyek lakhatását tudja biztosítani.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Az Önkormányzatnak a pénzbeli és természetben nyújtott szociális-, család- és gyermekvédelmi ellátások biztosításának szabályairól szóló 10/2015. (II.27.) önkormányzati rendelete célzottan fogyatékos személyek részére nyújtandó támogatási formát nem tartalmaz, azonban szociális rászorultság esetén pénzbeli és természetben nyújtott ellátásként települési támogatás, családvédelmi kedvezmény és önkormányzati lakbértámogatás állapítható meg. Rendkívüli települési támogatás többek között szociális, családvédelmi, gyermekvédelmi krízistámogatásként nyújtható. Szociális veszély- és válsághelyzet esetén biztosított eseti települési támogatások:

- lakhatást segítő támogatás,
- gyógyszereltámogatás,
- foglalkoztatást segítő támogatás,
- gyermekvédelmi támogatás,
- közlekedőképesség javítását segítő támogatás,
- rehabilitációt segítő támogatás,
- hátralécsökkentési támogatás,
- ápolási támogatás.

Rendszeres települési támogatások:

- családvédelmi kedvezmény,
- önkormányzati lakbértámogatás.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése

Az egészségügyi és rehabilitációs ellátások a városban teljeskörűen elérhetőek. Az egészségügyi alap- és szakellátáson belül a fogyatékkal élők részére is elérhetően működik a reumatológiai szakrendelés, a gyógytorna, fizioterápia stb.

A Kórház Mozgásszervi Rehabilitációs Osztályán két tornaterem, fizioterápiás és hidroterápiás helyiségek állnak rendelkezésre, ahol mozgásszervi utókezelés, gondozás, komplex rehabilitáció történik.

Az Aquafitness (vízitorna) Székesfehérváron a Csitáry G. Emil Városi Uszodában vehető igénybe. Mozgásszervi rehabilitációval több egészségügyi vállalkozás is foglalkozik a városban.

Magyarországon elsőként Székesfehérváron rendezte meg 2022. évben az Akadályok nélkül című, átfogó sport- és szabadidőnapot az Internet Szolgáltatók Tanácsa, a HunCERT és a Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézet, ahol a látássérült emberek közreműködésével az egészségben élő érdeklődők különféle sport- és informatikai eszközöket, parasportágakat próbálhattak ki.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Székesfehérváron a középületek egy részénél nem, vagy csak részben megoldott az akadálymentesítés, melynek elsősorban épületszerkezeti okai vannak. Több középület örökségvédelmi szempontból is érintett, hiszen a történelmi épületek utólagos akadálymentesítése nem mindig kivitelezhető. A Kégl György Városi Egészségügyi Program és a Nagy Sándor Városi Idősothtoni Program keretében felújított közintézmények akadálymentesítése teljes mértékben megoldott, és az Önkormányzat az új beruházások során az épületek kialakítása, megközelítése és használata tervezésekor figyelembe veszi a mozgásában korlátozott, a hallássérült, a gyengénlátó vagy értelmi fogyatékos személyek igényeit.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A fogyatékos személy számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékos személyeket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak. Székesfehérvár közintézményeiben az elmúlt években számos fejlesztést valósítottak meg, melyek során nagy hangsúlyt fektettek az esélyegyenlőségre, az akadálymentesítésre. Ennek ellenére a középületek akadálymentesítése csak részben, főként a mozgásszervi fogyatékosok számára megoldott. Az épületek felújítása során az akadálymentesítés érdekében új liftek kerültek beépítésre, valamint lépcsőlift segíti a mozgássérült emberek intézményekbe történő bejutását, közlekedését egyes orvosi rendelőben, szociális intézményben, valamint állami közintézményekben.

- 2015. évben a Mészöly Géza utcai orvosi rendelő felújítása során a belső nyílászárók méreteit az akadálymentesítés előírásaihoz igazították, felújították az emeleti vizesblokkokat, ahol az alapvezetékek cseréje is megtörtént, elkészült egy akadálymentes WC, valamint új lámpák is kerültek az épületbe. Az emeleti szint akadálymentesítése a homlokzathoz kapcsolódó lift beépítésével valósult meg.
- 2016. évben az egykori Palotai kapunál látássérülteket segítő alkotást avattak fel. A történelmi belváros tapintható térképét a Székesfehérvári Első Lions Club és az Önkormányzat állíttatta.
- 2016. évben indult a Belvárosi Brunszvik Teréz Óvoda Tulipános Tagóvodájának, valamint a Mesevilág Bölcsődének (akkori nevén: 3. számú Bölcsőde) a felújítása. A beruházás keretében nemcsak energiatakarékosabb, hanem a kisgyermekek mindennapjait komfortosabbá tévő fejlesztések valósultak meg, mely többek között a villanyvezetékek és szerelvények cseréjét, kapacitásbővítését, a radiátorok cseréjét, a fűtésrendszerek átalakítását, valamint a két épület fűtési rendszerének szétválasztását, így egy hőközpont kialakítását foglalta magában. Megvalósult a régi, rossz állapotú külső nyílászárók cseréje, a tetők vízszigetelése, valamint az épületek homlokzatának hőszigetelése. A belső terekben nyílászáró-, padlóburkolat- és álmennyezet-cseréket végeztek a szakemberek, valamint gipszkarton válaszfalak és előtétfalak építése és festése történt. Az épületekben akadálymentes vizesblokkok kerültek kialakításra.
- 2017. évben felújításra került a Farkasvermi utcai háziorvosi rendelő. A felújítás keretében többek között akadálymentes vizesblokk és új, udvarra nyíló bejárat került kialakításra.
- 2018. évben az Öreghegyen egy szabadidőpark és sétány kialakítása keretében megépült a rekortános futópálya, műfüves focipálya, kosárlabdapálya, rehabilitációs kondipark, fitnesspark, kondipark, játszótér, sétány a Túrósáki úttól egészen a Bártfai utcáig, az akadálymentes vizesblokk a szabadidőpark területén, a vizesblokk csere a Pozsonyi úti időszakos piac területén, valamint megtörtént az utcabútorok elhelyezése. Kieépítésre került a térfigyelő kamerarendszer, továbbá a vizesblokk ellátását szolgáló vízvezeték és a szennyvízcsatorna. A területre növényeket és 83 facsemetét telepítettek.

A Rákóczi Utcai Óvoda felújítása során a tető hő- és vízszigetelésére, a régi rossz állapotú külső nyílászárók cseréjére, az épület homlokzatának hőszigetelésére, valamint napelemek felszerelésére került sor. A felújítás során a villanyvezetékek és szerelvények cseréje, a fűtésrendszer korszerűsítése és a radiátorok cseréje is megtörtént. A belső terekben – ahol szükséges volt – a nyílászárók, a padlóburkolat cseréjére és festésére került sor, valamint elkészült az épület akadálymentesítése lift kialakításával. Az épület bejáratánál külső rámpa készült, és a járda felújítására is sor került. A játszóudvar területe is megújult, és új háromtornyos kalandvár játszóeszközt telepítettek.

- 2019. évben felújításra került a székesfehérvári Batthyány utcai orvosi rendelő, mely során teljesen akadálymentesítetté vált.
- A Százszorszép Bölcsőde és az Ybl Miklós Lakótelepi Rendelő épületének felújítása során az épület teljes homlokzata megújult és hőszigetelést kapott, kicserélték a nyílászárókat, vidám színekkel tarkították az attikafalat. A Százszorszép Bölcsődében az elektromos és fűtésrendszer felújítása mellett megtörtént a nyílászárók cseréje, a tető- és homlokzat szigetelés, illetve akadálymentes vizesblokkokat alakítottak ki. A rendelőben teljes belső felújítás és átalakítás történt.
- 2020. évben fejeződött be a Palotavárosi tavaknál a sport- és szabadidőközpont kivitelezése. A fejlesztés kiszolgálja a városlakók egészséges életér iránti igényét, valamint biztosítja a kulturált környezetet a szabadidő aktív eltöltéséhez. Épült fitnesspark, kondipark a fogyatékkal élők számára is, KRESZ tanpálya, játszótér kicsiknek és nagyobb gyerekeknek egyaránt. Fejlesztették a közműveket is közvilágítással, a sportpályák megvilágításával és kamerarendszerrel. A szabadidőpark területén két vizesblokk épült, melyekben mozgáskorlátozott WC és pelenkázó is biztosított.
- 2021. évben felújításra került az Alba Bástya Központ új székhelye, mely során az épület akadálymentesítése keretében az ingatlan előtt és a belső udvaron 1-1 akadálymentes parkoló létesült, ahonnan megfelelően kialakított közlekedőfelületeken és az előírásoknak megfelelő méretű nyílászárókon keresztül, biztonságosan megközelíthető az épület. A belső terekben az akadálymentes közlekedéshez új személyfelvonót és emelőberendezést telepítettek, valamint új, mozgáskorlátozottak számára kialakított vizesblokk készült. Az infokommunikációs kialakítás során is figyeltek a fogyatékkal élőkre: eligazító táblák, a látássérülteket speciális burkolati jelek segítik, a helyiségek neveit Braille-írással is feltüntették, a hallássérültek számára pedig hangerősítő rendszerrel biztosítják a tájékozódást.
- 2018-2021. között egyes önkormányzati óvodák udvara korszerű, a gyermekek mozgásigényét kielégítő és testi fejlődésüket elősegítő, biztonságos játékokkal való ellátása valósult meg a játszóudvarok továbbfejlesztésével, mozgáskoordinációt fejlesztő és egyéb csoportos foglalkozásokra használható külső játékok telepítésével.
- 2022. évben a Szent István Király Múzeum megújult Rendház épületében a terem kialakításának köszönhetően a kiállítások kerekesszékekkel is megközelíthetőek, a szintek között lift segítségével lehet közlekedni.

Megvalósult a Szekfű Gyula utcai orvosi rendelő teljes felújítása, melynek keretében 3 állomásos lift épült, a bejárat és a vizesblokkok is akadálymentesek lettek, az eligazító táblák mellett a hallássérültek számára hangerősítő rendszer biztosítja a kommunikáció és a tájékozódás zavartalanságát, a látássérülteket pedig speciális burkolati jelek, tájékoztató táblák segítik.

A Zöld Város - Fehérvár Tüdeje II. ütem projekt keretében a város területén parkosítás, valamint gazdaságélénkítő tevékenységként kiszolgáló létesítmény kialakítása valósult meg, akadálymentes vizesblokk és kereskedelmi-szolgáltató funkciójú épület építésével, a működtetéshez szükséges tárgyi eszköz beszerzésekkel együtt. A projekt tartalmazta a teljes rétegrendjében vízáteresztő burkolatú gyalogos sétányok létesítését, parkolók kialakítását, valamint a közművesítést.

- A Mancz János Mini Bölcsőde felújított, akadálymentesített és korszerű épületben biztosítja az ellátást 32 férőhelyen a bölcsődéskorú gyermekeknek – köztük a sajátos nevelési igényű kisgyermeknek –, mely nagy segítséget nyújt a kisgyermekes, dolgozó szülőknek.
- 2023. szeptemberében nyitja meg kapuit az új, 56 férőhelyes bölcsőde Maroshegy városrészen zöldmezős beruházásként. Az épületrészeket – a konyhát, az irodai és mozgáskorlátozott vizesblokkot, valamint a 2-2 csoportos nevelési-gondozási egységeket – egy közlekedőfolyosó köti össze. Három darab, gömb formájú szoba is helyet kapott, ezek sósobaként, mozgásfejlesztő helyiségként, előtérként fognak funkcionálni. Épül normál főzőkonyha, továbbá olyan egység, ahol glutén- és laktózérzékenyeknek készülnek az ételek.

Székesfehérvár honlapja felolvasóprogrammal segíti a látássérülteket az ott megjelenő, a lakosság széles körét érintő információhoz való hozzáférésben.

A Palotavárosi szabadidő parkon belül kialakításra került a kerekesszékekkel használható integrált fitnesspark, valamint olyan hinták, amit biztonságosan használhatnak mozgássérült gyerekek. Az eszközök gumiburkolatú talajon kerültek elhelyezésre, melyek mellett akadálymentesen megközelíthető vizesblokk is található.

Játszótér-felújítási program keretében és az esélyegyenlőség jegyében az Önkormányzat mozgássérültek számára használható hintát telepített a város egyik legnagyobb és legkedveltebb zöld területére, a felújított Halesz-ligetbe.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége

Az egyes önkormányzati intézmények épületeiben még nem teljes körű az akadálymentesítés.

A versenyszféra munkáltatóiról nem áll az Önkormányzat rendelkezésére információ.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A fogyatékos személyek biztonságos közlekedésének segítése érdekében a közterületek, járdák, gyalogátkelőhelyek felújításakor kerül sor az akadálymentesítésre, melynek keretén belül:

- a lépcsőlélekre csúszásmentes szalagok, és a sötétben is segítséget nyújtó foszforeszkáló szalagok kerülnek felhelyezésre,
- burkolati vezetősávokat alakítanak ki, mely a vakok és gyengénlátók számára biztosítanak információt,
- a burkolatfelújítások során a járdák babakocsival és kerekesszékekkel közlekedők számára teljes akadálymentesítésre kerülnek,
- hangjelzést adó jelzőlámpákat telepítenek a forgalmasabb gyalogátkelőhelyeken.

A közelmúltban székesfehérvári fejlesztésű intelligens zebra épült speciális fényjelzéssel, a látható biztonságért elsőként a Kórház előtt és a város egy forgalmas csomópontjában a Horvát István út – Hosszúsétatér kereszteződésében. A rendszer sajátossága, hogy érzékeli az átkelési szándékot, sárga villogó fényvel jelez a járművezetőknek, illetve lézerefénnyel teszi láthatóvá a gyalogos mozgását.

f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.)

A fogyatékos emberek és családtagjaik életét nagyban megkönnyíti, ha a számukra fontos, speciális információkat egy helyen érhetik el. Székesfehérváron az Alba Bástya Központban 2 fő fogyatékossgügyi tanácsadó segíti a fogyatékkal élöket.

A COVID-19 járvány időszakában a segítségre szoruló, otthonukban élő fogyatékos személyekről való gondoskodás is kiemelt feladat. Az érdekvédelmi szervezetek saját honlapjaikon is adnak tájékoztatást, és segítséget nyújtanak a sikeres ügyintézéshez, az Önkormányzat az Alba Bástya Központon keresztül segíti a hozzá fordulókat.

A 2018. évben a tömegközlekedésben indított nagyszabású jármű fiatalítási program keretében beszerzett új autóbuszok már alacsony belépésűek, akadálymentes kialakításúak.

A székesfehérvári vasútállomás felújítása során szintén figyelemmel voltak a mozgáskorlátozottak utazásának megkönnyítésére, ezért ennek érdekében kialakítottak egy mobil emelőt, ugyanis a vonatközlekedés során a mozgáskorlátozottak igénybe vehetnek speciálisan kialakított kocsikat ott, ahol az állomás rendelkezik mobil emelővel.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Mozgáskorlátozottak számára számos intézmény, szolgáltatást nyújtó épület környezetében biztosítanak külön akadálymentes parkolóhelyet, illetve a fogyatékkal élők számára kedvezményes belépőjegyeket, utazási kedvezményeket.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

A városban rendszeresen megrendezésre kerülő Esélynap lehetőséget ad arra, hogy bárki megismerhesse a fogyatékkal élők mindennapjait. A programon fogyatékossgügyi szervezetek és a témához kapcsolódó egyéb szervezetek vesznek részt, akik interaktív módon, játékos formában mutatják be tevékenységüket, szolgáltatásaikat.

7.5 A fogyatékossgal élöket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

2016. évben a Civil Centrum Közhasznú Alapítvány, az Egyensúlyunkért Alapítvány, a Fejér Megyei Család, Esélyteremtési és Önkéntes Ház, a Frim Jakab Képességfejlesztő Szakosított Otthon, a Látássérültek Regionális Közhasznú Egyesülete, a Más Fogyatékos Gyermekekért Alapítvány, a Mozgássérültek Fejér Megyei Egyesülete, a Siketek és Nagyothallók Országos Szövetségének Fejér Megyei Szervezete, a Szent Kristóf Ház, valamint a Viktória Rehabilitációs Központ részvételével megalakult egy nem önálló jogi személyiséggel bíró szervezet, az EsélyKör. Az EsélyKör a Székesfehérváron működő fogyatékossgügyi szervezetek hálózata, melyben közös programok, rendezvények szervezésével, partnerségek generálásával segítik elő a szemléletformálást, a foglalkoztatást, valamint figyelemfelkeltő kampányokat szerveznek, információs csatornákat működtetnek a helyi társadalom különböző szereplői számára. Az EsélyKör tagjai az egyes szervezetekben rejlő lehetőségek kihasználásával növelik társadalmi hatásukat az általuk képviselt emberek érdekében.

Az Önkormányzat támogatásával 2016. évben indult el a Székesfehérvári Érzékenyítő Program, melynek célja, hogy a fehérvári gyermekek és felnöttek – fogyatékkal élő emberekkel találkozáva, speciális adottságokat megismerve – a mindennapjaikban természetes reakcióként tudjanak „jól segíteni”, valamint elfogadóbbá válni. A Magyar Országgyűlés döntése alapján minden év február 22. napja a Magyar Paraszport Napja. A Magyar Paralimpiai Bizottság és a Fogyatékosok Országos Diák-, Verseny- és Szabadidősport Szövetsége a parasportok és a parasportolók megünneplése céljából együttműködésre, megemlékezésre hívta az ország összes

óvodáját, iskoláját és önkormányzatát LÉLEKMOZGATÓ programjával. A rendezvénysorozathoz Székesfehérváron 2021. évben öt oktatási intézmény csatlakozott. A járványügyi előírásoknak megfelelően tartott integrált játékok közül a diákok az ülőröplabdát, a csörgőlabdát és a floorball-t próbálhatták ki. A város további oktatási intézményeiben az Önkormányzat esélyegyenlőségi referense osztotta meg a témával kapcsolatos személyes gondolatait, tapasztalatait. A Sportközpontban a nyári napközis táborban részt vevő gyermekek számára olvasás iránti érzékenyítő foglalkozásokat tartottak papírszínházzal, zsákbamacskával, bábos játékkal, jógával és sok-sok könyvvel.

A Székesfehérvári Érzékenyítő Program keretein belül az Önkormányzat az esélyegyenlőségi referense segítségével dolgozik az ép és a fogyatékossgal élők közötti szakadék megszüntetésén.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
középletek teljeskörű akadálymentesítése nem minden esetben megoldott.	fizikai akadálymentesítés minél szélesebb körű megteremtése a középleteknél, figyelemmel a felújítások során a látás- és hallássérültek tájékozódását elősegítő eszközökre is pályázati lehetőségek igénybevételevel
a fogyatékkal élők a foglalkoztatási igényük kielégítése hiányában gyakran szociális támogatásra szorulnak	a fogyatékkal élők foglalkoztatójának támogatása a minél hosszabb ideig való fenntartás érdekében az Önkormányzat mindenkori költségvetésének a függvényében
a társadalom nem kellően ismeri a fogyatékkal élők problémáit, ezért segíteni sem tudnak nekik	az érzékenyítő programokon keresztül megismertethetők a fogyatékkal élők mindennapjai, mely segít a társadalommal való elfogadtatásban is
szociális és esélyegyenlőségi programok támogatási igénye	Társadalmi Felelősségvállalási Alapból a Székesfehérváron megvalósuló szociális és esélyegyenlőségi programok támogatása

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma)

Az Önkormányzat a kötelező és önként vállalt feladatainak ellátása során számít és épít a civil szervezetek közreműködésére. Az Önkormányzat számos szociális, köznevelési, gyermekjóléti és egészségügyi területen vonja be partnerként feladatainak ellátásába – szerződésekkel, támogatásokkal – a város civil szervezeteit az alábbiak szerint:

A. Ellátási szerződés:

- Székesfehérvári Csemete Alapítvány, 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátására
- Egyensúlyunkért Alapítvány, pszichiátriai betegek nappali ellátására

B. Az Önkormányzat által támogatott szervezetek és tevékenységek az elmúlt években:

- Mozgássérültek Fejér Megyei Egyesülete, a Viktória Rehabilitációs Központ egészségügyi és szociális ellátásának biztosítására

- Alba Civitan Nonprofit Kft., a fogyatékkal élők foglalkoztatója fenntartásának biztosítására
- Székesfehérvár Fejlődéséért Alapítvány informatikai és technológiai élményközpont létrehozására, működtetésére, okostantermek kialakítására, digitális felnőttképzésre, digitális kompetencia fejlesztéshez, közösségi médiaoktatáshoz, székesfehérvári mobil applikációnak a város lakossága körében történő népszerűsítéséhez, valamint a székesfehérvári lakcímmel rendelkező lakosok egészségmegőrzése, betegségmegelőzése, gyógyító, egészségügyi, rehabilitációs tevékenység a lakosság egészségügyi állapota színvonalának emelése céljából, életminőséget javító szolgáltatások megvalósítása érdekében
- Budapesti Corvinus Egyetem, a Székesfehérvári Campus által használt ingatlanok működtetésével kapcsolatban felmerülő dologi költségekre
- Óbudai Egyetem, a Székesfehérvári Campusban foglalkoztatottak bérköltségeire
- Kórház, egészségügyi programjaira, eszközbeszerzésre, fejlesztésre, beruházásra, rezidensek és szakorvosjelöltek lakhatási támogatására
- egészségügyi szolgáltatók, egészségügyi alapellátásban végzett prevenciók tevékenysége, eszközbeszerzésre
- Tankerületi Központ, a fenntartásában lévő székesfehérvári köznevelési intézmények tanulói számára szervezett úszás- és tenisz oktatás, valamint szakmai programok költségeire, a székesfehérvári sportegyesületek helyiségbérleti díjának költségeire, a Vasvári Pál Gimnázium épületének a Tankerületi Központ beruházásában megvalósult akadálymentesítésére, az általa fenntartott Székesfehérvári II. Rákóczi Ferenc Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskolában okostanterem kialakítására, a fenntartásában lévő köznevelési intézmények részére testhőmérséklet-mérésre alkalmas hőkapuk beszerzésére, az Arany János EGYMI elhelyezését szolgáló ingatlan felújítására
- „Fehérvár Travel” Közhasznú Alapítvány a Rászorulókért, az általa - autizmussal élő fiatal felnőttek részére - létrehozott nappali klub foglalkoztatottjai bér- és járulékköltségeire
- Fehérvári Pályakezdő Orvosok Egyesülete, működési költségeire
- Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara Fejér Megyei Területi Szervezet, „Megyei Védőnői Nap” megrendezésére
- Országos Mentőszolgálat Alapítvány, Székesfehérvári Mentőállomáshoz kialakított mentesítő zóna, a mentesítő zóna mellé elhelyezett statikus mintavételi pont, egészségügyi eszközök beszerzési költségeire
- ResQ Székesfehérvár Alapítvány, a Székesfehérvári Mentőállomáson elhelyezett mentéstechnikai, informatikai eszközök, valamint egyéb felszerelések, berendezések költségeire
- Szív a Szívért Alapítvány, szívtranszplantáltak „Regionális orvos-beteg” találkozója költségeire
- „Fejér megye Gyermekeiért” elnevezésű alapítvány, újszülöttek és koraszülöttek ellátását szolgáló ápolási eszközök, betegemelő szerkezet beszerzésére
- Fejér Megyei Esély Gyermekevédelmi és Gyermekegítő Alapítvány, Székesfehérvár és Fejér megye közigazgatási területén működtetett gyermek- és lakóotthonok ellátását szolgáló szabadidős eszközök beszerzésére
- Székesfehérvári Szociális Alapítvány működési költségeire, hátrányos helyzetű lakosok támogatására, tanszergyűjtő akcióhoz közvetlenül kapcsolódó, nehéz anyagi körülmények között élő székesfehérvári családok számára beszerzésre kerülő tanszerek költségeire
- ALBA REGIA Nyugdíjas Egyesület, működési költségeire
- Széna Egyesület a Családokért (a továbbiakban: Széna Egyesület), működési költségeire
- Szegényeket Támogató Alapítvány, működési költségeire

- IFJÚSÁG A JÖVŐ CSALÁDJAIÉRT KULTURÁLIS EGYESÜLET (a továbbiakban: ICSKE), működési költségeire
  - Magyar Vöröskereszt Fejér Megyei Szervezete, működési költségeire
  - SMART GRANT Alapítvány, működési költségeire
  - Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület, székesfehérvári csoport támogató szolgálat működési költségeire
  - EGÉSZSÉGDOKK Közhasznú Alapítvány, működési költségeire
  - Wichern Alapítvány a Magyarországi Szociális Munkáért és Ifjúságvédelemért, működési költségeire
- C. Az Önkormányzat évente – a rendelkezésre álló források függvényében – beépíti a tárgyévi költségvetésébe az ún. Társadalmi Felelősségvállalási Alap (a továbbiakban: TFA) költségvetési keretet, mellyel az a célja, hogy hozzájáruljon ahhoz, hogy az Önkormányzat támogatásával társadalmi szervezetek közreműködésével a lakosság számára közösségi programok és szolgáltatások valósulhassanak meg. A költségvetési sorról pályázatok keretében van lehetőség támogatásban részesülni. A TFA pályázatok céljai:
- Székesfehérváron megvalósuló, székesfehérvári gyermekek nyári táboroztatásának és programjainak támogatása:
Olyan civil szervezetek támogatása, amelyek székesfehérvári gyermekek és diákok nyári szünidei felügyeletét és aktív szabadidő eltöltését biztosító programokat nyújtanak. Cél, hogy a nyári tanítási szünet alatt olyan többnapos programok valósuljanak meg, amelyek biztosítják a résztvevők napi felügyeletét, foglalkoztatását, tehermentesítve ezáltal a szülőket is.
  - Időskorúakat segítő szervezetek támogatására:
Olyan civil szervezetek támogatása, amelyek az időskorúaknak helyi társadalomépítő programokat és közösségi szolgáltatásokat valósítanak meg. A pályázat keretén belül olyan programok támogathatóak, amelyek hozzájárulnak az időskorú személyek társadalmi integrációjához, az időskorúaknak közösségi programokat és szolgáltatásokat kínálnak, illetve hozzájárulnak a digitális és okoseszközök használatának megismertetéséhez, az időskorú személyek digitális kompetenciájának fejlesztéséhez.
  - Székesfehérváron megvalósuló szociális és esélyegyenlőségi programok támogatására:
Az Önkormányzat célja olyan szervezetek támogatása, amelyek hozzájárulnak a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok társadalmi integrációjához és esélyegyenlőségének előmozdításához, és ennek érdekében helyi társadalomépítő programokat és közösségi szolgáltatásokat valósítanak meg. Ezen belül különösen:
    - Szociálisan rászoruló, székesfehérvári gyermekek részére közösségi programok megvalósítása.
    - Székesfehérvári lakosokat érintő, hosszan tartó fizikai, értelmi, pszichoszociális vagy érzékszervi károsodás, vagy egyéb akadállyal együtt korlátozott, vagy krónikus betegségben szenvedő személy, személyek hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását elősegítő esélyegyenlőségi programok megvalósítása.
- D. Köznevelési szerződés:
- „Aranyeső” Alapítvány az egészséges emberért, óvodai köznevelési feladat ellátására
  - Székesfehérvár Belvárosi Református Egyházközség, óvodai köznevelési feladat ellátására

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása

Az Önkormányzat megállapodás keretében biztosítja a Székesfehérváron működő nemzetiségi önkormányzatoknak a bevételeivel és kiadásaival kapcsolatban a tervezési, gazdálkodási, ellenőrzési, finanszírozási, adatszolgáltatási és beszámolási feladatokat, valamint a működésük feltételeit.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása

Az Önkormányzat tagja a Társulásnak. A társulás célja a társult településeken a gyermek és felnőtt háziorvosi ügyeletek biztosítása.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Az Önkormányzatnak nincs tudomása ilyen tevékenységről.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A városban számos civil szervezet működik az esélyegyenlőséghez kapcsolódóan, közülük meghatározó szerepet töltene be az alábbiak:

- Széna Egyesület: a Székesfehérváron és vonzáskörzetében élő családok tagjainak közösségeit eltérő szociokulturális igényeik szerint fejleszti, koordinálja, aktív tevékenységeikhez programok szervezésével, szolgáltatásokkal, információ közvetítéssel, érdekeik megjelenítésével háttérrel és keretet biztosít annak érdekében, hogy a család minden tagja teljes értékű életet élhessen.
- SZETA: a szociális szolgáltatásaival aktívan segíti a rászoruló családokat. Céljuk a hátrányos helyzetű emberek kiszolgáltatottságának csökkentése, a közösségi szolgáltatások bővítése Székesfehérváron és környékén.
- ICSKE: a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, illetve mélyszegénységben élő családokat támogatja rendszeres adományosztásokkal és kulturális rendezvényekkel segítik a nehéz sorsú családokat.
- ALBA REGIA Nyugdíjas Egyesület: célja, hogy a város nyugdíjasait összefogva széleskörű segítséget nyújtson a mindennapokban. Szociális látogatásokkal, a nyugdíjas klubokban kulturált szórakozással, ismeretterjesztéssel, szolgáltatóház működtetésével, jogi- és társadalombiztosítási tanácsadással áll a nyugdíjasok rendelkezésére.
- Székesfehérvári Szociális Alapítvány: a székesfehérvári hátrányos helyzetű lakosoknak, családoknak nyújt támogatást. A szociálisan rászoruló családokat és időskorú személyeket egyéni igények szerint összeállított, nagy értékű élelmiszer-csomagok, tisztítószeres megvásárlásával, közüzemi számlák, albérleti támogatások és tartozások kifizetésével, gyógyszervásárlással, mindennapi ügyintézésrel támogatják.
- SMART GRANT Alapítvány: közhasznú szervezetként működve élelmiszer vagy egyéb háztartási eszköz támogatással segíti a szociálisan hátrányos helyzetben élőket vagy váratlan élethelyzetük miatt válságba került családokat és egyedülállókat. A Magyar Élelmiszerbank Egyesülettel együttműködve városi és térségi szinten élelmiszermentést végeznek, és az áruházak által felajánlott élelmiszereket eljuttatják a rászorulókhhoz.
- EGÉSZSÉGDOKK Közhasznú Alapítvány: tevékenységi körében hozzájárul a társadalomban előforduló, segítségre szoruló, kallódó, beilleszkedési zavarokkal küzdő, deviánsként kezelt, narkomán vagy egyéb függőségekben szenvedő, otthontalan vagy támogató kapcsolattal nem rendelkező fiatalok támogatásához, lelkipozíciójához és segítségéhez, szükség szerinti terápiás kezelőhellyel, kompetenciafejlesztéssel, mentálhigiénés gondozással.

- Wichern Alapítvány Szenvedélybetegek Alacsonyküszöbű Ellátása Tranzit Szolgálat: a szerhasználat, valamint járulékos ártalmaik csökkentését, illetve a testi-, lelki- és szociális problémák lehetséges megelőzését, kezelését tűzi ki célul a drog-és gyógyszerfüggők, az alkoholbetegek, viselkedési addikt egyének (munka, játék- és internetfüggőség), szenvedélybetegek hozzátartozói, párkapcsolati problémával küzdők, bántalmazó kapcsolatban élő személyek, a gyerekkorukban és/vagy a felnőtt párkapcsolatukban bántalmazást átélt személyek, valamint a kollégiumban élő kamasz lányok körében. Szükség esetén tájékoztatást nyújtanak az egészségügyi és szociális szolgáltatásokról, terápiás lehetőségekről, közreműködnek azok igénybevételében.
- Mozgássérültek Fejér Megyei Egyesülete: a mozgássérült emberek összefogása, érdekeik védelme, képviselése és teljes társadalmi beilleszkedésük elősegítése érdekében tevékenykedik. Munkájuk egyik legfontosabb része a tájékoztatás, melynek keretében az egyesülethez tartozók rendszeresen kapnak információt a mozgássérülteket megillető jogokról és a magyarországi lehetőségekről. Szolgáltatásaik: jogi és életmód-tanácsadás, segédeszköz-közvetítés, számítógépes tanfolyam, a munkába állás, képzés és a továbbtanulás segítése, különböző egészségügyi és szociális szolgáltatások, kulturális, szabadidős programok, közösségi rendezvények. A Viktória Rehabilitációs Központ intézményben a mozgássérültek részére nappali ellátást, tartós bentlakásos intézményi ellátást és támogató szolgáltatást biztosít.
- Alba Civitan Nonprofit Kft.-t a szülők és fogyatékkal élő gyermekeik alapították, melynek alapvető feladata a megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatása. Az Önkormányzat biztosította részükre azt az ingatlant, melyben jelenleg is folyik az elsősorban megváltozott munkaképességűek foglalkoztatása.
- Székesfehérvár Fejlődéséért Alapítvány: tevékenységei között szerepel az egészségmegőrzés, betegségmegelőzés, gyógyító-, egészségügyi rehabilitációs és szociális tevékenység, családsegítés, időskorúak gondozása, rehabilitációs foglalkoztatás, kulturális tevékenység, természetvédelem, állatvédelem, gyermek- és ifjúságvédelem, gyermek- és ifjúsági érdekképviselő és a sport.
- Alba Caritas Hungarica Alapítvány: az Egyházmegyei Karitás munkáját támogató közhasznú alapítvány, mely karitatív és szociális tevékenységet végez a fehérvári egyházmegye területén. Ennek keretében ellátott feladata a deviánsok, drogosok, börtönből szabadult hajléktalanok megsegítése, időskorúak, nagycsaládosok felkeresése, támogatása, segítő önkéntesek számára képzések szervezése, munkaerőpiaci információnyújtás, munkaerőközvetítés.
- Székesfehérvári Szív Egyesület: segíti a szív- és érrendszeri betegek rehabilitációs tevékenységeit, a szív- és érrendszeri betegek, valamint a megelőzés érdekében tevékenykedők közös, egymást segítő csoportjait, ismeretterjesztő tevékenységet, valamint érdekképviselőlet folytat.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában

A for-profit szereplők főként a foglalkoztatás terén tudnak bekapcsolódni az esélyegyenlőségi feladatokba. A helyi vállalkozások rendszeresen támogatják a városi rendezvényeket, jótékonysági alkalmakat, nagyértékű adományokkal segítik jellemzően az egészségügyi és szociális ellátásban résztvevőket és az ellátottakat.

A társadalmi partnerség és együttműködés eszközeként a HEP megalkotásához az Önkormányzat a fenntartásában lévő intézmények vezetői mellett kikérte a SZETA, a Széna Egyesület, a Sziti Szociális Egyesület, az Országos Szociális Intézményfenntartó, a Mozcassérültek Fejér Megyei Egyesülete, az Egyensúlyunkért Alapítvány, a székesfehérvári nemzetiségi önkormányzatok vezetőinek a véleményét.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába

A HEP-ben felhasznált táblázatok adatai elsősorban a TeIR adatbázisából kerültek kigyűjtésre, valamint további adatokat, információkat az önkormányzati intézmények az éves beszámolójukban szolgáltatották, a „Központi Elektronikus Nyilvántartás a Szolgáltatást Igénybevevőkről” informatikai rendszere és az Önkormányzat gyermekvédelmi beszámolója tartalmazta.

A HEP előkészítése során a Szociálistudományi Kerekasztal tagjai, valamint az Önkormányzat közigazgatási területén működő nemzetiségi önkormányzatok javaslatot tehettek a HEP megfogalmazására.

- b) A közgyűlési döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot az Önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF a települési önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<ul style="list-style-type: none"> - a roma családok körében a krízishelyzetbe került családok sokszor nehezen oldják meg átmenetileg a lakhatásukat - az egészségmegőrzés a roma családok körében támogatásra szorul - a szociálisan rászoruló, székesfehérvári gyermekek részére közösségi programok megvalósításához anyagi támogatási igény - közösségi együttléthez, programokhoz anyagi erőforrás igénye	<ul style="list-style-type: none"> - Családok Átmeneti Otthonában külső férőhelyek létesítése pályázati forrás igénybevételével - az Önkormányzat mindenkori költségvetésének a függvényében:<ul style="list-style-type: none"> - „nyitott tornaterem” program ingyenes biztosítása - ingyenes szűrővizsgálatok, tanácsadások szervezése - az Önkormányzat által kiírt pályázati lehetőség programokra - a Roma Nemzetiségi Önkormányzat működésének és programjainak a megszervezéséhez támogatás nyújtása
Gyermekek	<ul style="list-style-type: none"> - a gyermekek egészségtudatának kialakítása és fenntartása segítség igényel - oktatási rendszerben nem minden esetben biztosított az innovatív informatikai eszközökhöz való hozzáférés	<ul style="list-style-type: none"> - az Önkormányzat mindenkori költségvetésének a függvényében:<ul style="list-style-type: none"> - már korai gyermekkortól kezdődően hangsúlyozni kell a prevenciót a védőnők és az orvosok bevonásával - a 21. századi informatikai eszközök és programozások megismertetése a

	<ul style="list-style-type: none"> - az iskolákban jellemzően nincs pályorientációs program - beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő gyermekek integrált óvodai nevelése iránti igény - székesfehérvári gyermekek nyári táboroztatásának és programjainak támogatási igénye - önkormányzati intézmények épületei még nem teljeskörűen korszerűsítettek energetikailag 	<ul style="list-style-type: none"> tanulókkal civil szervezet bevonásával - életpálya tervezéshez szükséges eszközök, erőforrások biztosítása - óvodákban az engedélyezett álláshelyek számának fenntartása a pedagógiai asszisztensek létszáma tekintetében az államilag finanszírozott mértékig - Székesfehérváron megvalósuló, székesfehérvári gyermekek nyári táboroztatásának és programjainak támogatása - önkormányzati - gyermekeket ellátó és egészségügyi - intézmény épületeinek energetikai korszerűsítése pályázati forrás igénybevételével
Nők	<ul style="list-style-type: none"> - krízishelyzetbe kerülő anyák és gyermekeik átmeneti elhelyezése: Családok Átmeneti Otthonában a helyiségek száma és mérete kedvezőtlen 	<ul style="list-style-type: none"> - vizsgálni szükséges a Családok Átmeneti Otthona elhelyezésének lehetőségét más ingatlanon, a tárgyi feltételek bővítését, külső férőhelyek létrehozását pályázati források igénybevételével
Idősek	<ul style="list-style-type: none"> - a demenciában szenvedők és családtagjaik nem rendelkeznek kellő információival a betegség kezelésére - a Rákóczi utcai idősek otthonában az elhelyezés zsúfolt - az egészségmegőrzés az idősek körében támogatásra szorul - az idős személyek támogatásra szorúlnak az önálló életvitelükben - időskorúakat segítő szervezetek támogatási igénye - önkormányzati intézmények épületei még nem teljeskörűen korszerűsítettek energetikailag 	<ul style="list-style-type: none"> - civil, egyházi szervezetekkel és állami szervekkel együttműködve annak vizsgálata, hogy pályázati lehetőségek igénybevételével milyen segítő támogatás nyújtható a demenciában szenvedők saját otthonukban történő ellátásához - az Önkormányzat mindenkori költségvetésének a függvényében: <ul style="list-style-type: none"> - az idősek otthonában biztosítani az egy főre jutó min. 6 m², valamint a max. 4 fő elhelyezési feltételt - ingyenes szűrővizsgálatok, tanácsadások szervezése - „nyitott tornaterem” program ingyenes biztosítása - a civil szervezetek támogatása az idős személyek mindennapjainak a segítése érdekében - időskorúakat segítő szervezetek támogatása - - szociális ellátást biztosító önkormányzati intézmények épületeinek energetikai korszerűsítése pályázati forrásból
Fogyatékkal élők	<ul style="list-style-type: none"> - középületek akadálymentesítése még nem teljeskörűen megoldott - a fogyatékkal élők a foglalkoztatási igényük kielégítése hiányában gyakran szociális támogatásra szorúlnak - a társadalom különböző területein az érzékenyítés jellemzően nem 	<ul style="list-style-type: none"> - meglévő intézmények felújítása során teljeskörű akadálymentesítés tervezése és megvalósítása - az Önkormányzat mindenkori költségvetésének a függvényében: <ul style="list-style-type: none"> - a fogyatékkal élők foglalkoztatását végzők támogatása - érzékenyítő programhoz kapcsolódó

	biztosított - Székesfehérváron megvalósuló szociális és esélyegyenlőségi programok támogatás igénye	kezdeményezések támogatása - Székesfehérváron megvalósuló szociális és esélyegyenlőségi programok támogatása
<i>Több célcsoportot érintő, település-szintű megállapítás</i>	- egészségmegőrzés támogatásának szükségessége - önkormányzati intézmények épületei még nem teljeskörűen korszerűsítettek energetikailag - középületek akadálymentesítése még nem teljeskörűen megoldott - a társadalom különböző területein az érzékenyítés jellemzően nem biztosított	- „nyitott tornaterem” program ingyenes biztosítása - ingyenes szűrővizsgálatok, tanácsadások szervezése - önkormányzati intézmények épületeinek energetikai korszerűsítése pályázati forrásból - meglévő intézmények felújítása során teljeskörű akadálymentesítés tervezése és megvalósítása - érzékenyítő programhoz kapcsolódó kezdeményezések támogatása

Jövőképünk:

- Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák életvitelük, életmódjuk javításával a közösségen belül megtalálják a helyüket.
- Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők életminősége folyamatosan javuljon, mindenki számára hasonló feltételekkel elérhetőek legyenek a közszolgáltatások.
- Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek testi-lelki fejlődésének biztosítását.
- Folyamatosan odafigyelünk az idősek szociális és egészségügyi szolgáltatásainak biztosítására, az elmagányosodás megakadályozására, a nemzedékek közötti szolidaritásra.
- Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a családban és munkahelyen végzett feladatok optimális megosztását, a foglalkoztatás területén az egyenlő munkáért egyenlő bérezés elv megvalósítását, a kapcsolati erőszak áldozatainak támogatását.
- Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők integrációjára, az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítására és az akadálymentesítésre.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmai-politikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Településszintű probléma												
0	NINCS											
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Családok Átmeneti Otthonának külső férőhelye	roma családok körében a krízishelyzetbe került családok sokszor nehezen oldják meg átmenetileg a lakhatásukat	gyermekvédelem	nincs	nincs	Családok Átmeneti Otthonában külső férőhelyek létesítése pályázati forrásból	polgármester	2027. december 31.	ellátottak száma	pályázati források igénybevétele	5 év	nincs
2	egészséges életmódra ösztönzés	az egészségmegőrzés a roma családok körében támogatásra szorul	egészségmegőrzés	sportkoncepció	nincs	„nyitott tornaterem” program ingyenes biztosítása	polgármester	2027. december 31.	részvevők száma	az Önkormányzat mindenkori költségvetésének a függvényében	5 év	nincs
3	egészséges életmódra ösztönzés	az egészségmegőrzés a roma családok körében támogatásra szorul	egészségmegőrzés	egészségfejlesztési terv	nincs	ingyenes szűrővizsgálatok, tanácsadások szervezése	polgármester	2027. december 31.	részvevők száma	meglévő egészségfejlesztő szakember; az Önkormányzat mindenkori költségvetésének a függvényében	5 év	nincs

4.	társadalmi részvétel erősítése	a szociálisan rászoruló, székesfehérvári gyermekek részére közösségi programok megvalósításához anyagi támogatási igény	közösségi együttlét	nincs	nincs	az Önkormányzat által kiírt pályázati lehetőség programokra	polgármester	2027. december 31.	résztevők száma	támogatás az Önkormányzat mindenkor költségvetésének a függvényében	5 év	nincs
5	Roma Önkormányzat működési támogatása	közösségi együttléhez, programokhoz anyagi erőforrás igénye	közösségi együttlét	nincs	nincs	a Roma Nemzetiségi Önkormányzat működésének és programjainak a megszervezéséhez támogatás nyújtása	polgármester	2027. december 31.	résztevők száma	az Önkormányzat mindenkor költségvetésének a függvényében n	5 év	nincs

II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	egészséges életmódra ösztönzés	a gyermekek egészség-tudatának kialakítása és fenntartása segítség igényel	egészség-megőrzés	egészség-fejlesztési terv	nincs	már korai gyermekkortól kezdődően hangsúlyozni kell a prevenciót a védőnők és az orvosok bevonásával	polgármester	2027. december 31.	résztevők száma	meglévő humán erőforrás; az Önkormányzat mindenkori költségvetésének a függvényében	5 év	nincs
2	innovatív informatikai eszközök-höz való hozzáférés	oktatási rendszerben nem minden esetben biztosított az innovatív informatikai eszközök-höz való hozzáférés	korszerű tudás biztosítása	nincs	nincs	a 21. századi informatikai eszközök és programozások megismertetése a tanulókkal civil szervezet bevonásával	polgármester	2027. december 31.	programban résztvevők száma	támogatás biztosítása az Önkormányzat mindenkori költségvetésének a függvényében	5 év	nincs
3	pálya-orientációs programhoz való hozzáférés	az iskolákban jellemzően nincs pálya-orientációs program	életpálya tervezéshez segítségnyújtás	nincs	nincs	életpálya tervezéshez szükséges eszközök, erőforrások biztosítása	polgármester	2027. december 31.	programban résztvevők száma	támogatás biztosítása az Önkormányzat mindenkori költségvetésének a függvényében	5 év	nincs
4	a beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő kisgyermekek integrált nevelése	a beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő gyermekek integrált óvodai nevelése iránti igény	a beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő gyermekek integrált óvodai nevelésének fenntartása	nincs	nincs	óvodákban az engedélyezett álláshelyek számának fenntartása a pedagógiai asszisztensek létszáma tekintetében az államilag finanszírozott mértékig	polgármester	2027. december 31.	integrált óvodai nevelést segítő pedagógiai asszisztensek száma	meglévő humán erőforrás az Önkormányzat mindenkori költségvetésének a függvényében	5 év	nincs

5	székesfehérvári nyári táborok támogatása	székesfehérvári gyermekek nyári táboroztatásának és programjainak támogatási igénye	Székesfehérváron megvalósuló, székesfehérvári gyermekek nyári táboroztatásának és programjainak támogatása	nincs	nincs	az Önkormányzat által kiírt pályázati lehetőség táborokra és programokra	polgármester	2027. december 31.	résztevők száma	támogatás az Önkormányzat mindenkori költségvetésének a függvényében	5 év	nincs
6	önkormányzati intézmények energetikai korszerűsítése	önkormányzati intézmények épületei még nem teljeskörűen korszerűsítettek energetikailag	energetikailag korszerű intézmények működtetése	készülő Fenn tartható Város-fejlesztési Stratégia	nincs	gyermeket ellátó intézmények és egészségügyi ellátást biztosító intézmények épületeinek energetikai korszerűsítése pályázati forrásból	polgármester	2027. december 31.	energetikailag korszerűsített intézmények száma	pályázati forrás igénybevétele	5 év	nincs
III. A nők esélyegyenlősége												
1	családok átmeneti elhelyezése	Családok Átmeneti Otthonában a helyiségek száma és mérete kedvezőtlen	Családok Átmeneti Otthonának további fenntartása, a tárgyi feltételek bővítése lehetőségének vizsgálata	készülő Fenn tartható Város-fejlesztési Stratégia	nincs	Vizsgálni szükséges a Családok Átmeneti Otthona elhelyezésének lehetőségét más ingatlanon, a tárgyi feltételek bővítését, külső férőhelyek létrehozását pályázati források igénybevételével	polgármester	2027. december 31.	ellátottakkal kötött megállapodások száma	pályázati forrás igénybevétele	5 év	nincs

IV. Az idősök esélyegyenlősége												
1	demen- ciában szenvedők támogatása	a demenciában szenvedők és családtagjaik nem rendelkeznek kellő információval az állapot, a betegség kezelésére	a demenciában szenvedők saját otthonukban történő ellátásához szükséges támogatás biztosítása	nincs	nincs	civil, egyházi szervezetekkel és állami szervekkel együttműködve annak vizsgálata, hogy pályázati lehetőségek igénybevételével milyen segítő támogatás nyújtható a demenciában szenvedők saját otthonukban történő ellátásához	polgár- mester	2027. december 31.	programban résztevők száma	pályázati forrás igénybevétele	5 év	nincs
2	idősellátás	a Rákóczi utcai idősek otthonában az elhelyezés zsúfolt	az idősök otthonában lévő egy lakószobában a jelenlegihez képest magasabb színvonalú elhelyezési feltételek biztosítása	nincs	nincs	az idősök otthonában biztosítani az egy főre jutó min. 6 m ² , valamint a max. 4 fő elhelyezési feltételt	polgár- mester	2027. december 31.	engedélyezett férőhelyek száma	meglévő tárgyi feltételek, valamint az Önkormányzat mindenkori anyagi lehetőségének a függvényében	5 év	nincs
3	egészséges életmódra ösztönzés	az egészség- megőrzés az idősök körében támogatásra szorul	egészség- megőrzés	egész- ségfej- lesztési terv	nincs	ingyenes szűrő- vizsgálatok, tanácsadások szervezése	polgár- mester	2027. december 31.	résztevők száma	meglévő egészségfejlesztő szakember; az Önkormányzat mindenkori költség- vetésének a függvényében	5 év	nincs

4	egészséges életmódra ösztönzés	az egészség-megőrzés az idősök körében támogatásra szorul	egészség-megőrzés	sport-konceptió	nincs	„nyitott tornaterem” program ingyenes biztosítása	polgármester	2027. december 31.	résztevők száma	az Önkormányzat mindenkori költségvetésének a függvényében	5 év	nincs
5	idősök támogatása	az idős személyek támogatásra szorulnak az önálló életvitelükben	idős személyeknek segítségnyújtás	nincs	nincs	a civil szervezetek támogatása az idős személyek mindennapjainak a segítése érdekében	polgármester	2027. december 31.	résztevők száma	támogatás nyújtása az Önkormányzat mindenkori költségvetésének a függvényében	5 év	nincs
6	idősök támogatása	időskorúakat segítő szervezetek támogatási igénye	időskorúakat segítő szervezetek támogatása	nincs	nincs	az Önkormányzat által kiírt pályázati lehetőség az időskorúakat segítő szervezetek részére	polgármester	2027. december 31.	2027. december 31.	támogatás nyújtása az Önkormányzat mindenkori költségvetésének a függvényében	5 év	nincs
7	önkormányzati intézmények energetikai korszerűsítése	önkormányzati intézmények épületei még nem teljeskörűen korszerűsítettek energetikailag	önkormányzati - szociális ellátást biztosító - intézmények épületeinek energetikai korszerűsítése	készülő Fenn tartható Város-fejlesztési Stratégia	nincs	önkormányzati - szociális ellátást biztosító - intézmények épületeinek energetikai korszerűsítése pályázati forrásból	polgármester	2027. december 31.	energetika-ilag korszerűsített intézmények száma	pályázati forrás igénybevétele	5év	nincs

V. A fogyatékossgal élő személyek esélyegyenlősége												
1	akadálymentesítés biztosítása	középületek akadálymentesítése még nem teljeskörűen megoldott	teljeskörű akadálymentesítés a felújításokkal érintett középületeken	nincs	nincs	meglévő intézmények felújítása során teljes körű akadálymentesítés tervezése és megvalósítása	polgármester	2027. december 31.	akadálymentesített középületek száma	pályázati forrás igénybevétele	5 év	nincs
3	fogyatékos személyek foglalkoztatása	a fogyatékkal élők a foglalkoztatási igényük kielégítése hiányában gyakran szociális támogatásra szorulnak	foglalkoztatottak számának megtartása	nincs	nincs	a fogyatékkal élők foglalkoztatását végzők támogatása	polgármester	2027. december 31.	foglalkoztatottak száma	támogatás nyújtása az Önkormányzat mindenkor költségvetésének a függvényében	5 év	nincs
4	fogyatékkal élők elfogadtatása	a társadalom különböző területein az érzékenyítés jellemzően nem biztosított	érzékenyítő programok támogatása	nincs	nincs	érzékenyítő programhoz kapcsolódó kezdeményezések támogatása	polgármester	2027. december 31.	programban résztvevők száma	saját humán erőforrás és támogatás biztosítása az Önkormányzat mindenkor költségvetésének a függvényében	5 év	nincs
5	szociális és esélyegyenlőségi programok támogatása	Székesfehérváron megvalósuló szociális és esélyegyenlőségi programok támogatás igénye	Székesfehérváron megvalósuló szociális és esélyegyenlőségi programok támogatása	nincs	nincs	az Önkormányzat által kiírt pályázati lehetőség szociális és esélyegyenlőségi programok támogatás ára	polgármester	2027. december 31.	programban résztvevők száma	támogatás nyújtása az Önkormányzat mindenkor költségvetésének a függvényében	5 év	nincs

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Az Önkormányzat az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a HEP-ben foglalt célokat valósítsák meg, illetve támogassák.

Az Önkormányzat elvárja az intézményeitől és kéri a partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek a HEP-ben részletes leírásra kerültek.

A fentiek biztosítják, hogy a HEP IT-ben vállalt feladatok Székesfehérváron megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között együttműködést alakít ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az Önkormányzat esélyteremtő feladatainak ellátását.

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A HEP megvalósulását, végrehajtását az Önkormányzat ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására.

3.4 Nyilvánosság

A nyilvánosság biztosítása érdekében a HEP az Önkormányzat honlapján bárki számára folyamatosan elérhető.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az Önkormányzat részéről a polgármester felel.

4. Elfogadás módja és dátuma

- I. A HEP elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében fórumon vettek részt az együttműködő civil partnerek, szervezetek, továbbá írásban is lehetőség volt véleményezésre.
- II. Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlése a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programja (2023-2027.) elfogadásáról szóló ...⁶⁹⁸.../2022. (XII. 9.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlésének a Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programja (2023-2027.) elfogadásáról szóló ...⁶⁹⁸.../2022. (XII. 9.) számú határozatának kivonata.

Székesfehérvár 2022. december 14.

Dr. Cser-Palkovics András
polgármester

Székesfehérvár Megyei Jogú Város
Önkormányzat Közgyűlése

Szám: 698/2022.

Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlése 2022. december 9-i ülésén az alábbi határozatot hozta:

Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlése
698/2022.(XII.9.) számú h a t á r o z a t a Székesfehérvár Megyei
Jogú Város Önkormányzatának Esélyegyenlőségi Programja
(2023-2027.) elfogadásáról

Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlése az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. § (1) bekezdése alapján Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzatának Esélyegyenlőségi Programját (2023 - 2027.) – a határozat mellékletében szereplő tartalommal – elfogadja.

A Közgyűlés felhatalmazza a Polgármestert az Esélyegyenlőségi Program záradékának aláírására.

A Közgyűlés utasítja a Címzetes Főjegyzőt, hogy a Humán Szolgáltatási Igazgatóság bevonásával a szükséges intézkedéseket tegye meg.

Felelős: Dr. Cser-Palkovics András
polgármester

Dr. Bóka Viktor
címzetes főjegyző

Móricz Zsuzsanna
Humán Szolgáltatási igazgató

Határidő: 2022. december 31.

Kmt
Dr. Cser-Palkovics András
polgármester

Dr. Bóka Viktor
címzetes főjegyző